

ΕΚΤ ΚΑΙ FED
Δεν βιάζονται για μείωση επιτοκίων

Ολα δείχνουν πως η ΕΚΤ και η αμερικανική Fed, έχουν ολοκληρώσει τις αυξήσεις των επιτοκίων και δεδομένου ότι αποκλιμακώνεται ο πληθωρισμός, θα πρέπει να προχωρήσουν σε μειώσεις του κόστους δανεισμού. Οι δύο κεντρικές τράπεζες δεν βιάζονται, όμως, να προχωρήσουν σε μειώσεις, όπως έχουν καταστήσει σαφείς οι Κριστίν Λαγκάρντ και Τζέρομ Πάουελ. **Σελ. 11**

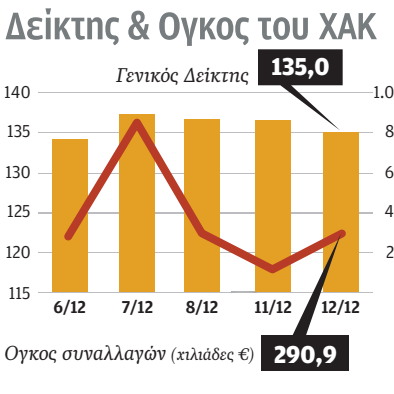
ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ
Επενδυτικό Ταμείο αποκτά η Ελλάδα

«Το Υπερταμείο αλλάζει», διακήρυξε ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών της Ελλάδας, Κωστής Χατζηδάκης, ανακοινώνοντας δύο σημαντικές κινήσεις στην κατεύθυνση αυτή: τη δημιουργία ενός Εθνικού Επενδυτικού Ταμείου, που θα λειτουργεί στο πλαίσιο του, καθώς και τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας η οποία διέπει τις επιχειρήσεις του. **Σελ. 16**

ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ ΤΣΙΝΕΑΣ
Απαιτούνται επενδύσεις στον τουρισμό

Το ελληνικό τουριστικό προϊόν χρειάζεται σημαντικές αλλαγές, ειδικά σε κορεσμένους προορισμούς, αλλά και σε θέματα βιωσιμότητας, τονίζει σε συνέντευξη στην «Κ» ο διευθύνων σύμβουλος της Faport Greece Αλεξάντερ Τσινέλ. Υπογραμμίζει πως απαιτούνται ουσιαστικές και τολμηρές επενδύσεις σε τομείς που μπορεί να μην είχε δοθεί προτεραιότητα. **Σελ. 19**

ΕΙΔΙΚΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ
Μεγάλες ελλείψεις εργαζομένων στην Κίνα

Η Κίνα αναζητάει με το μικροσκόπιο εργαζόμενους τεχνικής κατάρτισης, ειδικευμένους μηχανικούς και ηλεκτρολόγους κυρίως, που θα απορροφηθούν στη βιομηχανία ηλεκτρικών οχημάτων, τη μεγαλύτερη και ταχύτερα αναπτυσσόμενη στον κόσμο. Το υπ. Βιομηχανίας είχε προειδοποιήσει πως ο κλάδος θα χρειαζόταν 1,2 εκατ. εργαζομένους το 2025. **Σελ. 9**

ΜΕΙΩΜΕΝΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ
Φτωχός Ευρωπαίος ο Έλληνας μισθωτός

Ο εργαζόμενος στην Ελλάδα είναι ο μοναδικός στην Ευρώπη που εξακολουθεί να έχει χαμηλότερο μισθό σε σχέση με πριν από μια 10ετία. Αν συγκρίνουμε με τα προ μνημονίων επίπεδα, οι απώλειες φθάνουν στο 17% χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο πληθωρισμός. Σήμερα η Ελλάδα κατατάσσεται στην 5η θέση από το τέλος με ταξίδι των 27 χωρών-μελών. **Σελ. 14**

ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ
Κοίτασμα μαμούθ λευκού υδρογόνου

Στο πετρώδες έδαφος της Λωρραίνης επιστημονική ομάδα έκανε έρευνες σε πρώην ορυχείο σε 500 μέτρα βάθος κάτω από τη γη. Ξαφνικά είδαν φουσκάλες σε μέγεθος εκείνων που σκηματίζονται στη σαμπάνια και τους ειδοποίησαν για την ύπαρξη κοιτάσματος μαμούθ, του λεγόμενου λευκού υδρογόνου, ενός από τα καθαρότερα καύσιμα στη φύση. **Σελ. 13**

5 291296 000378

Αργεί να λάμψει το άστρο της Μακαρίου

Πώς μπορεί η λεωφόρος να αποκτήσει ταυτότητα και την παλιά αίγλη της – Αυξημένη κίνηση στα mall

Ο κόσμος κάνει τις βόλτες του στη Μακαρίου, κυρίως τα Σαββατοκύριακα, αλλά κάνει ελάχιστες αγορές, τονίζουν επιχειρηματίες της περιοχής.

Συμπληρώνει 65 χρόνια παρουσίας η Deloitte

Συνέντευξη Πιερή Μάρκου

Φέτος συμπληρώνονται 65 χρόνια συνεχούς παρουσίας από τότε που ιδρύθηκε στην Κύπρο η Χρυσάνθου & Χριστοφόρου το 1958 και εξελίχθηκε στη σημερινή Deloitte. Στο τιμόνι εκ των μεγαλύτερων εταιρειών παροχής υπηρεσιών στην Κύπρο βρίσκεται ο κ. Πιερής Μάρκου, σε μία περίοδο μεγάλων εξελίξεων για τον κλάδο. **Σελ. 17**

Στάσιμη η οικονομία, φτωχότερα τα βρετανικά νοικοκυριά

Επειτα από 15 χρόνια οικονομικής στασιμότητας, το μέσο βρετανικό νοικοκυριό είναι πλέον κατά 8.300 στερλίνες (σχεδόν 9.700 ευρώ) φτωχότερο από εκείνα σε χώρες όπως η Γαλλία και η Γερμανία, διαπιστώνει μεγάλη μελέτη για την κατάσταση της βρετανικής οικονομίας. Η έρευνα συνοδεύεται από προτάσεις για να βγει η βρετανική οικονομία από το τέλμα, να ενισχυθούν η ανάπτυξη και το επίπεδο διαβίωσης και να μειωθούν οι οικονομικές ανισότητες. **Σελ. 13**

Ετοιμάζουν βαλίτσες για ταξίδι οι Κύπριοι

Οι πληρότητες στα ξενοδοχεία

Αυξημένος είναι φέτος ο αριθμός των Κυπρίων, οι οποίοι θα περάσουν τις γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς εκτός Κύπρου. Οι κρατήσεις που έχει ενώπιον του ο Σύνδεσμος Ταξιδιωτικών Πρακτόρων για τον Δεκέμβριο δείχνουν ότι φέτος θα είναι χρονιά ρεκόρ για ταξίδια στο εξωτερικό. Αυξημένες αναμένονται και οι πληρότητες στα ξενοδοχεία του τόπου, ενώ την τιμητική τους έχουν και τα ορεινά. **Σελ. 5**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Οι τράπεζες μπορούν να δώσουν λύσεις

Το τέλος της πανδημίας βρήκε την Ευρώπη με εντυπωσιακούς ρυθμούς ανάπτυξης οι οποίοι εξανεμίστηκαν το τελευταίο διάστημα οδηγώντας την οικονομία –στην καλύτερη– σε στασιμότητα. Η οικονομία εδώ και μερικούς μήνες πορεύεται χωρίς τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης, γεγονός που δυσχεραίνει την κατάσταση. Η προηγούμενη περίοδος επέτρεψε σχετική ανθεκτικότητα στα νοικοκυριά λόγω των αποταμιεύσεων που είχαν συσσωρεύσει γεγονός που τους έδωσε τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν τα πρώτα κύματα ακρίβειας. Η επιθετική νομισματική πολιτική της ΕΚΤ που ακολουθούσε για αντιμετώπιση του πληθωρισμού, προσέθετε με την ακρίβεια και προκαλεί προβλήματα στην εξυπηρέτηση των δανείων. Οι τράπεζες από την άλλη, καταγράφουν σημαντικά

κέρδη τα οποία γιγαντώθηκαν για όσες τράπεζες είχαν ψηλούς δείκτες ρευστότητας και μικρό ποσοστό δανείων σταθερού επιτοκίου. Κατά μέσο όρο υπολογίζεται πως το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο ανέβηκε 35% σε σχέση με την περίοδο πριν την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Τα αυξημένα επιτόκια εκτός από κέρδη φέρνουν και προβλήματα όσον αφορά στην ποιότητα του ισολογισμού. Συγκεκριμένα, η αναφορά γίνεται για το καρτοφυλάκιο ομολόγων και δανείων όπου η πρώτη κατηγορία απειλείται από την μεταβλητότητα στις αγορές και η δεύτερη από τη μείωση της αγοραστικής δύναμης επιχειρήσεων και νοικοκυριών. Ο τομέας των ακινήτων αποτελεί εστία προβληματισμού ειδικότερα σε περιοχές όπου οι τιμές είναι αυξημένες. Μέχρι στιγμής η μεγαλύτερη διόρθωση

(10% σε ένα τρίμηνο) παρατηρείται στον τομέα των εμπορικών ακινήτων. Την ίδια στιγμή η αύξηση στο κόστος χρηματοδότησης των ακινήτων δημιουργεί πίεση για περαιτέρω αυξήσεις στα ενοίκια, επιτείνοντας τον φαύλο κύκλο της ακρίβειας και της μείωσης της αγοραστικής δύναμης. Όσον αφορά στην νομισματική πολιτική, η παραδοχή όλων είναι ότι η αύξηση των επιτοκίων έχει εξαντλήσει τα όρια της οικονομίας και δεν θα πρέπει να αναμένεται κάτι περαιτέρω. Για τη συνέχεια αναμένεται υποχώρηση της κερδοφορίας των τραπεζών λόγω αύξησης στο κόστος χρηματοδότησης που θα προκύψει είτε μέσα από τις καταθέσεις πελατών είτε μέσα από τις εκδόσεις ομολόγων. Η αβεβαιότητα στις αγορές παραμένει έντονη, γεγονός που τροφοδοτεί την μεταβλητότητα και επι-

ραρίζει αρνητικά τα ομόλογα που κατέχουν οι τράπεζες στους ισολογισμούς τους. Η Silicon Valley Bank ως θύμα αυτής της συγκυρίας αποτελεί πλέον προηγούμενο και θα υπενθυμίζει για πάντα ότι μια μεσαία τράπεζα μπορεί να προκαλέσει συστημικό πρόβλημα αν αφεθεί χωρίς στήριξη. Έχουν περάσει πολλά χρόνια από την τελευταία φορά που οι επενδυτές «κοίταξαν» με ενδιαφέρον τον τραπεζικό κλάδο. Ακόμη και έτσι όμως, οι αποτιμήσεις παραμένουν καθυλωμένες με τις πλειότες ευρωπαϊκές τράπεζες να διαπραγματεύονται σε έκπτωση ως προς το ύψος των κεφαλαίων τους. Υπολογίζεται ότι η μέση ευρωπαϊκή τράπεζα διαπραγματεύεται με έκπτωση ίση με 30% ως προς τα ίδια κεφάλαια όταν η προσδοκώμενη μέση απόδοση προσγγίζει το 12%. Με αυτά τα δεδομένα

εύκολα κάποιος μπορεί να ισχυριστεί ότι ο τραπεζικός κλάδος στην Ευρώπη παραμένει βαθιά υποτιμημένος. Από άποψη κερδοφορίας, οι τράπεζες της Ευρωζώνης βρίσκονται στην καλύτερη τους κατάσταση συγκριτικά με τα τελευταία χρόνια. Η συγκυρία αποτελεί ευκαιρία για διόρθωση χρόνιων παθολογιών ούτως ώστε να ανακτηθεί η χαμένη δυναμική. Επίσης, στο θεσμικό επίπεδο υπάρχει πολλή δουλειά που πρέπει να γίνει όσον αφορά στην εμβάθυνση της εποπτείας και στην ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης. Ένας ισχυρός και διεθνώς αναγνωρισμένος τραπεζικός τομέας που θα λειτουργεί στην καρδιά της Ευρωζώνης μπορεί να προσφέρει σιγουριά και αυτοπεποίθηση σε μια οικονομία που απειλείται με ύφεση και αμφισβητούνται οι προοπτικές της.

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΣΧΟΛΙΟ / Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

«Meatball»: Κάτι περισσότερο από κωμωδία

Άραγε πόσο βιγκανισμό μπορεί να αντέξει ο σύγχρονος άνθρωπος; Και πόση πολιτική ορθότητα, αλλά και πόση υποκρισία μπορεί να κρύβει; Έχουν τα ζώα ίσα δικαιώματα με τους ανθρώπους; Στον κόσμο του Φούτσια η κατανάλωση κρέατος είναι διά νόμου παράνομη. Νομιζώ πως αυτά τα τέσσερα είναι τα βασικά ζητήματα που πραγματεύεται το θεατρικό έργο του «Meatball» του Δημήτρη Φούτσια, που ανεβαίνει από την Ε-ΘΑΔ, σε σκηνοθεσία Μαρίας Βρόντη.

Το έργο μπορεί να θεωρηθεί και ως κωμωδία παρεξηγήσεων, ή ως κοινωνική σάτιρα, ακόμα και ως σουρεαλιστική κωμωδία, σίγουρα όμως δεν μπορείς να πεις ότι είναι μία κωμωδία, που απλώς το κοινό θα γελάσει—χωρίς φυσικά αυτό να είναι κακό. Παρακολουώντας την παράσταση «Meatball» αισθάνθηκα πως όλοι οι συντελεστές της είχαν ακριβώς κατά νου τι ήθελαν να κάνουν, παίζοντας αυτό το έργο, και ποιος ο κόσμος των πράων που έφτιαξε ο συγγραφέας.

Αισθάνομαι πως οι ηθοποιοί αντιλαμβάνονταν τη βαρύτητα ή την ελαφρότητα των λεγομένων τους, ήταν αρκετά όσα έλεγαν και χωρίς να προσθέτουν σε αυτά αχρείαστες κινήσεις και χωρίς να ενεργοποιούν υποκριτικά τρικ και έπαιζαν με την απαιτούμενη φυσικότητα, αν ενυιοκόμενοι και σε έναν κόσμο δυστοπικό, ο οποίος δεν απέχει πολύ από αυτόν που ζούμε και εμείς. Κάνοντάς μας να αναρωτιόμαστε και εμείς ως κοινό σε ποια κοινωνία ζούμε σήμερα και πόσο μακριά είναι από αυτή της παράστασης.

Φυσικά, η σκηνοθέτρια της παράστασης Μαρίνα Βρόντη είναι η πρώτη που γνώριζε τι ήθελε να δείξει στο κοινό και κατάφερε να κρατήσει τις λεπτές ισορροπίες, ώστε το έργο να μη φτάσει να χαθεί στους πολυδαιδαλούς διαδρόμους της κωμωδίας, αποκτώντας αλλότρια χαρακτηριστικά από αυτά που πραγματικά έχει το εξαιρετικό—κατά τη γνώμη μου—κείμενο του Δημήτρη Φούτσια και να αποτυπώσει τον κόσμο του επί σκηνής. Η σκηνοθεσία της

Βρόντη ήταν μετρημένη και ζυγισμένη, βασίστηκε στο ίδιο το κείμενο, με το τελικό αποτέλεσμα να είναι άρτιο.

Οι τέσσερις ηθοποιοί της παράστασης, Γρηγόρης Γεωργίου, Γιώργος Ευαγόρου, Δημήτρης Σπύρου, Πέννυ Φοινίκη, Μαρίλια Χαριδίου, εξισορρόπησαν με εξαιρετικό τρόπο στο σκηνικό της κωμωδίας, όντας καθ' όλη τη διάρκεια της παράστασης σταθεροί στη σκηνοθετική γραμμή της Βρόντη, και χωρίς να εκβιάζουν το γέλιο από το κοινό, το προσφέρουν χωρίς να καταφεύγουν σε υπερβολές ή αχρείαστους ακκισμούς. Και αυτό μόνο δεδομένο, τουλάχιστον στη δική μου θέαση των πραγμάτων δεν είναι, όταν μιλάμε για κωμωδία, η οποία είναι πολλές φορές δύσκολο να δαμαστεί. Οι τέσσερις ηθοποιοί, με τις κωμικοτραγικές, και σταθερές παρουσίες τους επί σκηνής, φέρουν ενώπιον των θεατών/τριών διλήμματα και ενδόμυχες σκέψεις, χωρίς όμως στιγμή να σπκώνουν το δάκτυλό τους.

Στο «Meatball» της ΕΘΑΔ, σε σκηνοθεσία της Μαρίας Βρόντη, τον δικό τους σπουδαίο ρόλο διαδραματίζουν και οι υπόλοιποι συντελεστές της παράστασης, στα σκηνικά και τα κοστούμια ο Γιώργος Γιάννου, στην κίνηση και τις χορογραφίες η Χλόη Μελίδου, στον σχεδιασμό φωτισμών ο Βασίλης Πετεινάρης και βοηθός σκηνοθέτη η Γιάννα Γεωργιάδου.

Ιδιαίτερη μνεία για τη δική του συμβολή στην παράσταση οφείλω να αναρωτιόμαστε και εμείς ως κοινό σε ποια κοινωνία ζούμε σήμερα και πόσο μακριά είναι από αυτή της παράστασης.

Η παράσταση «Meatball» καταφέρει να περάσει τα μηνύματα του κειμένου και τελικά αντιλαμβάνεται το κοινό πως ναι, ένα κεφτεδάκι μπορεί να διαταράξει τις ισορροπίες ενός ζευγαριού, μιας παρέας και μιας ολόκληρης κοινωνίας.

Το Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ ανακοινώνει Ανοικτό Κάλεσμα για συμμετοχή στο καλλιτεχνικό πρόγραμμα φιλοξενίας, theYard.Residency.24, προσκαλώντας δημιουργούς και καλλιτεχνικές ομάδες να ανταποκριθούν με προτάσεις γύρω από τη θεματική think of the future and stop crying, για την τελική διαμόρφωση του προγράμματος του 2024. Ο ετήσιος θεσμός του theYard.Residency λειτουργεί από το 2011 με έδρα τον χώρο τέχνης Ευδάδικο στη Λεμεσό, που λειτουργεί ως μια ασφαλής αυλή για δημιουργία και συνάντηση, για φιλοξενία και παρουσίαση. Με κεντρικό άξονα το παραστατικό σώμα, το theYard υποστηρίζει τις διακαλλιτεχνικές και διεπιστημονικές συνερ-

Το κάλεσμα απευθύνεται κυρίως σε επαγγελματίες δημιουργούς ή καλλιτεχνικές ομάδες, που ζουν και δραστηριοποιούνται στην Κύπρο.

γασίες. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα, που αναπτύσσει συμπαραγωγές με δημιουργούς και ομάδες από Κύπρο και εξωτερικό και, που τρέχει κατά τη διάρκεια της εκάστοτε χρονιάς. Αποτελεί μια δυναμική πλατφόρμα ελεύθερης καλλιτεχνικής έκφρασης, πειραματισμού και προβληματισμού, ανταλλαγής και κινητικότητας. Ενισχύει το διάλογο στα θέματα της πολυφωνίας, των πολλαπλών αφηγημάτων, της ενεργής σχέσης με την πόλη, της συμμετοχής και του εκδημοκρατισμού.

Η θεματική του 2024

Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του theYard.Residency.24 θα έχει, η κατανόηση, η ερμηνεία και η ανταπόκριση των προτάσεων γύρω από τη γενική θεματική του ΜΙΤΟΣ για το 2024:

- think of the future and stop crying
- do not cry and think of the future
- σκέψου το μέλλον και σταμάτα να κλαίς
- πάψε να κλαίς και σκέψου το μέλλον
- σκέφτου το μέλλον τζαι μεν κλαίεις

TheYard.Residency.24

Μέσα από το Ανοικτό Κάλεσμα θα επιλεγούν τέσσερις προτάσεις δημιουργών ή καλλιτεχνικών ομάδων, για να α-

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Ανοικτό Κάλεσμα για συμμετοχή theYard.Residency.24

Μέσα από το Ανοικτό Κάλεσμα θα επιλεγούν τέσσερις προτάσεις δημιουργών ή καλλιτεχνικών ομάδων, για να αναπτύξουν την ιδέα τους μέχρι την τελική μορφή της παράστασης ή δράσης τους.

ναπτύξουν την ιδέα τους μέχρι την τελική μορφή της παράστασης ή δράσης τους.

Το κάλεσμα απευθύνεται (λόγω της δομής του προγράμματος), κυρίως, σε επαγγελματίες δημιουργούς ή καλλιτεχνικές ομάδες, που ζουν και δραστηριοποιούνται στην Κύπρο. Ενώ παράλληλα, φορείς από το εξωτερικό που ενδιαφέρονται για ανταλλαγή δράσεων ή καλλιτεχνών, μπορούν να επικοινωνήσουν με το mitos@mitos.org.cy για τη δυνατότητα συνεργασίας.

Η χρονιά του 2024 συνεχίζει να είναι για το ΜΙΤΟΣ ένα ανοικτό ημερολόγιο καταγραφής πιο συμπεριληπτικών δράσεων και αφηγημάτων, μέσα από δημιουργημένα κείμενα, συνεντεύξεις και podcast.

Δομή του προγράμματος

- Ιανουάριος: Ημερίδα-συνάντηση στις ομάδες του theYard και των επιλεγμένων συμμετοχών που θα αφορά στην οργάνωση των παραγωγών, τον

χώρο και τον τεχνικό εξοπλισμό, την προβολή, το λεξιλόγιο και τις συνθήκες του προγράμματος.

- Φεβρουάριος: Εργαστήρια σχετικά με τις ανάγκες των προτάσεων. Παρουσιάσεις draft ιδεών των συμμετεχόντων και διαδικασία ανατροφοδότησης. Εφαρμογή πλοτικής διαδικασίας για συμμετοχική διαχείριση.
- Μάρτιος – Οκτώβριος: Περίοδος φιλοξενίας στο Ευδάδικο και παρουσιάσεις των παραγωγών.
- Νοέμβριος: Τελική συνάντηση για απολογισμό και ανταλλαγή σκέψεων.

Πλαίσιο Συνεργασίας:

- Κάθε συμμετοχή, θεωρείται συμπαραγωγή με το Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ, στο πλαίσιο του theYard.Residency.
- Κάθε συμμετοχή έχει στη διάθεση της δωρεάν το Ευδάδικο (max 15 μέρες). Οι ακριβείς ημερομηνίες και ώρες θα οριστούν μεταξύ συμμετοχών και διοργανωτών, αναλόγως των αναγκών της

κάθε πρότασης και της διαθεσιμότητας του χώρου.

- Στην περίπτωση που η δράση θα υλοποιηθεί σε δημόσιο χώρο, η διοργάνωση θα αναλάβει να εξασφαλίσει τις σχετικές άδειες.
- Δωρεάν χρήση του τεχνικού εξοπλισμού και της υποδομής του Ευδάδικου.
- Κάθε συμμετοχή έχει στη διάθεση της τεχνική υποστήριξη για συγκεκριμένο αριθμό ωρών, από επαγγελματίες τεχνικό.
- Τα έσοδα εισιτηρίων ανήκουν αποκλειστικά στην εκάστοτε παραγωγή. Όπως και κάθε παραγωγή μπορεί να αιτηθεί για άλλες χορηγίες. Το ΜΙΤΟΣ, όταν του ζητηθεί, μπορεί να παραχωρήσει βεβαιώσεις συμμετοχής.
- Όλες οι συμμετοχές έχουν την ίδια προβολή και αντιμετώπιση από τη διοργάνωση. Το ΜΙΤΟΣ συμμετέχει, αλλά δεν αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου την προβολή των επιλεγμένων προτάσεων.
- Κάθε συμμετοχή θα λάβει σε ψηφιακή μορφή, αρχαιακή οπτικοακουστική καταγραφή της δουλειάς τους.

Κριτήρια επιλογής:

- Σύνδεση με τη θεματική της διοργάνωσης όπως αναφέρεται πιο πάνω.
- Προτεραιότητα θα δοθεί στις προτάσεις που ξεχωρίζουν για την παραστατική φόρμα, τη διάθεση για δοκιμή, τη σύγχρονη προσέγγιση και μεθοδολογία, τη συνεργασία με άλλες τέχνες και επιστήμες.
- Προτεραιότητα θα δοθεί σε συλλογικές προτάσεις, χωρίς να αποκλείεται το σόλο.
- Προϋπόθεση για συμμετοχή είναι η δέσμευση στις συναντήσεις και τα εργαστήρια της διοργάνωσης.

Υποβολή προτάσεων

Η προθεσμία υποβολής προτάσεων είναι η 14η Ιανουαρίου 2024, 16:00 μ.μ. Για να θεωρηθεί μια πρόταση έγκυρη πρέπει να συμπληρωθεί η φόρμα συμμετοχής εδώ: <https://forms.gle/z2j5sxoEoDGRu3oC9>. Οι προτάσεις θα εξεταστούν από την Ομάδα Επιλογής του theYard.Residency.24, που θα απαρτίζεται από μέλη της ομάδας του theYard και άλλους εξωτερικούς συνεργάτες. Απαντήσεις θα σταλούν ηλεκτρονικά σε όλες τις προτάσεις με τους λόγους επιλογής ή όχι στη διοργάνωση, μέχρι τις 21 Ιανουαρίου 2024. Ερωτήσεις και πληροφορίες στο theYard.Residency@mitos.org.cy

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Αμλετ

Με το ασυμβίβαστο όραμα που του χάρισε τον Χρυσό Λέοντα της Μπιενάλε της Βενετίας για το σύνολο του έργου του, ο θρύλος του ευρωπαϊκού θεάτρου Thomas Ostermeier επισκέπτεται για πρώτη φορά την Κύπρο δίνοντας νέο νόημα στον όρο «τρελή ιδιοφυΐα». Με μια έναρξη μέσα στη βροχή και τις λάσπες, ο «Αμλετ» ανταποκρίνεται στη φήμη του ως μια από τις σπουδαιότερες παραγωγές του έργου του Σαίξπηρ. Η ποπ μουσική, τα drag shows και οι μονομαχίες στη βασίλική αυλή συνυπάρχουν αρμονικά στην ξέφρενη, θρυλική παραγωγή του παγκόσμιου βερολινέζικου θεάτρου της Schaubühne, που έρχεται στο Διεθνές Φεστιβάλ Λευκωσίας έχοντας λάβει διεθνή αναγνώριση στην παγκόσμια περιοδεία της. Στο έργο του Σαίξπηρ ο Άμλετ τρελαίνεται. Ο πατέρας του πέθανε ξαφνικά από μια παράξενη ασθένεια και η μητέρα του παντρεύτηκε τον αδελφό του συζύγου της μετά από μόλις ένα μήνα. Ο Άμλετ έχει νυχτερινά οράματα του πατέρα του, ο οποίος ισχυρίζεται ότι ο αδελφός του τον διηλπτήρισε και προτρέπει τον Άμλετ να πάρει εκδίκηση και να σκοτώσει τον νέο πατριό του.

Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας, 14 και 15 Δεκεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Πληροφορίες τηλέφωνο 22797979.

Space of Tapes

Η διεπιστημονική ερευνητική ομάδα Space of Tapes παρουσιάζει την εικαστική εγκατάσταση και οπτικοακουστική επίτλεση «The Cartographer and Her Chorus: a dreamscape monodrama», στην οποία συμμετέχουν πέντε καλλιτέχνες από την Κύπρο, την Ελλάδα και την Ισπανία. Έχοντας ως σημείο εκκίνησης τις τελετουργίες εγκοιμήσεως,

Για πρώτη φορά στην Κύπρο η Schaubühne με τον «ΑΜΛΕΤ» σε σκηνοθεσία Thomas Ostermeier θα πραγματοποιηθούν δύο παραστάσεις του «Αμλετ» στο Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας.

στο έργο χαρτογραφούνται η επιτελεστική σώματα μέσα σε μια τοπογραφία γλυπτών, βιντεοπροβολών, ηχοτοπιών και ζωντανής μουσικής. Οι τελετουργίες εγκοιμήσεως, που απαντώνται σε πολλούς αρχαίους πολιτισμούς, αφορούν στην πρακτική του να κοιμηθεί κανείς σε έναν ιερό χώρο με στόχο να βιωθεί σκόνημα και να γαλουχηθεί ένα θεόπνευστο όνειρο, συχνά συνδεδεμένο με τη προφητική φανέρωση μιας αλήθειας. Το κοινό καλείται να εισέλθει στα ενδότερα μιας χαρτογραφίας ενός μεταφυσικού ταξιδιού και να μετέχει σε μια μεταμορφωτική τελετουργία που ανοίγει χώρους, δημιουργώντας ένα τοπίο όπου κάθε σημείο εισόδου είναι ένα άλμα προς την αναδιάρθρωση του εαυτού.

Γκαράζ, Αμμοχώστου 16, Λευκωσία. 17-18 Δεκεμβρίου, ώρα 8:00 μ.μ. Κρατήσεις και πληροφορίες τηλέφωνο 99454896.

Μονόπρακτα

Τα «Μονόπρακτα» του Κώστα Μουρσελά, σε σκηνοθεσία Μαρίας Μανναρίδου –

Η Space of Tapes παρουσιάζει την εικαστική εγκατάσταση και οπτικοακουστική επίτλεση «The Cartographer and Her Chorus: a dreamscape monodrama».

7:00 μ.μ. Θέατρο Χώρα Κοραή 1 Πλατεία Αρχιεπισκόπου. Κρατήσεις τηλέφωνο 96147809.

Plekt duet

Ο Πολιτιστικός Οργανισμός Curious Qat παρουσιάζει το Plekt duet με την Εύα Σταύρου στο φλόουτο και τη Νατάσα Χατζηανδρέου στα κρουστά. Στόχος του συνόλου είναι η ανάδειξη του έργου σημαντικών συνθετών/τριών του 20ου και 21ου αιώνα στην Κύπρο και στο εξωτερικό, αλλά και η πρόωθηση των χαρακτηριστικών ηχοχρωμάτων και των τεχνικών των συγκεκριμένων οργάνων. Η δράση του επεκτείνεται επίσης, σε διεπιστημονικά προγράμματα, με σκοπό τη διεύρυνση των ορίων της Τέχνης σε μια συνεχώς μεταβαλλόμενη κοινωνία. Επιπλέον, το συγκεκριμένο σύνολο αναγνωρίζεται για την έντονη εκπαιδευτική του δράση, αφού και οι δύο καλλιτέχνιδες, ως εκπαιδευτικοί, υλοποιούν ερευνητικές εργασίες, εμπλέκοντας ενεργά τους/τις μαθητές/

Την Τετάρτη 13 Δεκεμβρίου η πρεμιέρα του έργου «Ο Θείος Βάνιας», του Άντον Τσέχωφ, που ανεβαίνει σε σκηνοθεσία Αύρας Σιδηροπούλου από το Θέατρο «Διόνυσος».

τρεις τους στη διαδικασία της σύνθεσης και εκτελέσεως μουσικών κομματιών. **Κυριακή**, 17 Δεκεμβρίου, ώρα 7:00 μ.μ. 1-δρμα Άρτος, Λεωφ. Αγίων Ομολογητών 64, Λευκωσία.

Ο Θείος Βάνιας

Το Θέατρο «ΔΙΟΝΥΣΟΣ» ανεβάζει το έργο «Ο Θείος Βάνιας» του Αντόν Τσέχωφ, σε σκηνοθεσία Αύρας Σιδηροπούλου. Το κλασικό αριστούργημα της ρωσικής δραματολογίας και οικουμενικό κείμενο της παγκόσμιας λογοτεχνικής κληρονομιάς, «ο Θείος Βάνιας» του Τσέχωφ είναι μία συγκλονιστική αποτύπωση της ανθρώπινης μοίρας – πέρα από τον τόπο και τον χρόνο — που καταργεί γεωγραφικούς και πολιτισμικούς περιορισμούς. Η παραγωγή του Θεάτρου Διόνυσος, επανασυστήνοντας το έργο στο Κυπριακό κοινό μετά από είκοσι πέντε ολόκληρα χρόνια, φέρνει τον Βάνια πιο κοντά στο σήμερα από ποτέ, και με χιούμορ και ευαισθησία μας παρουσιάζει έναν «αντι-ήρωα του καιρού

μας». Η παράσταση του «Θείου Βάνια» σμιγεί το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον των ανθρώπων και των θεατρικών παραδόσεων, το κωμικό και το δραματικό και απευθύνει ένα προφητικό μήνυμα για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Μέσα από μία ιδιαίτερη παραστασιακή φόρμα, η καινοτόμα παραγωγή, φτιαγμένη από μία ομάδα εξαιρετικών καλλιτεχνών, διερευνά τα όρια που οι ίδιοι θέτουμε στον εαυτό μας, τις επιθυμίες και τις αδυναμίες μας, που συγχωνεύονται σε ένα εκκρεμές υπαρξιακής πάλης. Συμμετέχουν με σειρά εμφάνισης οι Ηθοποιοί: Πατρίτσια Πεττεμερίδου, Σίμος Τσιάκκας, Βασίλης Μιχαήλ, Μανώλης Μιχαηλίδης, Γιώργος Αναγιωτός, Μυροσίνα Χριστοδούλου, Έλενα Δημητρίου, Έλενα Χριστοφά. **Θέατρο** Διόνυσος, Διαγύρου 29, Λευκωσία. Παραστάσεις: Τετάρτη, Παρασκευή, Σάββατο στις 8:30 μ.μ. και Κυριακή στις 6:30 μ.μ. μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 2023. Λεμεσός: Θέατρο «Ριάτο» 3 Ιανουαρίου 2024, 8.30 μ.μ. Πληροφορίες 22818999 και 99621845.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΛΑΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΡΗΣΤΗΣ ΦΑΘΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

MAN

22^η ΑΠΟΝΟΜΗ

Τράπεζα Κύπρου

MAN
OF THE YEAR
2023

ΟΙ 10 ΑΝΤΡΕΣ
ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

ΑΛΕΞ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Ο BESTSELLER ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΠΟΥ
ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΤΟΥ
ΚΑΝΕΙ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΠΕΡΗΦΑΝΗ
ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΜΗΚΗ ΚΑΙ ΠΛΑΤΗ ΤΗΣ ΓΗΣ

Την Κυριακή 17/12 μαζί με την «Καθημερινή»

Το περασμένο Σάββατο, ο κόσμος επισκέφθηκε τη Μακαρίου, ωστόσο, οι πωλήσεις ήταν χαμηλότερες και από αυτές του 2021.

Αργούν τα Χριστούγεννα για τη Μακαρίου

Σε βάθος χρόνου η ουσιαστική ανάκαμψη – Με ποιες κινήσεις μπορεί η λεωφόρος να αποκτήσει ταυτότητα και να αυξήσει επίπεδα επισκεψιμότητας

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Δύο χρόνια μετά το επίσημο άνοιγμα της λεωφόρου Μακαρίου (8 Δεκεμβρίου 2021), η εμπορικότητα του δρόμου δεν έχει επαληθεύσει τις προσδοκίες των πλείστων –τουλάχιστον επιχειρήσεων– που επένδυσαν στην περιοχή. Όπως αναφέρουν χαρακτηριστικά στην «Κ» επιχειρηματίες της περιοχής, οι πωλήσεις καταστημάτων στη Μακαρίου, είναι έξι φορές πιο κάτω σε σχέση με τις πωλήσεις των καταστημάτων τους στα εμπορικά κέντρα. Για παράδειγμα το περασμένο Σάββατο, ο κόσμος επισκέφθηκε τη Μακαρίου, ωστόσο, οι πωλήσεις ήταν χαμηλότερες και από αυτές του 2021, περιγράφουν επιχειρηματίες στην περιοχή. Την ώρα που η επισκεψιμότητα και οι πωλήσεις δεν είναι ικανοποιητικές, γίνεται λόγος για ενοίκια τα οποία απο-

Επιχειρηματίες της Μακαρίου κάνουν λόγο για πρόβλημα προσβασιμότητας και ανάγκη για στοχευμένες κινήσεις για προσέλκυση του κόσμου.

τελούν σημαντικό βαρίδι ώστε οι επιχειρήσεις της λεωφόρου να καταστούν βιώσιμες. Υπάρχουν μάλιστα πληροφορίες για καταστήματα τα οποία ετοιμάζονται μέχρι τέλος του Ιανουαρίου να βάλουν λουκέτο στα εκεί καταστήματά τους, ενώ άλλοι είναι σε σκέψεις και αναθεώρηση πλάνων για τη συγκεκριμένη εμπορική οδό. Αυτή είναι η μία πλευρά του νομίσματος. Η άλλη, παρουσιάζεται πιο θετική και εκφράζεται από τους επιχειρηματίες του κτήριου 360, που ετοιμάζεται το επόμενο διάστημα για δύο νέα ανοίγματα –του Haagen Dazs και του εστιατορίου στον τελευταίο όροφο του πολυώροφου κτιρίου. Εκφράζεται παράλληλα και η άποψη ότι προκειμένου να επανέλθει η Μακαρίου στις παλιές της δόξες θα πρέπει να επανατοποθετηθεί με πιο συ-

Ο κόσμος επισκέπτεται τον δρόμο κυρίως τα Σαββατοκύριακα, ωστόσο κατά γενική ομολογία, η Μακαρίου δεν κατάφερε να προσελκύσει τον κόσμο που είχε πριν από το κλείσιμό της.

γκεκριμένη ταυτότητα και να προχωρήσει με στοχευμένες προωθητικές κινήσεις. Η περίοδος των Χριστουγέννων είναι μια ιδανική περίοδος για προσέλκυση του κοινού στο κέντρο της πόλης, ωστόσο και πάλι η σωστή προώθηση και το σωστό timing θεωρείται ότι είναι κλειδί στην προσπάθεια. Μερίδα καταστηματάρχων κάνει λόγο για καθυστέρηση από πλευράς δήμου, στον προγραμματισμό του για τις χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις, οι οποίες δεν ήταν στα επίπεδα προηγούμενων χρόνων, πριν το κλείσιμο της Μακαρίου.

Να γίνει premium

Η Μακαρίου μπορεί να λειτουργήσει καλύτερα αν λειτουργήσει συνδυαστικά με την Στασιokrάτους, προσφέροντας ένα premium προϊόν, ρούχα πολυτελείας

κοκ, ώστε να προσελκύσουν επισκέπτες διαφορετικής ταυτότητας από το κοινό των κλειστών εμπορικών κέντρων. Μιλώντας στην «Κ» ο Μάριος Λουκαΐδης, ιδρυτής της Sympraxis Management Services, ο οποίος διαθέτει πολυετή εμπειρία στο λιανικό εμπόριο, εξέφρασε την άποψη ότι η Μακαρίου μπορεί να ανεντάξει στροφές ωστόσο κάτι τέτοιο θα γίνει σε βάθος χρόνου και με την προϋπόθεση η εμπορική οδός να αποκτήσει συγκεκριμένη ταυτότητα. Την ίδια ώρα η ανάκαμψη της Μακαρίου θα έρθει και ως αποτέλεσμα της αναβάθμισης του ιστορικού κέντρου της Λευκωσίας. Σε κάθε περίπτωση, διατυπώνεται η άποψη ότι, η περιοχή θα πρέπει να διαφοροποιηθεί σε σχέση με τα mall. Αυτή τη στιγμή δεν διαθέτει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα εκείνο, που θα κάνει τη διαφορά.

Από την πλευρά του ο Γιώργος Χρυσός, CEO της Cyfield ιδιοκτήτριας εταιρείας του κτιρίου 360, εκφράζει αισιοδοξία για αύξηση της επισκεψιμότητας και των πωλήσεων, σημειώνοντας ότι υπάρχουν οι συνθήκες ώστε το κέντρο να πάει καλά –το λιβτινγκ της Μακαρίου, τα ανοίγματα στην εστίαση και η αύξηση του πληθυσμού στο κέντρο της πόλης. Επιβεβαιώθηκε στοιχείο από τα καταστήματα που στεγάζονται στο 360 τα οποία δείχνουν βελτίωση της κίνησης και εκφράζει την αισιοδοξία ότι τα στοιχεία θα ενισχυθούν ακόμη περισσότερο το επόμενο διάστημα. Εκφράζει ωστόσο την εκτίμηση ότι τα δεδομένα για τη Μακαρίου θα ήταν σαφώς καλύτερα αν το opening των καταστημάτων γινόταν με την επαναλειτουργία του δρόμου και όχι ένα χρόνο αργότερα.

Η επιλογή για άνοιγμα ένα χρόνο μετά, αποδυνάμωσε την προοπτική για ένα δυνατό comeback του εμπορικού δρόμου και αύξησε τον χρόνο που θα χρειαστεί για την επανατοποθέτησή του στην αγορά.

Η προσβασιμότητα

Το μεγαλύτερο ζήτημα, ωστόσο, στον δρόμο για την ανάκαμψη της Μακαρίου αναφέρεται ότι είναι η προσβασιμότητα. Πηγές της αγοράς αναφέρουν ότι σήμερα η Μακαρίου δεν είναι ούτε πεζόδρομος, ούτε μονόδρομος, αριθμός οχημάτων εισέρχονται στη λεωφόρο, ενώ η απουσία χώρων στάθμευσης εξακολουθεί να αποτελεί ένα μεγάλο μειονέκτημα. Αυτό, σε αντίθεση με την Στασιokrάτους η οποία παρουσιάζει διαφορετική εικόνα και χαρακτηριστικά –είναι ένας δρόμος

ανοικτός για οχήματα και με δύο χώρους στάθμευσης.

Το «σωσίβιο» του ξενοδοχείου

Αναμφίβολα τα επίπεδα επισκεψιμότητας στο κέντρο και στα εμπορικά καταστήματα αλλά και τα κέντρα εστίασης της περιοχής θα βελτιωθούν με την έλευση της ξενοδοχειακής μονάδας στη θέση του κτιρίου της πρώην Λαϊκής στην λεωφόρο Μακαρίου. Πρόκειται για το NYX Λευκωσίας, του ομίλου Fattal, μια επένδυση που υπολογίζεται γύρω στα 30 εκατ. ευρώ εκ των οποίων τα 6,7 εκατ. αφορούν την αγορά του τεμαχίου. Το πλάνο της επένδυσης αφορά την ανέγερση μονάδας 14 ορόφων, με 198 δωμάτια, και θεωρείται δεδομένο ότι θα βοηθήσει τη Μακαρίου να πάρει τα «πάνω» της. Ωστόσο οι συγκυρίες δεν βοηθούν στο

Διαφορετική η περίπτωση της Στασιokrάτους, κάτι που αποδίδεται κυρίως στην καλύτερη προσβασιμότητα που διαθέτει ο δρόμος σε σχέση με τη Μακαρίου.

να ξεκινήσουν οι εργασίες και να λειτουργήσει το ξενοδοχείο. Το έργο εκτελείται εντός του 2021, ωστόσο πήρε αναβολή λόγω της πανδημίας. Ακολούθως ο προγραμματισμός τοποθετούσε την έναρξη των εργασιών εντός του 2022, όμως οι εργασίες πάγωσαν, πήραν προτεραιότητα άλλες επενδύσεις της εταιρείας και πλέον η έναρξη των εργασιών επηρεάζεται και λόγω του πολέμου στο Ισραήλ. Πολύ καλά πληροφορημένες πηγές αναφέρουν στην «Κ» ότι σε κάθε περίπτωση, το έργο θα προχωρήσει. Οι νεότερες πληροφορίες κάνουν λόγο για πιθανότητα έναρξης των εργασιών μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2024, με την διάρκεια των εργασιών να υπολογίζεται σε 18 μήνες. Η ημερομηνία έναρξης τους ωστόσο, δεν έχει κλειδώσει.

Εληξε η πολιορκία του Προεδρικού από τα τρακτέρ

Οι γεωργοί τερμάτισαν τη διαμαρτυρία τους και θα έχουν συνάντηση σήμερα Τετάρτη με τον υπουργό Γεωργίας

Το απόγευμα της Τρίτης αποχώρησαν οι οσιτοπαραγωγοί και πατατοπαραγωγοί από τον χώρο έξω από το Προεδρικό Μέγαρο, στη Λευκωσία, όπου συγκεντρώθηκαν, διαμαρτυρόμενοι για το ύψος της κρατικής χορηγίας που λαμβάνουν καθώς κατά την εκτίμησή τους το αυξημένο κόστος παραγωγής θα τους αναγκάσει να εγκαταλείψουν τη γεωργία.

Οι διαμαρτυρόμενοι εξέφρασαν επιφυλάξεις για την αποτελεσματικότητα της πρότασης.

Τα τρακτέρ που είχαν σταθμεύσει στον χώρο άρχισαν να αποχωρούν γύρω στις 17:30, αφού προηγουμένως διευθετήθηκε συνάντηση με τον υπουργό Γεωργίας σήμερα Τετάρτη. Ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος των πατατοπαραγωγών Ανδρέας Κάριος, είπε στο ΚΥΠΕ ότι σε συνάντηση που είχαν οι διαμαρτυρόμενοι ενμερώθηκαν από τον γενικό διευθυντή

του υπουργείου Γεωργίας Ανδρέα Γρηγορίου για την επαναφορά της πρότασης της κυβέρνησης για χορηγία των 4,2 εκατ. ευρώ. Είπε επίσης ότι διευθετήθηκε συνάντηση στις 9:00 το πρωί της Τετάρτης με τον υπουργό Γεωργίας Πέτρο Ξενοφώντος, για περαιτέρω συζήτηση των προβλημάτων των παραγωγών.

Επιφυλάξεις

Ο κ. Κάριος πρόσθεσε πως κατόπιν της διευθέτησης της συνάντησης με τον υπουργό Γεωργίας αποφασίστηκε ο τερματισμός της διαμαρτυρίας έξω από το Προεδρικό «παρά το γεγονός ότι όλοι οι διαμαρτυρόμενοι εξέφρασαν επιφυλάξεις για την αποτελεσματικότητα της πρότασης της κυβέρνησης». Είπε ακόμη ότι διενεργούνταν προσπάθειες ώστε η ορισθείσα για τις 9:00 συνάντηση με τον υπουργό Γεωργίας μεταφερθεί αργότερα περί ώρα 13:00. Ο γενικός διευθυντής του υπουργείου Γεωργίας στο πλαίσιο της συνάντησης του με τους διαμαρτυρόμενους παραγωγούς, προέβη σε δήλωση στα ΜΜΕ λέγοντας ότι μετά από οδηγίες του προέδρου της Δημοκρατίας εν-

μέρωσε τους διαμαρτυρόμενους αγρότες ότι η πρόταση για την κυβερνητική χορηγία όπως είχε διατυπωθεί από τον υπουργό Γεωργίας το βράδυ της Δευτέρας, για διάθεση 4,2 εκατ. ευρώ στους οσιτοκαλλιεργητές και πατατοκαλλιεργητές ισχύει, υπό την προϋπόθεση ότι θα αποχωρήσουν από τον χώρο διαμαρτυρίας και θα επιστρέψουν στις εργασίες και στα σπίτια τους.

Ανοικτοί για διάλογο

Πρόσθεσε πως οι πόρτες του υπουργείου Γεωργίας είναι ανοικτές για διάλογο προς επίλυση των όποιων προβλημάτων, όπως ήταν ανοικτές τους παραγωγούς τα τελευταία χρόνια. Απαντώντας σε ερώτηση διευκρίνισε ότι το προαναφερθέν ποσό αφορά κρατική χορηγία για το 2023, που θα παραχωρηθεί στους δικαιούχους καλλιεργητές το 2024. Ερωτηθείς εάν ο υπουργός Γεωργίας είναι ενήμερος, απάντησε ότι βρισκόταν σε συνεχή επικοινωνία με τον υπουργό ο οποίος επέστρεψε στην Κύπρο από τις Βρυξέλλες, όπου συμμετείχε στο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας.

Κυκλοφοριακή συμφόρηση προκλήθηκε από την εκδήλωση διαμαρτυρίας των αγρωτών έξω από το Προεδρικό Μέγαρο.

Αναμένεται ρεκόρ φέτος στα ταξίδια από Κύπρο

Ετοιμάζουν βαλίτσες για Ελλάδα, Ην. Βασίλειο και

Κεντρική Ευρώπη οι Κύπριοι – Η εικόνα στα ξενοδοχεία

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Ετοιμάζουν βαλίτσες για το εξωτερικό οι Κύπριοι εκμεταλλευόμενοι τις ολιγοήμερες διακοπές που προσφέρουν οι γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς. Όπως τουλάχιστον δείχνουν οι κρατήσεις που έχει ενώπιόν του ο Σύνδεσμος Ταξιδιωτικών Πρακτόρων για τον Δεκέμβριο αλλά και γενικά όλο το 2023, θα είναι χρονιά ρεκόρ για τα ταξίδια των Κυπρίων στο εξωτερικό. Υπενθυμίζεται ότι και πέρσι τα ταξίδια κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό είχαν καταγράψει σημαντική αύξηση (129% σε σύγκριση με το 2021) και ταξίδεψαν συνολικά 140 χιλιάδες, κυρίως σε Ελλάδα (33,4%) και το Ηνωμένο Βασίλειο (16,7%). Ανάλογη εικόνα αναμένεται και φέτος.

Μιλώντας στην «Κ» ο πρόεδρος του ACTA Χάρης Παπαχαράλαμπος ανέφερε ότι οι προορισμοί που επιλέγονται είναι κυρίως ευρωπαϊκοί. Συγκεκριμένα, στις πρώτες θέσεις της προτίμησης του ταξιδιωτικού κοινού βρίσκονται τα ταξίδια

η Πάφος έκανε διάφορες προωθητικές ενέργειες της Πάφου συγκεκριμένα ως προορισμού και σίγουρα είναι μία πόλη που μετά την καλοκαιρινή σεζόν δεν κλείνει –το οικοσύστημα ολόκληρο δουλεύει, και τα εστιατόρια και τα σουβενίρ και όλα. Για αυτό όπως ανέφερε, η Πάφος είναι και η επαρχία από όπου μπορεί να ξεκινήσει και να σπηθεί η τουριστική εισορή γιατί είναι ζωντανό το οικοσύστημα τους χειμερινούς μήνες. Άρα πολύ πιο εύκολα μπορεί να ξεκινήσει η καλοκαιρινή σεζόν.

Διαθεσιμότητα στα ορεινά

Την ίδια ώρα καταγράφεται κίνηση και στα

Την τιμική τους στις επιλογές για τριήμερα έχουν τα ορεινά και τα ξενοδοχεία σε Λεμεσό και Πάφο.

Εκτιμάται ότι αρκετές κρατήσεις για τα ξενοδοχεία θα γίνουν αρχές της ερχόμενης εβδομάδας, ωστόσο η εικόνα στα ξενοδοχεία δεν αναμένεται να διαφοροποιηθεί σημαντικά.

για Ελλάδα και Ηνωμένο Βασίλειο και ακολουθούν οι προορισμοί της Κεντρικής Ευρώπης. Από Κεντρική Ευρώπη συνήθως επιλέγουν συνδυασμό χωρών και προτεραιότητα έχουν οι πρωτεύουσες της Αυστρίας (Βιέννη), της Ουγγαρίας (Βουδαπέστη) και της Γαλλίας (Παρίσι) και εκεί και όπου τα δρομολόγια εξυπηρετούνται απευθείας πτήσεις. Σε κάποιες περιπτώσεις υπάρχουν και ταξίδια εκτός Ευρώπης, όπως ανέφερε. Ωστόσο, τα περισσότερα ταξίδια για την περίοδο των εορτών των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς είναι κατά μέσο όρο διάρκειας 3-5 ημερών. Λόγω της μικρής διάρκειας, οι ταξιδιώτες αυτής της περιόδου επιλέγουν συνήθως πιο κοντινούς προορισμούς όπως Ελλάδα και άλλους ευρωπαϊκούς προορισμούς για τους οποίους δεν θα ταλαιπωρηθούν με ενδιάμεσους σταθμούς.

Τριήμερα με 50%

Όσον αφορά τα ξενοδοχεία στην Κύπρο, αναμένεται ότι θα δουλέψουν κυρίως με Κύπριους την περίοδο των εορτών. Ήδη άρχισαν οι κρατήσεις, ενώ προβλέπεται ότι θα γίνουν κρατήσεις της τελευταίας στιγμής αρχές της άλλης εβδομάδας. Τα ποσοστά πληρότητας εκτιμάται ότι θα κυμανθούν γύρω στο 50-60% και μόνο για τα τριήμερα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς, σύμφωνα με τον γενικό διευθυντή του ΠΑΣΥΣΕ Φίλοκλυπη Ρουσούνιδη. Τis καθημερινές οι μέσες πληρότητες πέφτουν στο 30% παγκύπρια. Ο κ. Ρουσούνιδης περιέγραψε ότι οι περισσότερες κρατήσεις αφορούν τις περιοχές των ορεινών, της Λεμεσού και της Πάφου, με την Πάφο να έχει ξεκινήσει να μαζεύει τους καρπούς από την προσπάθειά της να γίνει ένας ολόκληρος τουριστικός προορισμός.

Σχολιάζοντας ο κ. Ρουσούνιδης ανέφερε ότι,

Νέο

Step Up

ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΠΟΥ ΣΟΥ ΔΙΝΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

ΜΕ ΑΥΞΗΜΕΝΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ ΜΕΧΡΙ 3%

Νέος Λογαριασμός Εμπρόθεσης Κατάθεσης “Step-Up” διάρκειας 18 μηνών, για ποσά από €20.000 – €100.000 (με επιτόκιο μέχρι 2,60% - μέσο ετήσιο επιτόκιο 1,40%) και από €100.000 – €500.000 (με επιτόκιο μέχρι 3,00% - μέσο ετήσιο επιτόκιο 1,75%). Το επιτόκιο αυξάνεται κάθε 6 μήνες ανάλογα με το ποσό κατάθεσης.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

Περισσότερα για το προϊόν:

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Περισσότερα για το Σύστημα Εγγύησης Καταθέσεων:

Τι πρέπει να γνωρίζετε σχετικά με την κατάθεση:

- Υπάρχουν χρεώσεις σε περίπτωση ανάληψης μέρους ή όλου του ποσού της κατάθεσής σας, πριν τη λήξη (18 μήνες).
- Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιοδήποτε αίτημα κατά την κρίση της και να αποσύρει οποιοδήποτε σχέδιο ανά πάσα στιγμή.
- Οι καταθέσεις σας στην Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ προστατεύονται από το Σύστημα Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (ΣΕΚ).

Όριο Προστασίας καταθέσεων συνολικού ποσού εκ EUR 100.000 ανά καταθέτη ανά πιστωτικό ίδρυμα.

Τράπεζα Κύπρου

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΤΣΑ ΚΑ ΣΙΝΓΚ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Η Moody’s προειδοποιεί την Κίνα

Επί μακρόν, ασκείται κριτική στο ότι οι διεθνείς οίκοι αξιολόγησης πολύ συχνά αργούν να εντοπίσουν μια κρίση. Οπότε οι επικριτές τους μάλλον δεν θα εκπλαγούν που ο οίκος Moody’s μόλις τώρα προειδοποιεί την Κίνα ότι ενδέχεται να την υποβαθμίσει, ανεξαρτήτως του ότι για πολύ καιρό τα δεινά της χώρας στην αγορά ακινήτων και οι χρεωμένες τοπικές κυβερνήσεις ενόχλησαν τους επενδυτές. Ούτε θα τους σοκάρει το γεγονός ότι η χρήση του Moody’s από την κυβέρνηση της Κίνας λίγες νέες πληροφορίες επιβεβαιώνει. Η κατά τα άλλα καθυστερημένη αντίδραση του διεθνούς οίκου αξιολόγησης είναι έγκαιρη υπό την εξής οπτική γωνία: δόθηκε στη δημοσιότητα ακριβώς πριν λάβουν χώρα μια σειρά από σημαντικές συνεδριάσεις, όπου το Πεκίνο θα καθορίσει την πολιτική ατζέντα για το επόμενο έτος. Μέχρι στιγμής η επίσημη αντίδραση ήταν αρκετά αθόρυβη, καθώς αξιωματούχος του υπουργείου Οικονομικών δήλωσε ότι η Κίνα είναι «απογοητευμένη» με την κίνηση και χαρακτήρισε «αδικαιολόγητες» τις ανησυχίες του διεθνούς οίκου για την

Το ομιχλώδες τοπίο γύρω από το πραγματικό ύψος του κινεζικού δημοσίου χρέους περιπλέκει την κατάσταση.

ανάπτυξη και τη δημοσιονομική βιωσιμότητα. Φυσικά, είναι απλώς μια αλλαγή προοπτικών, όχι μια πλήρης υποβάθμιση όπως εκείνη του 2017, από τη Moody’s πάλι, που προέβλεψε σφοδρή απάντηση από το Πεκίνο. Και βοηθά το γεγονός ότι ο οίκος αξιολόγησης περιέγραψε τα δυνατότητα της χώρας, από το υψηλό ποσοστό αποταμίευσης έως τη δυναμική ανάπτυξη της, καθώς και το ότι απευθύνθηκε και στις ΗΠΑ με την ίδια προειδοποίηση τον περασμένο μήνα. Επιπλέον, επισημαίνοντας θέματα που χρήζουν αντιμετώπισης, η Moody’s υπενθυμίζει την ανάγκη χρηστής οικονομικής διαχείρισης. Η κυβέρνηση του προέδρου Σι Τζινπίνγκ, για παράδειγμα, έχει δεσμευτεί να διαμορφώσει ένα «καλάθι σχεδίων» για την επίλυση των

ζητημάτων χρέους της τοπικής αυτοδιοίκησης. Εντούτοις, οι πολιτικές που μέχρι στιγμής έχουν αναπτυχθεί είναι αποσπασματικές και δημιουργούν «μεγάλο κίνδυνο για αποδυνάμωση» της οικονομίας. Αντιθέτως, τάσσεται υπέρ ενός «συνολικού και αξιόπιστου σχεδίου» για την επίλυση του προβλήματος, που επιφέρει μόνο «μέτριο κόστος» για τον δημόσιο τομέα. Το υπουργείο Οικονομικών επανέλαβε την περασμένη Τρίτη ότι το δημόσιο χρέος ανήλθε συνολικά σε 61 τρις. γουάν (8,5 τρις. δολάρια), περίπου το ήμισυ του ΑΕΠ της χώρας το 2022, και επομένως βρίσκεται κάτω από την κόκκινη γραμμή του 60% που χαράσσεται από τα διεθνή πρότυπα. Ωστόσο, αυτό δεν περιλαμβάνει το χρέος εκτός ισολογισμού, ένα νούμερο για το οποίο το υπουργείο δεν έχει ενημερώσει από το 2011. Τότε ήταν 10,7 τρις. γουάν. Εκτοτε έχει αυξηθεί στα 92 τρις. γουάν, σύμφωνα με το ΔΝΤ. Το να δοθεί επίσημος ένα αξιόπιστο νούμερο είναι μόνον μία από τις ενέργειες της κεντρικής τράπεζας για να δημιουργήσει την πεποίθηση ότι οι αποφάσεις της είναι υπεύθυνες.

Το πιο σημαντικό ερώτημα που θα αντιμετωπίσει η οικονομία και οι κεφαλαιαγορές το επόμενο έτος δεν είναι αν η Federal Reserve θα μειώσει τα επιτόκια, αλλά για ποιο λόγο. Με τον πληθωρισμό να έχει αποκλιμακωθεί δραστικά από τα υψηλά επίπεδα πολλών δεκαετιών πέρυσι, οι περικοπές των επιτοκίων το 2024 φαίνονται πιο πιθανές. Εάν η τράπεζα μειώνει τα επιτόκια παράλληλα με την υποχώρηση του πληθωρισμού, αυτό είναι καλό νέο για την οικονομία και τους επενδυτές. Οπερ σημαίνει ότι η Fed βρίσκεται στα πρόθυρα του να επιτύχει την ήπια προσαρμογή της οικονομίας, ενώ ο πληθωρισμός υποχωρεί στα προ της πανδημίας επίπεδα άνευ υφέσεως. Εντούτοις, εάν η Fed μειώνει τα επιτόκια επειδή η οικονομία κινδυνεύει με ύφεση, αυτό είναι διαφορετικό. Τότε αυτό θα σήμαινε ότι η ανεργία κινείται σημαντικά υψηλότερα και ότι τα εταιρικά κέρδη δέχονται πλήγμα, διότι περιορίζεται η ζήτηση. «Θέλουμε μειώσεις επιτοκίων επειδή η οικονομία αποθερμάνθηκε και ο πληθωρισμός εξασθένησε και όχι επειδή βρίσκεται σε ύφεση»,

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των ΠΙΤΣ ΜΙΛΕΡ και ΣΤΙΒ ΜΑΘΙΟΥΣ / BLOOMBERG

Γιατί η Fed θα μειώσει τα επιτόκια

Ο λόγος που θα επικαλεστεί για την αλλαγή πολιτικής θα έχει βαρύνουσα σημασία για τις αγορές.

δύλωσε η Ντάνιελ Σούνγκ, επικεφαλής οικονομολόγος της KPMG. Εάν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση ή κινδυνεύει, οι αξιωματούχοι της τράπεζας πιθανότατα θα χαλαρώσουν την πολιτική και με ταχύ ρυθμό και πολύ, όπως τονίζουν οι οικονομολόγοι. Εάν δεν υπάρχει ύφεση, τότε είναι πιθανότερες οι μικρότερες και πιο αργές περικοπές. Ο Αμερικανός πρόεδρος Τζο Μπάιντεν ποντάρει πολλά στη μείωση του πληθωρισμού, καθώς οι ψηφοφόροι είναι δυσαρεστημένοι λόγω της αύξησης του κόστους ζωής. Οπότε, εάν οι ΗΠΑ περιέπιπταν σε ύφεση, ο Μπάιντεν θα αντιμετώπιζε πιο πολλά εμπόδια για να επανεκλεγεί. Υπήρχε ελάχιστη ένδειξη συρρίκνωσης στον ορίζοντα στα στοιχεία για τις θέ-

σεις εργασίας του Νοεμβρίου. Η ανεργία αποδυναμώθηκε στο 3,7% από 3,9% του Οκτωβρίου. Η αύξηση των μισθών ήταν σταθερή. Οι επενδυτές περιέστειλαν τις εκτιμήσεις τους για μειώσεις επιτοκίων μετά τα ισχυρότερα από τα προβλεπόμενα δεδομένα για τις θέσεις εργασίας. Τώρα θεωρούν πως υπάρχουν λιγότερο από 50% πιθανότητες η πρώτη μείωση στο κόστος δανεισμού να γίνει τον Μάρτιο του 2024 και στοιχηματίζουν ότι η Fed θα μειώσει τα επιτόκια κατά ελαφρώς περισσότερα από μια ποσοστιαία μονάδα κατά τη διάρκεια του επομένου έτους. Λίγες ημέρες πριν οι συναλλασσόμενοι είχαν αναφερθεί σε 60% πιθανότητες χαλάρωσης, αρχής γενομένης από τον Μάρτιο, ενώ καθ’ όλη τη διάρκεια του 2024 προέβλεπαν ότι θα αποφασισθούν σχεδόν πέντε περικοπές της τάξης των 25 μονάδων βάσης. Σήμερα οι παράγοντες των αγορών συντάσσονται με τις εκτιμήσεις των οικονομολόγων και αναμένουν ότι η Fed θα μειώσει τα επιτόκια κατά 100 μ.β. το επόμενο έτος, με τη μείωση του πρώτου 25% να τοποθετείται τον Ιούνιο.

Στα 25-30 εκατ. το κόστος για χαμηλόμισθους του Δημοσίου

Η ΠΕΟ δεν υπέγραψε τη συμφωνία την μισθολογική ανέλιξη των κρατικών υπαλλήλων

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ετήσιο κόστος ύψους 25-30 εκατομμυρίων ευρώ φέρνει η συμφωνία που υπογράφηκε με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις ΠΑΣΥΔΥ και ΣΕΚ αναφορικά με τη μισθολογική ανέλιξη των κρατικών υπαλλήλων και των υπαλλήλων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στις

Σύμφωνα με το ΥΠΟΙΚ, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφώνησαν επίσης στην επανεξέταση και στον εξορθολογισμό του συνόλου του κρατικού μισθολογίου στη βάση μελέτης.

συνδυασμένες μισθολογικές κλίμακες Α2, Α5 και Α7(ii). Την ίδια ώρα, από τη συμφωνία αναμένεται να επωφεληθούν περίπου 9 χιλιάδες υπάλληλοι που βρίσκονται ως μόνιμοι ή και αορίστου διάρκειας και εμπίπτουν σε αυτές τις κατηγορίες.

Ποιοι επωφελούνται όμως; Όπως ανακοίνωσε το υπουργείο Οικονομικών, με τη συμφωνία επιτυγχάνεται η βελτίωση των απολαβών και της ανέλιξης των υπαλλήλων της υπό αναφορά κατηγορίας και επωφελούνται όλοι οι υπάλληλοι αυτής της κατηγορίας προσωπικού ανεξαιρέτως. Συγκεκριμένα, οι κύριες πρόνοιες της Συμφωνίας αφορούν

στην ανέλιξη εντός των συνδυασμένων κλιμάκων όταν ο μισθός του υπαλλήλου στην κατώτερη κλίμακα αντιστοιχεί με την αρχική βαθμίδα της επόμενης κλίμακας. Δηλαδή, όπως εξηγείται, ο υπάλληλος θα ανελίσσεται από την Α2 στην Α5, όταν φτάσει μισθοδοτικά στο σημείο της Α2 που αντιστοιχεί με την αφετηρία της Α5. Στη συνέχεια θα ανελίσσεται από την Α5 στην Α7(ii), όταν φτάσει μισθοδοτικά στο σημείο της Α5 που αντιστοιχεί με την αφετηρία της Α7(ii). Επίσης, οι κύριες πρόνοιες της Συμφωνίας αφορούν στην ένταξη στην Κλ. Α7(ii) για τους μόνιμους υπαλλήλους που θα υπηρετούν την 01.01.2024, με τη συμπλήρωση 18 ετών υπηρεσίας στην ίδια μόνιμη θέση στις Κλ. Α2, Α5 και Α7(ii). Τέλος, αφορούν στην ένταξη στην Κλ. Α7(ii) για τους εργοδοτούμενους αορίστου χρόνου (ΕΑΧ) με τη συμπλήρωση 18 ετών απασχόλησης στα ίδια καθήκοντα ως ΕΑΧ στις Κλ. Α2, Α5 και Α7(ii).

Η ΠΕΟ είπε όχι

Η ΣΗΔΗΚΕΚ ΠΕΟ δεν συμφώνησε από ό,τι φάνηκε με την ολότητα του τελικού προσχεδίου συμφωνίας για τους χαμηλόμισθους που αποστάληκε από τη Δευτέρα 11 Δεκεμβρίου 2023 στις συντεχνίες, καθώς δεν ήταν παρούσα στη συμφωνία που υπογράφηκε την Τρίτη 12 Δεκεμβρίου 2023. Σε επιστολή του προς τον γ.δ. του υπουργείου Οικονομικών, κ. Γιώργο Παντελή, ο γ.γ. της ΣΗΔΗΚΕΚ ΠΕΟ Νίκος Γρηγορίου είχε αναφέρει από τη Δευτέρα ότι, η εφαρμογή της επιταχυνόμενης ανέλιξης εντός των κλιμάκων Α2-5-7 και η τοποθέτηση στην κλίμακα Α7 ύστερα από συσσωρευμένη

Από τη συμφωνία αναμένεται να επωφεληθούν περίπου 9 χιλιάδες υπάλληλοι που βρίσκονται ως μόνιμοι ή και αορίστου διάρκειας και εμπίπτουν σε αυτές τις κατηγορίες.

υπηρεσία 18 χρόνων για υπηρετούντες υπαλλήλους μόνιμου και αορίστου χρόνου καθώς και νεοεισερχόμενους στον Δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, τους έβρισκε σύμφωνους και τους ικανοποιούσε αφού αποτελούσε και δική τους αξίωση.

Όμως, η ΠΕΟ για το γεγονός ότι δεν συμπεριλαμβανόταν στη συσσωρευμένη υπηρεσία των 18 χρόνων η τυχόν υπηρεσία στην κλίμακα Α1-2-5 για εργαζόμενους που ασκούσαν τα ίδια καθήκοντα, δεν τους επέτρεψε για λόγους αρχής να συμφωνήσουν με την ολότητα του προσχεδίου συμφωνίας που εστάλη, άρα και να υπογράψουν την Τρίτη 12 Δεκεμβρίου 2023.

Μελέτη για τους νέους

Σύμφωνα με το ΥΠΟΙΚ κατά τη συμφωνία, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφώνησαν επίσης στην επανεξέταση και στον εξορθολογισμό του συνόλου του κρατικού μισθολογίου στη βάση μελέτης που θα διεξαχθεί από ανεξάρτητους συμβούλους/εμπειρογνώμονες, με σκοπό τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του μισθολογίου του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα και τη διόρθωση οποιωνδήποτε στρεβλώσεων εντοπιστούν στο πλαίσιο της εν λόγω μελέτης.

Στο πλαίσιο της ομιλίας του υπουργού Οικονομικών κ. Μάκη Κεραυνού την προηγούμενη Παρασκευή στη Βου-

λή των Αντιπροσώπων είπε πως, το υπουργείο Οικονομικών και η κυβέρνηση είναι οι πρώτοι που εντόπισαν το πρόβλημα των ανελαστικών δαπανών και ειδικότερα το θέμα της ανελαστικής δαπάνης του κρατικού μισθολογίου. Η παρούσα κυβέρνηση για αντιμετώπιση του θέματος, όπως είπε, πήρε άμεσα δύο αποφάσεις. Πρώτον, κάθε αρχές του χρόνου το υπουργείο Οικονομικών θα παρουσιάζει στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση τις αναγκαίες θέσεις, μετά από διαβούλευση με τα υπουργεία και υφυπουργεία, με σαφή τεκμηρίωση. Δεύτερον, έχουν δοθεί οδηγίες για ανάθεση σε εξωτερικό φορέα, τη διεξαγωγή μελέτης για εξορ-

θολογισμό του κρατικού μισθολογίου στη βάση διεθνών και ευρωπαϊκών προτύπων. Αυτά είναι ένα πρώτο σημαντικό βήμα ώστε να μην υπάρξει μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μια συνεχής τάση γεωμετρικής προόδου αύξησης του κρατικού μισθολογίου. Επίσης είπε πως «θα ήθελα να προσθέσω ότι κατά τον καταρτισμό του Προϋπολογισμού ως γενική προσέγγιση ήταν η μη έγκριση θέσεων εκεί όπου υπάρχουν κενές και ασυμπλήρωτες θέσεις».

Τα παραπάνω ίσως είναι λίγο αντικρουόμενα σε σχέση με τις αποφάσεις που πάρθηκαν την Τρίτη 12 Δεκεμβρίου 2023 μεταξύ ΥΠΟΙΚ, ΠΑΣΥΔΥ και ΣΕΚ.

200 χούλιγκαν σε εκατοντάδες κόλλες χαρτί

Στοιχεία για διερεύνηση της σχέσης γηπεδικής βίας και οργανωμένου εγκλήματος έδωσε στη Δικαιοσύνη η κυβέρνηση

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΝΑΡΟΥ

Για έρευνα ευρείας κλίμακας σε περιστατικά οπαδικής –και όχι μόνον– βίας, με τη συμμετοχή σκληρών χούλιγκαν που δρουν για λογαριασμό μεγάλων ομάδων, προσφέρεται η κατάθεση ογκώδους φακέλου που προσκόμισαν χθες στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου οι υπουργοί Προστασίας του Πολίτη και Αθλητισμού.

Η έρευνα, που αναμένεται να δρομολογηθεί τις επόμενες ημέρες από την ίδια την εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Γεωργία Αδελίννη, η οποία υπήρξε και η αποδέκτρια του φακέλου, θα είναι ίσως η μεγαλύτερη που έχει διεξαχθεί ποτέ στα δικαστικά χρονικά μας, αφού θα περιλαμβάνει –με βάση τα χθεσινά στοιχεία– περί τα 30 περιστατικά οπαδικής βίας που σημειώθηκαν το τελευταίο διάστημα. Κυρίως, όμως, θα περιλαμβάνει την εξονυχιστική έρευνα για τη δράση 200 ατόμων, τα οποία δραστηριοποιούνται στους σκληρούς πυρήνες των χούλιγκαν για όλες τις μεγάλες ομάδες, καθώς τα πλήρη στοιχεία ταυτοποίησης περιλαμβάνονται στον φάκελο των δύο υπουργών. Σύμφωνα με πληροφορίες, πολλά από αυτά τα άτομα, πέραν της οπαδικής βίας, φέρεται να εμπλέκονται και με οργανωμένες εγκληματικές δράσεις του κοινού ποινικού δικαίου και η έρευνα θα αφορά και τις συγκεκριμένες δράσεις τους. Ο φάκελος που παρέδώσαν οι δύο υπουργοί, Γιάννης Οικονόμου και Γιάννης Βρούτσος, σύμφωνα με πληροφορίες, αφορά κατ' αρχάς τα περίπου τριάντα περιστατικά οπαδικής βίας που σημειώθηκαν τελευταία σε όλη την επικράτεια, αλλά η παράθεση αυτών των περιστατικών είναι εντελώς ενδεικτική. Όπως τόνισε ο υπουργός Προστασίας του Πολίτη Γιάννης Οικονόμου, τα στοιχεία που προσκομίστηκαν χθες είναι μόνον η αρχή. Σε δηλώσεις, μάλιστα, χθες το βράδυ στον τηλεοπτικό σταθμό ΣΚΑΪ, ο κ. Οικονόμου ανέφερε πως θα γίνουν σύντομα νέες συλλήψεις. Πρόσθεσε επίσης ότι «έχει κατονομαστεί από τον δράστη ο άνθρωπος που παρακίνησε τα μέλη αυτής της συμμορίας να βγουν από την εξέδρα και να επιτεθούν στους αστυνομικούς».

Πέραν των συγκεκριμένων περιστατικών, στον φάκελο που παραδόθηκε στις εισαγγελικές αρχές, περιλαμβάνονται, σύμφωνα με πληροφορίες, στοιχεία που αφορούν πρόσωπα που έχουν διαchronικά δράση οπαδικής βίας. Τα άτομα αυτά φαίνεται να «μπαίνουν/βγαίνουν» για χρόνια σε περιστατικά οπαδικής βίας εντός και εκτός γηπέδων. Επίσης στον φάκελο περιλαμβάνονται, όπως δήλωσε ο αναπληρωστής

Στον τελικό Κυπέλλου το 2017, τα βλήματα τράβηξαν οι οπαδοί του ΠΑΟΚ και της ΑΕΚ, οι οποίοι συγκρούστηκαν στην πεζογέφυρα έξω από το «Πανθεσσαλικό».

υπουργός Αθλητισμού Γιάννης Βρούτσος, καταγγελίες για επιθέσεις κατά διαιτητών και κατά δημοσιογράφων που έχουν γίνει από τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Αθλητικού Τύπου.

Η παράδοση πάντως στην Εισαγγελία του Ανωτάτου Δικαστηρίου των περίπου τριάντα περιστατικών οπαδικής βίας και των 200 ονομάτων σκληρών χούλιγκαν –και η σχέση πολλών από αυτούς με άλλες εγκληματικές δράσεις– προσφέρεται για έρευνα που θα αφορά, αν οργανωθεί και υπάρξει σωστή διαχείριση, σκληρές πτυχές όχι μόνο της οπαδικής βίας αλλά και του οργανωμένου εγκλήματος.

Η ποινική αντιμετώπιση

Αλλωστε, στο «καλί» της βαριάς κατηγορίας για εγκληματική οργάνωση θα πατήσει όλος ο σχεδιασμός της ποινικής αντιμετώπισης της οπαδικής βίας, όπως είχε από την πρώτη ημέρα του τραγικού περιστατικού του Ρέντη προσδιορίσει με έγγραφό της η εισαγγελέας του Αρείου Πάγου. Η κυρία Αδελίννη την ημέρα του βαρύτερου τραυματισμού του αστυνομικού του Ρέντη, ο οποίος χθες υπεβλήθη σε ακρωτηριασμό αριστερού κάτω άκρου, με έγγραφό της είχε ζητήσει τη δρομολόγηση ερευνών για την υπόθεση στη βάση της εγκληματικής

Στο μικροσκόπιο όχι μόνον εκείνοι που μετέχουν στα επεισόδια, αλλά και όσοι «χρηματοδοτούν, ενισχύουν, παροτρύνουν και υποθάλουν» – Ερχονται νέες συλλήψεις.

οργάνωσης και όχι της μεμονωμένης ποινικής διαχείρισης του περιστατικού, ανοίγοντας τον δρόμο για την κυβερνητική πρωτοβουλία, που εκδηλώθηκε με τη χθεσινή επίσκεψη των δύο υπουργών στον Αρειό Πάγο.

Δικαστικές και εισαγγελικές πηγές, ωστόσο, αξιολογούσαν τα πρώτα στοιχεία που κατατέθηκαν ως «πολύ σοβαρά» και έκαναν λόγο για έρευνας μεγάλης έκτασης, που «θέλουν πάρα πολλά δουλειά». Ακόμη παραμένει άγνωστο σε ποιο δικαστικό επίπεδο θα ανατεθούν οι έρευνες αυτές, εφείτοι η πρωτοδικείο, ενώ το σίγουρο είναι πως θα τραβήξουν σε χρόνο. Σύμφωνα με πληροφορίες, στις άμεσες προτεραιότητες των επικείμενων ερευνών θα

περιληφθεί το τραγικό περιστατικό του Ρέντη, καθώς ανάμεσα στους 200 σκληρούς χούλιγκαν ενδέχεται να συγκαταλέγονται και οι καθοδηγητές της επίθεσης κατά του αστυνομικού. Γενικά στην έρευνα για την οπαδική βία, οι κατευθύνσεις δεν θα είναι μόνον προς εκείνους που μετέχουν στα επεισόδια, αλλά και προς «όσους χρηματοδοτούν, ενισχύουν, παροτρύνουν και υποθάλουν».

Οι έρευνες για την οπαδική βία, με τη συνένωση πολλών υποθέσεων και τη διερεύνησή τους ως μία, αντιγράφουν, υπό προϋποθέσεις, τη μέθοδο που ακολουθήθηκε επί κυβερνήσεως Αντώνη Σαμαρά για την εξάρθρωση της Χρυσής Αυγής, τότε που ο αρμόδιος υπουργός Νίκος Δένδιας προσκόμισε στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου όσες υποθέσεις για τη Χ.Α. ήταν διάσπαρτες και ερευνηθήκαν στη βάση της εγκληματικής οργάνωσης. Προς το παρόν, πάντως, η Εισαγγελία του Ανωτάτου Δικαστηρίου προετοιμάζει τις επόμενες κινήσεις της, ενώ άγνωστο παραμένει, αν με την έρευνα για την οπαδική –και όχι μόνον– βία συνενωθεί και εκείνη που αφορά φαινόμενα διαφθοράς στο ποδόσφαιρο, που έχει ξεκινήσει με πρωτοβουλία του αντιεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, αρμόδιου και τα αθλητικά, Γιώργου Οικονόμου.

ΑΡΘΡΟ
Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Η οικονομική εκπαίδευση των παιδιών μας

Είναι πολύ σημαντικό στην εποχή που ζούμε τα παιδιά μας να μπορούν να έχουν στοιχειώδεις οικονομικές γνώσεις. Να γνωρίζουν απλά πως να συνδιαλλάσσονται στην καθημερινότητά τους καταβαθμίζοντας τον τρόπο που λειτουργεί η οικονομία. Αυτό βέβαια είναι κάτι το οποίο θα πρέπει να διδάσουμε στο σπίτι και στο σχολείο, με σκοπό να τους δημιουργήσουμε ένα αίσθημα οικονομικής ευαισθησίας και υπευθυνότητας. Να τους δείξουμε ότι μπορούμε να δεικνύουμε εμπιστοσύνη εφόσον κατέχουν κάποιες βασικές γνώσεις ώστε να μπορούν να πάρουν αποφάσεις. Είναι ζωτικής σημασίας να καταφέρουμε να μεγαλώσουμε μια νέα γενιά που κατανοεί την αξία του χρήματος και μπορεί να διαχειρίζεται τους πόρους με σύνεση, ήθος και διαφάνεια. Υπάρχουν τρόποι είτε στο σπίτι είτε στο σχολείο με πρακτικά παραδείγματα να μάθουν να διαχειρίζονται τα οικονομικά. Με την εμπλοκή για παράδειγμα σε καθημερινές οικονομικές δραστηριότητες, όπως είναι ο προϋπολογισμός του νοικοκυριού, οι αγορές και η διαχείριση των λογαριασμών, η προσωπική εμπειρία μπορεί να εκπαιδεύσει την κατανόηση. Είναι σημαντικό να εκπαιδεύσουμε τα παιδιά μας στη δημιουργία προϋπολογισμού. Να τα βοηθήσουμε ώστε να κατανοήσουν τις καθημερινές δαπάνες, τις επενδύσεις και τη σημασία του να έχουν ένα σχέδιο για το πώς θα διαχειρίζονται τα χρήματά τους. Αυτά είναι απλά πράγματα που μπορούμε να κάνουμε στο σπίτι. Έχει όμως και το σχολείο ευθύνη στο να βοηθήσει τα παιδιά στο να καταλάβουν καλύτερα την έννοια του χρήματος. Αυτό μπορεί να το κάνει μέσω ειδικών εποπτημάτων που θα τους μιλήσουν για τη σημασία των επενδύσεων και της αποταμίευσης, ενώ την ίδια ώρα θα πρέπει να τους εξηγήσουν τις βασικές έννοιες της τραπεζικής λειτουργίας, όπως είναι ο λογαριασμός καταθέσεων και πώς χρησιμοποιούμε τις χρεωστικές ή τις πιστωτικές κάρτες. Επίσης, μπορούν να τους μιλήσουν και για το πώς η κατανόηση των τραπεζικών υπηρεσιών βοηθά στην ανάπτυξη της οικονομίας. Τέλος, μέσω δράσεων όπως είναι αυτές του Junior Achievement μπορεί να προωθηθεί το ενδιαφέρον τους για την επιχειρηματικότητα. Με αυτόν τον τρόπο θα δημιουργήσουμε υπεύθυνους πολίτες, οι οποίοι ελπίζω ότι θα αποφύγουν τα λάθη που εμείς οι μεγαλύτεροι κάναμε στο παρελθόν και τώρα πληρώνουν τα παιδιά μας.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επικοινωνίας.

HOURS

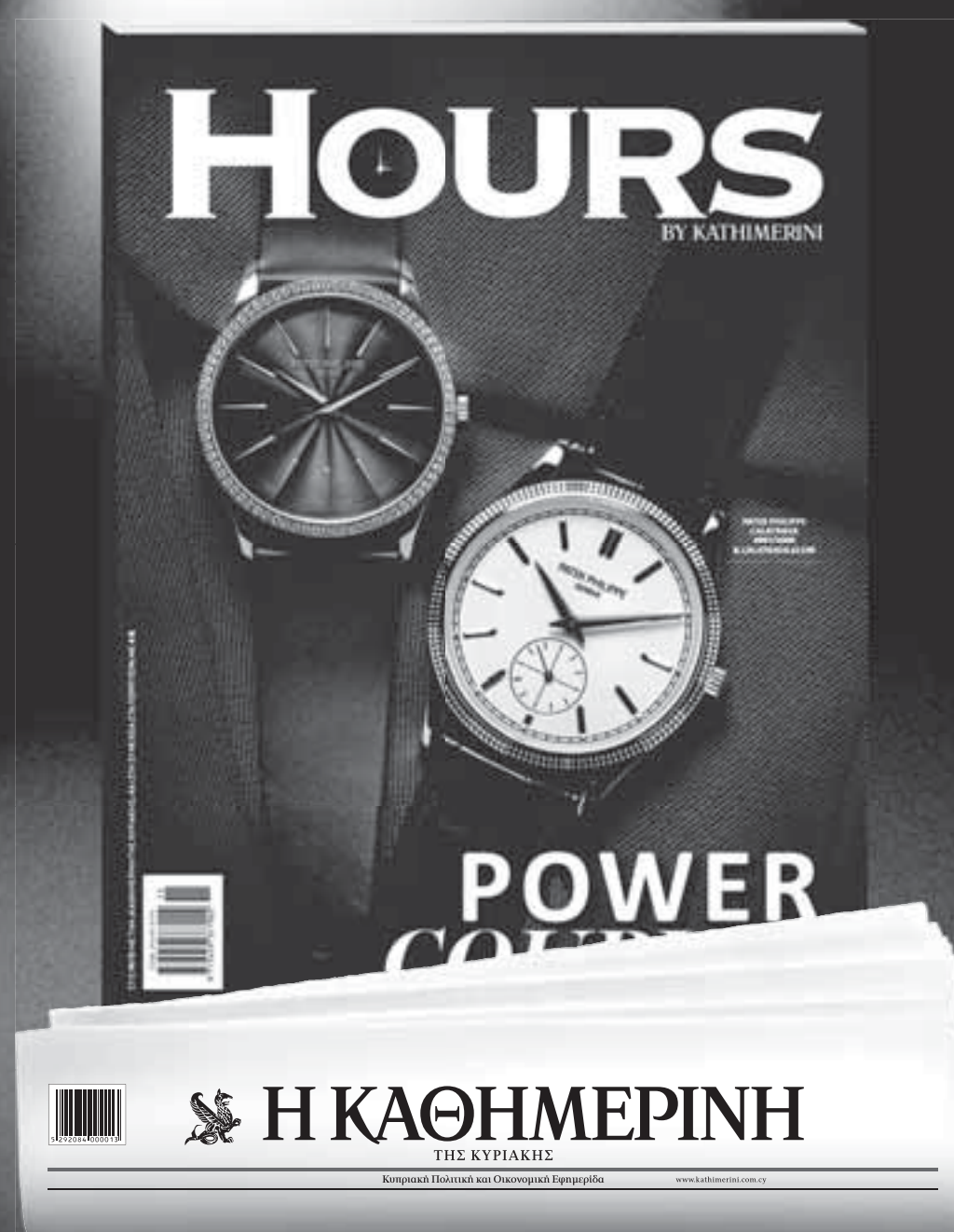
ΣΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ
BY KATHIMERINI

Καιρός για δώρα

Ρολόγια για ζευγάρια,
για τους λάτρεις της κομψότητας,
της ταχύτητας, της ακρίβειας,
της μηχανικής πολυπλοκότητας

Τα πιο πολύτιμα δώρα
των γιορτών

ΚΥΡΙΑΚΗ
17/12

ΑΝΑΛΥΣΗ

Πλούσιες κοινωνίες
και με χαμηλή ανάπτυξη

Του ΟΥΓΚΟ ΝΤΙΕΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Τα Χριστούγεννα είναι παραδοσιακά μια περίοδος κατανάλωσης και πνευματικού προβληματισμού. Μπορεί, λοιπόν, να θεθεί ένα από τα μείζονα πολιτικοοικονομικά ερωτήματα, που αντιμετωπίζουν οι πλούσιες χώρες: εάν οι πολίτες τους θα συνεχίσουν να ζουν καλά σε μια εποχή βραδύτερης ανάπτυξης. Εν μέρει αυτό εξαρτάται από τις αποφάσεις σχετικά με τον τρόπο κατανόμης των πόρων. Αλλά αν οι εύπορες χώρες συνεχίσουν να ακολουθούν μια κερδοσκοπική και ατομικιστική νοοτροπία, θα υπάρξει μεγάλη δυστυχία και συγκρούσεις. Αν ενστερνιστούν μια προσέγγιση για το μέλλον, η οποία θα έχει σκοπό περισσότερη μέριμνα για αν-

Οι αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι, όπως ο Αριστοτέλης, γνώριζαν ότι τα υλικά αγαθά είναι απαραίτητα αλλά όχι επαρκή για την ευζωία.

θρώπους και περιβάλλον, τότε οι πολίτες μπορούν να ευδοκμήσουν. Οι αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι, όπως ο Αριστοτέλης, γνώριζαν ότι τα υλικά αγαθά είναι απαραίτητα αλλά όχι επαρκή για την ευζωία, διότι οι άνθρωποι έχουν επίσης κοινωνικές, διανοητικές και πνευματικές ανάγκες. Σύγχρονες μελέτες, όπως η ετήσια έκθεση παγκόσμιας ευτυχίας, το αποτυπώνουν αυτό. Το εισόδημα είναι ένας παράγοντας που εξηγεί πόσο ικανοποιημένοι είναι οι άνθρωποι με τη ζωή τους, αλλά η κοινωνική στήριξη, το προσδόκιμο μιας υγιούς ζωής και η ελευθερία να κάνουν τις δικές τους επιλογές είναι επίσης ζωτικής σημασίας. Παρ' όλα αυτά, ο σύγχρονος πολιτισμός καυχάται για την οικονομική ανάπτυξη.

Τις τελευταίες δεκαετίες, βέβαια, οι ραγδαίες αυξήσεις του ΑΕΠ βοήθησαν να βγουν δισεκατομμύρια άνθρωποι από τη φτώχεια. Εν τω μεταξύ, οι φτωχοί στις πλούσιες χώρες χρειάζονται περισσότερο εισόδημα. Εάν η ανάπτυξη είναι

αργή, αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να τους δοθεί ένα μεγαλύτερο κομμάτι της οικονομικής πίτας. Ακόμη και μετά την κάλυψη των βασικών αναγκών, το επιπλέον εισόδημα ενισχύει την ευτυχία των ανθρώπων. Πάντως, η αποκλειστική επιδίωξη κέρδους μπορεί να είναι αντιπαραγωγική. Αποτρέπει τους ανθρώπους να αφιερώνουν χρόνο σε άλλα πράγματα που τους ενδιαφέρουν, συμβάλλει στην κλιματική αλλαγή και αποδυναμώνει τον κοινωνικό ιστό. Στα 15 χρόνια μετά την κρίση του 2008 οι προηγμένες οικονομίες αναπτύχθηκαν κατά μέσον όρο 1,6% από 2,8% την προηγούμενη 15ετία και το ΔΝΤ προβλέπει μέση ανάπτυξη 1,7% τα επόμενα πέντε χρόνια. Το δημόσιο χρέος των προηγμένων οικονομιών έφθασε στο 112% του ΑΕΠ από 71% το 2007 και τα επιτόκια δεν είναι χαμηλά. Οι πλούσιες δημοκρατίες αυξάνουν επίσης τις δαπάνες για την άμυνα, ενώ ο ΟΟΣΑ προβλέπει ότι η αναλογία των ατόμων ηλικίας 65 ετών προς εκείνα σε παραγωγική ηλικία στις πλούσιες χώρες θα εκτιναχθεί στο 53% το 2050 από 33% φέτος. Επειδή ο κόσμος κάνει πολύ λίγα για να καταπολέμηση την υπερθέρμανση του πλανήτη, θα πρέπει να δαπανήσει μεγάλα ποσά στο μέλλον.

Φυσικά, η βραδύτερη ανάπτυξη δεν είναι αναπόφευκτη. Η μεγάλη ελπίδα είναι ότι η τεχνητή νοημοσύνη θα ενισχύσει την παραγωγικότητα σε ολόκληρη την οικονομία, ενώ θα απελευθερώσει τους ανθρώπους από την επαναλαμβανόμενη εργασία. Το πρόβλημα έγκειται στο ότι θα μπορούσε να καταστρέψει πολλές υπάρχουσες θέσεις εργασίας παρόλλην.

Οι προηγμένες οικονομίες ωστόσο έχουν μια επιλογή να υπερτονίσουν τον υλισμό, ακολουθώντας μια συνταγή για εντεινόμενη απογοήτευση, εάν οι άνθρωποι δεν παίρνουν αυτό που προσπαθούν. Η άλλη επιλογή δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα στις κοινωνικές, διανοητικές και πνευματικές ανάγκες των ανθρώπων. Κι έτσι θα καταβληθεί περισσότερη προσπάθεια για τη δημιουργία κοινοτήτων και την προστασία του πλανήτη.

Μάχη τεχνολογικών κολοσσών
για τη νέα γενιά μικροτσιπ

TSMC, Samsung, Intel επενδύουν σε πιο μικρούς και ισχυρούς ημιαγωγούς

Σε μία μάχη για το μέλλον της κερδοφόρας βιομηχανίας των ημιαγωγών, οι γίγαντες του κλάδου επενδύουν χρόνο και χρήμα στην κατασκευή των μικροτσιπ επόμενης γενιάς. Κολοσσοί όπως οι Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC) με έδρα την Ταϊβάν, η Samsung της Νότιας Κορέας και η αμερικανική Intel έχουν επιδοθεί σε αγώνα δρόμου για τη δημιουργία ενός νέου τσιπ με τεχνολογία 2 νανομέτρων (2 nm) που θα φέρει επανάσταση σε έναν κλάδο που συγκέντρωσε πέρυσι πάνω από 500 δις. δολάρια σε παγκόσμιες πωλήσεις. Εδώ και δεκαετίες προσπαθούν να δημιουργήσουν όλο και πιο μικρά και ισχυρά «τσιπάκια» που θα τροφοδοτούν smartphones, κέντρα δεδομένων και εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης, καθώς όσο πιο μικρά είναι τόσο χαμηλότερη είναι η κατανάλωση ε-

Η Intel έχει υποσχεθεί τη δημιουργία τσιπ «2 νανομέτρων» μέχρι το τέλος του επόμενου έτους, φιλοδοξώντας να περάσει μπροστά από τους Ασιάτες αντιπάλους της.

νέργειας και τόσο μεγαλύτερη η ταχύτητά τους. Σήμερα, όροι όπως «2 νανομέτρα» και «3 νανομέτρα» χρησιμοποιούνται ευρέως ως συντομογραφία για κάθε νέα γενιά τσιπ, αντί για τις πραγματικές φυσικές διαστάσεις ενός ημιαγωγού. Η TSMC έχει ήδη δείξει τα αποτελέσματα των δοκιμών της για τα πρωτότυπα «2 νανομέτρων» στους μεγαλύτερους πελάτες της, όπως οι Apple και

Η TSMC, που λέει ότι η μαζική παραγωγή τσιπ «2 nm» θα ξεκινήσει το 2025, συνήθως λανσάρει πρώτα την έκδοση για κινητά, με την Apple ως κύριο πελάτη της. Οι εκδόσεις για υπολογιστές και στη συνέχεια για υπολογιστικά τσιπ υψηλής απόδοσης θα ακολουθήσουν.

η Nvidia, η Samsung ωστόσο φέρεται να προσφέρει ήδη εκδόσεις σε χαμηλές τιμές, σε μια προσπάθεια να προσελκύσει τα 2 νανομέτρα θα αλλάξουν τις ισορροπίες. Πολλοί όμως αμφιβάλλουν ότι μπορεί να εκτελέσει τη μετάβαση καλύτερα από την TSMC», εξηγεί ο Τζέιμς Λιμ, αναλυτής στο αμε-

ρικανικό hedge fund Dalton Investments. Στο παιχνίδι μπαίνει και η Intel η οποία έχει επίσης υποσχεθεί την επόμενη γενιά τσιπ μέχρι το τέλος του επόμενου έτους, φιλοδοξώντας να περάσει μπροστά από τους Ασιάτες αντιπάλους της. Η TSMC που λέει ότι η μαζική παραγωγή τσιπ «2 nm» θα ξεκινήσει το 2025, συνήθως λανσάρει πρώτα την έκδοση για κινητά, με την Apple ως

κύριο πελάτη της. Οι εκδόσεις για υπολογιστές και στη συνέχεια υπολογιστικά τσιπ υψηλής απόδοσης θα ακολουθήσουν. Οι πρώτες συσκευές μαζικής κατανάλωσης που φέρουν τη νέα τεχνολογία τσιπ 3 νανομέτρων της TSMC είναι τα τελευταία smartphones της Apple, το iPhone 15 Pro και το Pro Max που παρουσιάστηκαν φέτος τον Σεπτέμβριο. Και ενώ

σκευαστών, οι προκλήσεις της μετάβασης στη νέα γενιά εντείνονται καθώς όσο μικραίνουν τα τσιπ, τόσο αυξάνεται η πιθανότητα μοιραίου λάθους αλλά και το κόστος, όπως λέει η αντιπρόεδρος της Isiah Research, Λούσι Τσεν.

Οι ειδικοί τονίζουν ότι η μαζική παραγωγή απέχει τουλάχιστον δύο χρόνια ακόμη και ότι τα μικροπροβλήματα αποτελούν φυσικό μέρος της διαδικασίας. Οι εμπειρογνώμονες της Samsung, η οποία σύμφωνα με την εταιρεία συμβούλων TrendForce έχει μερίδιο 25% στην παγκόσμια αγορά προηγμένων κυττάρων σε σύγκριση με το 66% της TSMC, βλέπουν μια ευκαιρία να κλείσουν το χάσμα. Τόσο η Samsung όσο και η Intel ελπίζουν να επωφεληθούν από τους πελάτες που θέλουν να μειώσουν την εξάρτησή τους από την TSMC, είτε για εμπορικούς λόγους είτε λόγω ανησυχίας για μια πιθανή κινεζική απειλή για την Ταϊβάν. Τον Ιούλιο, η αμερικανική κατασκευάστρια τσιπ AMD δήλωσε ότι «θα εξετάσει και άλλες δυνατότητες παραγωγής» εκτός από αυτές που προσφέρει η TSMC, καθώς επιδίωκε μεγαλύτερη «ευελιξία». Ο Λέολι Γου, διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας συμβούλων RHCC, είπε ότι οι μεγάλοι πελάτες που απαιτούν τεχνολογία σε επίπεδο 2 νανομέτρων προσπαθούν να διαδώσουν την παραγωγή τσιπ σε πολλά κυττάρια. «Είναι πολύ επικίνδυνο να βασίζεσαι αποκλειστικά στην TSMC», τόνισε. Άλλοι επιμένουν ότι ο γεωπολιτικός παράγοντας έρχεται σε δεύτερη μοίρα σε σύγκριση με την αποτελεσματικότητα και το χρονοδιάγραμμα λόγω χάρη. Η TSMC παραμένει ανώτερη όσον αφορά το κόστος, την αποτελεσματικότητα και την εμπιστοσύνη», επιμένει ο Μαρκ Λι, αναλυτής για θέματα ημιαγωγών στην Bernstein.

Στροφή της Apple σε ινδικά εργοστάσια μπαταριών

Στην Ινδία στρέφει το βλέμμα ο τεχνολογικός γίγαντας της Apple για την κατασκευή μπαταριών νέας γενιάς, στο πλαίσιο μιας ευρύτερης προσπάθειας να διαφοροποιήσει την παγκόσμια αλυσίδα εφοδιασμού του και να μεταφέρει την παραγωγή εκτός Κίνας. Η πιο πολύτιμη δημόσια διαπραγματεύσιμη αμερικανική εταιρεία στον κόσμο ενημέρωσε ήδη τους συνεργάτες της ότι προτιμά να προμηθεύεται μπαταρίες για το επερχόμενο iPhone 16 από ινδικά εργοστάσια, σύμφωνα με καλά πληροφορημένες πηγές. Κατασκευαστές μπαταριών, όπως η Desay της Κίνας, ενθαρρύνονται να ιδρύσουν νέα εργοστάσια στην Ινδία, ενώ η ταϊβανέζικη Simplo Technology κλήθηκε να αυξήσει την παραγωγή στην Ινδία για μελλοντικές παραγγελίες. «Εάν όλα πάνε καλά με την παροχή μπαταριών iPhone 16, η Apple σχεδιάζει να μεταφέρει μεγαλύτερη παραγωγή μπαταριών iPhone στην Ινδία», δήλωσε πηγή προσεχόμενη στην εταιρεία. Την ίδια στιγμή, ένας υπαργός της ινδικής κυβερνήσεως είπε αυτή την εβδομάδα ότι ο Ιάπωνας προμηθευτής της Apple, TDK, δημιουργούσε μια εγκατάσταση 180 στρεμμάτων στο κρατίδιο Χαρίανα για να κατασκευάσει κυψέλες μπαταριών για τα ινδικά κατασκευαστές iPhone. Εταιρείες όπως η Desay και η Simplo συσχετίζουν τις ηλεκτρικές κυψέλες που παράγονται από την TDK και τους ομολόγους τους σε μονάδες και τις στέλνουν σε συναρμολογητές, όπως η Foxconn. Η Apple προσπαθεί να χαλαρώσει την πολυετή εξάρτησή της από την Κίνα για τις αλυσίδες παραγωγής και εφοδιασμού της, εν μέσω των αυξανόμενων εμπορικών εντάσεων μεταξύ Ουάσινγκτον και Πεκίνου. Τους τελευταίους μήνες η κατασκευάστρια των iPhone επιδίωξε σταθερά να αυξήσει

Η Foxconn, ο μεγαλύτερος προμηθευτής της Apple, σχεδιάζει να επενδύσει περισσότερα από 1,5 δις. δολάρια για μια νέα μονάδα παραγωγής στην Ινδία.

Προσπαθεί να χαλαρώσει την πολυετή εξάρτησή της από την Κίνα για τις αλυσίδες παραγωγής και εφοδιασμού της.

την παραγωγή στο Βιετνάμ και την Ινδία, δυσκολεύτηκε ωστόσο να επαναλάβει την κλίμακα, την ταχύτητα και, σε ορισμένες περιπτώσεις, την ποιότητα των δραστηριοτήτων της στην Κίνα. Η πιο πρόσφατη ώθηση για την απεξάρτησή από την Κίνα συνέπεσε με το φιλόδοξο πλάνο «made in India» της κυβέρνησης Ναρέντρα Μόντι, που προσφέρει κίνητρα σε εταιρείες που επιθυμούν να επενδύσουν σε κινητά τηλέφωνα, μπαταρίες και άλλους στοχευμένους τομείς. Η Foxconn, ο μεγαλύτερος προμηθευτής της Apple, σχεδιάζει να επενδύσει περισσότερα από 1,5 δις. δολάρια για μια νέα μονάδα παραγωγής στην Ινδία, σύμφωνα με πρό-

σφατη ανακοίνωση της εταιρείας. Ειδικοί του κλάδου και τοπικοί αξιωματούχοι δήλωσαν ωστόσο ότι οι προμηθευτές της Apple εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια στην ανάπτυξη της παραγωγής στην Ινδία. Η χώρα το 2020 εφάρμοσε αυστηρότερους κανονισμούς για τις ξένες επενδύσεις από χώρες με τις οποίες μοιράζεται σύνορα, έπειτα από θανατηφόρες συγκρούσεις μεταξύ ινδικών και κινεζικών στρατευμάτων μέσα και γύρω από την κοιλάδα Γκαλούαν στο ανατολικό Λαντάκ. Ως μέρος αυτής της πολιτικής, οι ξένες επενδύσεις από αυτές τις χώρες πρέπει πρώτα να λάβουν έγκριση από την κεντρική κυβέρνηση. Η Ινδία αναζητεί ξένες επενδύσεις για να ενισχύσει την οικονομία της και να ανταγωνιστεί σε τομείς όπως τα ηλεκτρικά οχήματα και οι ημιαγωγοί. Οι προσπάθειές της, ωστόσο, να προσελκύσει ο μεγαλύτερος προμηθευτής της Apple, σχεδιάζει να επενδύσει περισσότερα από 1,5 δις. δολάρια για μια νέα μονάδα παραγωγής στην Ινδία, σύμφωνα με πρό-

Διαμάχη ευρωπαϊκών ομίλων
ενέργειας με εταιρεία LNG των ΗΠΑ

Κολοσσοί, όπως η Shell και η BP, κατηγορούν τη Venture για αθέτηση συμβολαίων

Στο επίκεντρο μιας επικής διαμάχης με παγκόσμιους ενεργειακούς γίγαντες, όπως η Shell και η BP, βρίσκεται η αμερικανική startup Venture Global, που εξελίσσεται σε έναν από τους μεγαλύτερους εξαγωγείς υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) στον κόσμο. Ο διευθύνων σύμβουλος και ιδρυτής

Οι ενεργειακοί όμιλοι διεκδικούν συλλογικά δις. δολάρια από την αμερικανική εταιρεία, κατηγορώντας τη για κερδοσκοπία εν καιρώ πολέμου.

της, Μάικλ Σέιμπελ, πρώην τραπεζίτης που θησαύρισε εν μια νυκτί, είναι πεπεισμένος ότι η εταιρεία του θα ξεπεράσει το Κατάρ, κορυφαίο εξαγωγέα LNG στον κόσμο, μέχρι το 2030. Για να το καταφέρει αυτό, όμως, θα πρέπει πρώτα να δώσει μάχη με τα μεγαλύτερα ονόματα του κλάδου, που όπως καταγγέλλουν εμπιστευτικά η Venture Global την επομένη του πολέμου στην Ουκρανία και πλέον τους «εχθρόν της», υπονομεύοντας συνολικά τη φήμη της αμερικανικής βιομηχανίας LNG ως αξιόπιστου παράγοντα στον παγκόσμιο ενεργειακό εφοδιασμό.

Ολα άρχισαν όταν αρκετές ευρωπαϊκές εταιρείες, όπως η Shell, η BP, η Eni, η Repsol και η Edison επένδυσαν σε ένα μεγάλο project LNG των ΗΠΑ με επικεφαλής τα δικαιώματα στο LNG της Venture Global: Αυτό το «έπαθλο» αξίζει δις. δολάρια σε πωλήσεις, κυρίως

BP και Shell υποστηρίζουν ότι στο πλαίσιο των μακροπρόθεσμων συμβάσεων που υπέγραψαν την τελευταία δεκαετία με τη Venture Global, θα έπρεπε να είχαν αρχίσει να λαμβάνουν φορτία LNG πριν από μήνες. Αντίθετως, όταν ξέσπασε ο πόλεμος στην Ουκρανία και οι τιμές του LNG εκτινάχθηκαν στα ύψη, η Venture Global πούλησε το φυσικό αέριό της σε υψηλότερες τιμές στην άμεση αγορά.

Λουιζιάνα και αντάλλαγμα να τους προμηθεύσει με συγκεκριμένους όγκους LNG για μακροπρόθεσμη περίοδο. Ο τόπος έχει χωρητικότητα 10 εκατ. τόνων και άρχισε να παράγει αέριο στις αρχές του 2022, σε μια κρίσιμη χρονική συγκυρία για την Ευρώπη, καθώς η Ρωσία εισέβαλε στην Ουκρανία. Όμως, αντί να τιμήσει τα συμβόλαιά της με τους Ευρωπαίους αγοραστές, η Venture επέλεξε να πουλήσει περισσότερη LNG στην αγορά spot. Τώρα λοιπόν οι Ευρωπαίοι κάνουν μίνιουσ. «Οι κατεστημένοι φορείς δεν μπορούν να μας ανταγωνιστούν και προσπαθούν να μας σταματήσουν», λέει ο 56χρονος Σέιμπελ, προσθέτοντας ότι δεν χάνει τον ύπνο του. Η μάχη ωστόσο φουρνώνει και επικεντρώνεται σε ένα βασικό ερώτημα: ποιος έχει δικαιώματα στο LNG της Venture Global; Αυτό το «έπαθλο» αξίζει δις. δολάρια σε πωλήσεις, κυρίως

στην Ευρώπη, η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το αέριο των ΗΠΑ για να καλύψει το κενό της Ρωσίας.

Η BP και η Shell υποστηρίζουν ότι στο πλαίσιο των μακροπρόθεσμων συμβάσεων που υπέγραψαν την τελευταία δεκαετία με τη Venture Global, θα έπρεπε να είχαν αρχίσει να λαμβάνουν φορτία LNG πριν από μήνες. Αντίθετα, όταν ξέσπασε ο πόλεμος στην Ουκρανία και οι τιμές του LNG εκτινάχθηκαν στα ύψη, η Venture Global πούλησε το φυσικό αέριό της σε υψηλότερες τιμές στην άμεση αγορά, εξασφαλίζοντας 14 και πλέον δις. δολάρια. «Πρόκειται για ένα έργο που υποστηρίχθηκε από τις συμφωνίες εξαγωγής που παρείχαν εταιρείες σαν τη δική μας. Αυτό είναι ασυνήθιστο και απογοητευτικό», δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος της Shell, Ουαέλ Σαουάν, σε πρόσφατη συνέντευξη του.

Η Venture Global αντιτείνει ότι τα συμβόλαια απαιτούν να παραδίει LNG ο' αυτούς τους πρώτους πελάτες μόνο όταν ολοκληρωθεί το πρώτο της εργοστάσιο στη Λουιζιάνα, το οποίο αν και έχει αποστείλει περισσότερα από 200 φορτία, δεν είναι τεχνικά ολοκληρωμένο. Σχεδόν δύο χρόνια μετά το πρώτο φορτίο της εταιρείας στο εξωτερικό, πολλοί αρχικοί αγοραστές εξακολουθούν να περιμένουν και να «βράζουν». Πλέον διεκδικούν δις. δολάρια συλλογικά από τη Venture Global, κατηγορώντας τη για κερδοσκοπία εν καιρώ πολέμου και αθέτηση συμβολαίων, σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς.

Μια τέτοια διαφορά συνθήας εκδικάζεται ενώπιον ενός διαιτητικού δικαστηρίου, διαδικασία που μπορεί να συνεχιστεί για ένα έτος ή περισσότερο. Μέχρι το τέλος του 2024 η Venture Global θα έχει έσοδα άνω των 17,5 δις. δολαρίων από τις πωλήσεις LNG, έναντι 2,8 δις. δολαρίων που είχε δηλώσει εμπορική δραστηριότητα νομικότερα, σύμφωνα με έκθεση από την εταιρεία συμβούλων ενέργειας Wood Mackenzie. Η μάχη συνεχίζεται, οι πιο ψυχραιμοί ωστόσο λένε ότι με κάποιον τρόπο θα λήξει ομαλά, καθώς οι δύο πλευρές μπορεί να χρειάζονται η μία την άλλη. Για να φτάσει η Venture Global στα ύψη που στοχεύει θα πρέπει να τα πάει καλά με τους μεγαλύτερους εμπόρους LNG στον κόσμο, επιστημαίνει ο Ταρέκ Χαμίντ, αναλυτής της JPMorgan. «Μακροπρόθεσμα είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς την Venture Global να λειτουργεί στην κλίμακα που θέλει να λειτουργήσει και να μη συναλλάσσεται τελικά με την BP και τη Shell», υπογραμμίζει.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι τάσεις που διαμορφώνουν
μια νέα πραγματικότητα

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Ηδη έχουν δρομολογηθεί εξελίξεις που δείχνουν αλλαγή της τάσης. Παρά την αθόρυβη νηφαλιότητα που επικρατεί, οι εξελίξεις τρέχουν. Αυτό που συμβαίνει είναι ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) προσανατολίζεται μάλον σε αλλαγή κατεύθυνσης. Μπορεί να ξεκινήσει μια (αργή) πορεία μείωσης επιτοκίων. Οι αγορές έχουν λάβει το μήνυμα και προσανατολίζονται αναλόγως, δηλαδή στην πτώση της απόδοσης των επιτοκίων και (κάποια) στροφή των κεφαλαίων σε αγορές που ενσωματώνουν υψηλότερο ρίσκο.

Σήμερα το «ευρωπαϊκό» επιτόκιο βρίσκεται στο 4%, μετά την τελευταία άνοδο τον Σεπτέμβριο. Οι ειδικοί εκτιμούν ότι του χρόνου τον Ιούλιο το επιτόκιο θα είναι κάτω από 3% και τα «στοιχήματα» της αγοράς όσον αφορά το επιτόκιο στο προσχές μέλλον έχουν προσγειωθεί απότομα. Μετά την απότομη και τεράστια πιστωτική επέκταση λόγω της πανδημίας, το χρήμα που βρίσκεται σε κυκλοφορία σήμερα μειώθηκε δραστικά. Αυτό είναι επίσης ένδειξη για την επερχόμενη μείωση των επιτοκίων. Υπάρχει όμως κι ένας επιπλέον λόγος που αφορά την απασχόληση. Η ανεργία στην Ευρωζώνη βρίσκεται πολύ χαμηλά στο 6,5%. Οι προβλέψεις για την καταστροφή της εργασίας και καταστροφική ύφεση δεν έχουν επιβεβαιωθεί, ενώ η απασχόληση βρίσκεται σε άνοδο μετά την πανδημία, αλλά πρέπει να ενισχυθεί προκειμένου να αυξηθεί το ΑΕΠ των ευρωπαϊκών οικονομιών.

Αυτή είναι η... θέα αν κοιτάξει κανείς από ψηλά τα υψίπεδα της ΕΚΤ και των μεγάλων αγορών χρήματος. Τι συμβαίνει όμως στα χαμηλά, πώς επηρεάζεται η κατανάλωση, ποια είναι η συμπεριφορά των καταναλωτών; Συνήθως υπάρχει μια απόκλιση στην καθημερινότητα της κατανάλωσης σε σχέση με τις διεργασίες στα ψηλά επίπεδα, που φθάνουν με χρονική υστέρηση στο πεδίο. Η αλήθεια είναι ότι στην καταναλωτική αγορά υπάρχει αβεβαιότητα για τις εξελίξεις και ο κόσμος δείχνει περισσότερο πολύπλοκος.

Ερευνα για την καταναλωτική συμπεριφορά στην Ευρώπη περιγράφει ότι η αξία, δηλαδή η τιμή, γίνεται πιο σημαντικός λόγος που ορίζει τις αγορές, αλλά δεν είναι ο μοναδικός. Οι καταναλωτές στην Ευρώπη είναι περισσότερο ανοικτοί σε νέες εμπειρίες από όσο νομίζουμε, δεν είναι απλά κυνηγοί φθηνών ευκαιριών. «Ανακαλύπτουν» νέα επώνυμα προϊόντα μέσα από μια ποικιλία καναλιών αγοράς, δημιουργώντας νέες καταναλωτικές ευκαιρίες. Υπάρχει ανησυχία για την άνοδο των τιμών, αλλά οι καταναλωτές δηλώνουν ότι θα δαπανήσουν περίπου τα ίδια ποσά τους επόμενους τρεις μήνες, αλλάζοντας όμως την κατανομή ανάμεσα σε κλάδους. Τα φρέσκα προϊόντα και είδη νοικοκυριού μένουν ψηλά στην καταναλωτική δαπάνη. Ωστόσο, οκτώ στους δέκα Ευρωπαίους καταναλωτές λένε ότι θα προτιμήσουν φθηνότερα προϊόντα, ειδικά σε καύσιμα, κρέας, γαλακτοκομικά ή και θα καθυστερήσουν αγορές. Ωστόσο, ενώ ορισμένοι Ευρωπαίοι καταναλωτές δηλώνουν μείωση της κατανάλωσης, περίπου το 37% όσων συμμετείχαν στην έρευνα σχεδιάζε να ξεφαντώσει. Η πρόθεση για περισσότερες αγορές ήταν υψηλότερη στη Γερμανία (όπου η οικονομική αισιοδοξία ήταν επίσης υψηλότερη) και η χαμηλότερη στο Ηνωμένο Βασίλειο. Όπως συμβαίνει και με τους Αμερικανούς ομολόγους, η γενιά της ψηφιακής εποχής, όσοι γεννήθηκαν την περίοδο 1996-2010, των Ευρωπαίων Gen Z, δείχνει υψηλότερο ενδιαφέρον για αγορές, για μικρές ή και μεγαλύτερες ανέσεις. Έχουν προτεραιότητα δαπάνες για ταξίδια, έξοδο για φαγητό και μόδα, ενώ ταυτόχρονα δηλώνουν ότι κάνουν οικονομίες. Μάλον αποταμιεύουν για να ξεδέψουν περισσότερα. Βέβαια, 64% των καταναλωτών δηλώνουν ότι κάνουν αγορές από πολλές πηγές και κατευθύνσεις, ψάχνουν περισσότερο, δεν είναι δεδομένοι πελάτες. Μόνον 24% ολοκληρώνουν τις αγορές σε ένα πολυκατάστημα και μόνον 12% ψωνίζουν αποκλειστικά από online καταστήματα.

Μεγάλες ελλείψεις εργαζομένων
στα εργοστάσια της Κίνας

Οξύτερο το πρόβλημα στην αναπτυσσόμενη βιομηχανία ηλεκτρικών οχημάτων

Η Κίνα ακολουθεί τη μοίρα άλλων ανεπτυγμένων οικονομιών, καθώς αναζητάει με το μικροσκόπιο εργαζόμενους τεχνικής κατάρτισης, ειδικευμένους μηχανικούς και ηλεκτρολόγους κατά κύριο λόγο που θα απορροφηθούν στη βιομηχανία ηλεκτρικών οχημάτων, τη μεγαλύτερη και ταχύτερα αναπτυσσόμενη στον κόσμο. Το υπουργείο Βιομηχανίας της χώρας ήδη από το 2016 είχε προειδοποιήσει πως ο κλάδος θα χρειαζόταν 1,2 εκατ. εργαζομένους το 2025, ενώ η Κίνα διέθετε μόλις 170.000 ανθρώπους με τις απαιτούμενες δεξιότητες. Την ίδια στιγμή, ο αριθμός των εφήβων που επιλέγουν τεχνικά λύκεια

Η κινεζική βιομηχανία ηλεκτροκίνησης στρέφεται με ταχείς ρυθμούς στην αυτοματοποίηση για να αντιμετωπίσει την έλλειψη χεριών.

μειώθηκε κατά 25% στο διάστημα 2010-2021, ενώ οι νέοι Κινέζοι περιφρονούν τις τεχνικές εργασίες στα εργοστάσια, ακόμη και αν αμείβονται πολύ καλά για τα κινεζικά δεδομένα με ετήσιους μισθούς τουλάχιστον 50.000 δολαρίων. Ο Σινγκ Γουέι, λόγου χάρη, αποφοίτησε από ένα επαγγελματικό λύκειο στη βορειοανατολική Κίνα το 2003 και έπασε δουλειά ως ηλεκτρολόγος σε ένα εργοστάσιο ανταλλακτικών αυτοκινήτων. Κέρδιζε 1.150 δολάρια τον χρόνο, μοιραζόταν έναν κοιτώνα με τρεις συναδέλφους και δεν άνοιγε κλιματιστικό για λόγους οικονομίας. Σήμερα κερδίζει σχεδόν 60.000 δολάρια ετησίως και εργάζεται ως ανώτερος ηλεκτρολόγος στην κινεζική αυτοκινητοβιομηχανία Νίο και πέρυσι αγόρασε ένα σπορ αυτοκίνητο Νίο ES6 αξίας 52.000 δολαρίων.

Η φρενίτιδα κατασκευής και επέκτασης εργοστασίων ηλεκτρικών ο-

Εργαζομένους τεχνικής κατάρτισης, ειδικευμένους μηχανικούς και ηλεκτρολόγους κατά κύριο λόγο αναζητεί η βιομηχανία ηλεκτρικών οχημάτων. Το υπουργείο Βιομηχανίας της χώρας ήδη από το 2016 είχε προειδοποιήσει πως ο κλάδος θα χρειαζόταν 1,2 εκατ. εργαζομένους το 2025, ενώ η Κίνα διέθετε μόλις 170.000 ανθρώπους με τις απαιτούμενες δεξιότητες.

χημάτων στην Κίνα έχει κάνει περιζήτητους τους ηλεκτρολόγους και τους ειδικούς στη ρομποτική. «Αν θέλετε να προσλάβετε άτομα με σχετική εμπειρία, υπάρχουν λίγα στον κλάδο», επιβεβαιώνει ο Σινγκ. Περισσότεροι από 1,5 εκατ. άνθρωποι εργάζονται τώρα σε δεκάδες εταιρείες ηλεκτρικών οχημάτων στην Κίνα και στους προμηθευτές τους. Η μεγαλύτερη από αυτές, η BYD, έχει 570.000 εργαζομένους, σε σύγκριση με τους 610.000 παγκοσμίως που απασχολούν και οι τρεις μεγάλες αυτοκινητοβιομηχανίες του Ντιτρόιτ στις ΗΠΑ (General Motors, Ford και Stellantis).

Ο Κινέζος ηγέτης Σι Τζινπίνγκ ήδη από το 2014 είχε καλέσει τους αξιωματούχους της κυβέρνησης και του Κομμουνιστικού Κόμματος, καθώς και τις επιχειρήσεις, να «δημιουργήσουν εκατομμύρια εργάτες υψηλής ποιότη-

τας και τεχνικό και εξειδικευμένο προσωπικό». Ο στόχος του όμως συγκρούστηκε με τις αυξανόμενες φιλοδοξίες των Κινέζων γονέων που δεν ήθελαν να στειλουν τα παιδιά τους σε επαγγελματικά λύκεια για να αποκτήσουν τεχνικές δεξιότητες. Ως αποτέλεσμα, ο αριθμός των εφήβων που εισήλθαν σε επαγγελματικά και τεχνικά λύκεια μειώθηκε κατά 25% μεταξύ 2010 και 2021. «Οι δουλειές στο εργοστάσιο θεωρούνται συχνά βρώμικες, επικίνδυνες και ταπεινωτικές», εξηγεί ο Μινούα Λινγκ, καθηγητής που ειδικεύεται στο σύστημα εκπαίδευσης της Κίνας στο Ινστιτούτο Διεθνών και Αναπτυξιακών Μεταπτυχιακών Σπουδών της Γενεύης. Οι νεότεροι Κινέζοι «το βρίσκουν υποτιμητικό. Δεν θέλουν να νιώθουν σαν μηχανές», τονίζει.

Οι εταιρείες στην Κίνα καθυστερούν σε σχέση με χώρες όπως η Γερ-

μανία να δημιουργήσουν μακροπρόθεσμα προγράμματα μαθητείας για να εκπαιδεύσουν μελλοντικούς υπευθύνους εργοστασίων. «Η ζήτηση αυξήθηκε τόσο γρήγορα που το εκπαιδευτικό σύστημα δεν μπόρεσε να ακολουθήσει καθώς χρειάζονται χρόνια για να προετοιμαστούν και να εκπαιδευτούν επαρκώς κορυφαίοι τεχνικοί», τονίζει ο Τζέραρντ Ποστλίλόνε από το Πανεπιστήμιο του Χονγκ Κονγκ. Η απότομη μείωση του ποσοστού γεννήσεων προσθέτει στον επείγοντα χαρακτήρα της πρόκλησης. Ο αριθμός των νέων που γίνονται 18 ετών κάθε χρόνο στην Κίνα έχει μειωθεί κατά περισσότερο από 40% από τα μέσα της δεκαετίας του 1980. Με δεδομένα όλα τα παραπάνω η Κίνα και ιδιαίτερα η βιομηχανία ηλεκτρικών αυτοκινήτων στρέφεται με ταχείς ρυθμούς στην αυτοματοποίηση για να αντιμετωπίσει την έλλειψη χεριών. Σύμφωνα με τη Διεθνή Ομοσπονδία Ρομποτικής, οι επιχειρήσεις στην Κίνα εγκατέστησαν περισσότερα βιομηχανικά ρομπότ το 2022 από ό,τι ο υπόλοιπος κόσμος μαζί. Ξεπέρασε τους μεγαλύτερους ανταγωνιστές της στη βιομηχανία, την Ιαπωνία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Νότια Κορέα και τη Γερμανία. Μέχρι το 2027, η Νίο σχεδιάζει να αντικαταστήσει τις μισές διευθυντικές θέσεις με τεχνητά νοημοσύνη και το ένα τρίτο των εργαζομένων στο εργοστάσιό της με ρομπότ, δήλωσε ο αντιπρόεδρος της εταιρείας, κ. Τζι. Τα ρομπότ όμως μπορούν να καλύψουν μόνο μέρος της αυξανόμενης ζήτησης της Κίνας για τεχνικούς εργοστασίων. Η Volkswagen προσλαμβάνει κόσμο για ένα νέο ερευνητικό κέντρο κοντά στο Νίο, στο Χεφεί, το οποίο θα στελεχωθεί με 3.000 μηχανικούς και ετοιμάζεται να κατασκευάσει ηλεκτρικά αυτοκίνητα στη χώρα. Αυτό σημαίνει ακόμη μεγαλύτερη ζήτηση για ειδικούς όπως ο Σινγκ, ο οποίος ήδη δυσκολεύεται να συμπληρώσει τη δική του ομάδα ηλεκτρολόγων.

Φέτος, τα Χριστούγεννα
έρχονται νωρίτερα

ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΥΡΩΠΗΣ

Δύσκολο το παιχνίδι στο Champions League

Οι αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας φαίνονται πιο έντονες μετά την ένταξή της στο κλαμπ των ισχυρών

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Το 2023 φεύγει με την Ελλάδα να έχει καταφέρει ένα σημαντικό ορόσημο, αυτό της ανάκτησης της επενδυτικής βαθμίδας και της επιλεξιμότητας, πλέον, των ελληνικών κρατικών ομολόγων στους διεθνείς δείκτες έπειτα από απουσία 13 ετών. Ωστόσο, η ένταξη της χώρας στο κλαμπ των «ισχυρών», πέρα από τα οφέλη που φέρνει για την οικονομία, τις επιχειρήσεις και το χρηματιστήριο, αυτόματως κάνει τις αδυναμίες της οικονομίας να φαίνονται πιο έντονες και τις δομικές «δυνάμεις» που έχει λιγότερο εντυπωσιακές, τη στιγμή που οι προκλήσεις για το 2024 και μετά είναι έτσι και αλλιώς σημαντικές, όπως επισημαίνουν στην «Κ» οι πέντε οίκοι αξιολόγησης.

Πλέον η Ελλάδα έρχεται να συγκριθεί με μια άλλη «λίγκα» χωρών. Η ελληνική οικονομία ξεχώριζε στο σύμπαν των χωρών που είχαν βαθμολογία κάτω από την επενδυτική βαθμίδα, τώρα είναι αντιμέτωπη με ένα εντελώς διαφορετικό πλαίσιο. «Η Ελλάδα βρίσκεται τώρα σε μια άλλη κατηγορία αξιολόγησης με διαφορετικές ορόττες σε βαθμολογία χώρας, όπου τα διαρθρωτικά της πλεονεκτήματα είναι λιγότερο ακραία από ό,τι ήταν σε σύγκριση με τις χώρες με αξιολόγηση

Για να καταφέρει η Ελλάδα να βρεθεί στην κατηγορία του «Α», που ήταν πριν από την κρίση χρέους, χρειάζεται περίπου μία δεκαετία.

Το ελληνικό χρέος εξακολουθεί να είναι από τα υψηλότερα στον κόσμο.

κάτω από την επενδυτική βαθμίδα», τονίζει ο Φεντερικό Μπαρίγκα, επικεφαλής αναλυτής της Fitch για την Ελλάδα. Όπως εξηγεί, όταν η Ελλάδα βρισκόταν σε επίπεδο «BB», τα διαρθρωτικά πλεονεκτήματα της πλεονεκτήματα, συμπεριλαμβανομένου του κατά κεφαλήν ΑΕΠ και των δεκτών ανθρωπίνης ανάπτυξης και διακυβέρνησης, ήταν πολύ υψηλότερα από τις άλλες χώρες της ίδιας κατηγορίας. Τώρα που η Ελλάδα είναι μία κατηγορία υψηλότερη, και στο επίπεδο του BBB, εξακολουθεί να έχει υψηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ και καλύτερους δείκτες διακυβέρνησης, αλλά η διαφορά είναι λιγότερο έντονη. Παράλληλα, όλο το τελευταίο διάστημα, και έπειτα από τη «νίκη» των ελληνικών ομολόγων έναντι των ιταλικών, όπου οι αποδόσεις τους είναι χαμηλότερες σε όλη την καμπύλη εδώ και καιρό, η Ελλάδα συγκρίνεται πλέον με την Ισπανία και την Πορτογαλία. Η απόδοση του ελληνικού 10ετούς είναι στο 3,39%, του ισπανικού στο 3,26% και του πορτογαλικού στο 3,1%. Αυτό που κυριαρχούσε σε αναλύσεις και άρθρα ήταν το γεγονός ότι η Ελλάδα και τα ελληνικά ομόλογα έχουν ουσιαστικά κατακτήσει την επενδυτική βαθμίδα εδώ και καιρό, ενώ βαθμολογούνταν junk τη στιγμή που το κόστος δανεισμού πλησιάζει ολοένα και περισσότερο αυτό των δύο παραπάνω χωρών, που φυσικά έχουν investment grade. Το γεγονός είναι πως η Ισπανία, για παράδειγμα, ποτέ δεν έχασε την επενδυτική βαθμίδα, ενώ σήμερα βαθμολογείται στην κατηγορία του «Α», έναντι του χαμηλού investment grade «BBB-» που έχει η Ελλάδα. Η Πορτογαλία, η οποία έχασε την επενδυτική βαθμίδα το 2012 –αλλά βρέθηκε στο «BB», δηλαδή δύο σκαλοπάτια κάτω από το investment grade και όχι στο «C» ή στην «επιλεκτική χρεοκοπία» που είχε βυθιστεί η Ελλάδα–, σήμερα βαθμολογείται επίσης στην κατηγορία του «Α» σε μέσο όρο.

Σύμφωνα με του οίκους αξιολόγησης, η Ελλάδα, η Πορτογαλία και η Ισπανία έχουν παρόμοια δημοσιονομικά θεμελιώδη μεγέθη –πλην φυσικά του χρέους που είναι πολύ υψηλό στην Ελλάδα, έχει ωστόσο ευνοϊκή δομή. Όπως επισημαίνουν και παράγοντες της αγοράς, για να καταφέρει η Ελλάδα να «πάσει» τις παραπάνω χώρες και να βρεθεί στην κατηγορία του «Α» όπου ήταν πριν από την κρίση χρέους –αυτό που θα σημα-

Μειώνεται το κόστος δανεισμού της χώρας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

δοτούσε και την πλήρη κανονικότητα», έχει ακόμη περίπου δέκα χρόνια μπροστά της, με βάση το πώς κινούνται οι οίκοι.

Αναβαθμίσεις με σταγονόμετρο

Δύσκολα θα προχωρήσουν σε νέα αναβάθμιση της χώρας σύντομα, σημειώνουν οι ίδιοι οι οίκοι. Η επίτευξη της επενδυτικής βαθμίδας έχει στείλει ένα ισχυρό μήνυμα ότι η Ελλάδα αφήνει πίσω τις κρίσεις των τελευταίων 15 ετών, όπως σημειώνει στην «Κ» ο Ντένις Σεν, επικεφαλής αναλυτής της Scope Ratings για την Ελλάδα. Ωστόσο, οι πιθανότητες για νέα αναβάθμιση σύντομα είναι εξαιρετικά χαμηλές. «Αυτή τη στιγμή δίνουμε στην Ελλάδα σταθερές προοπτικές – που σημαίνει ότι δεν οραματιζόμαστε επί του παρόντος μεγαλύτερη από το 1/3 πιθανότητα αλλαγής της αξιολόγησης κατά το επόμενο έτος», εξηγεί ο Σεν.

Πάντως, όπως προσθέτει, περαιτέρω αναβάθμιση της αξιολόγησης από την τρέχουσα του «BBB-» θα μπορούσε να είναι δυνατή αργότερα εάν: 1) η νομισματική ανάπτυξη και η δημοσιονομική εξυγίανση διατηρήσουν μια ισχυρή και

σταθερή πτωτική τροχιά για τον δείκτη δημοσίου χρέους μεσοπρόθεσμα, 2) οι κίνδυνοι του τραπεζικού τομέα μειωθούν περαιτέρω και/ή 3) οι διαρθρωτικές οικονομικές και εξωτερικές ανισορροπίες περιοριστούν, αυξάνοντας τη μεσοπρόθεσμη αναπτυξιακή δυναμική και ενισχύοντας τη μακροοικονομική βιωσιμότητα. Ανάλογο είναι και το μήνυμα της Fitch. Όπως υπογραμμίζει στην «Κ» ο Φεντερικό Μπαρίγκα, «η πρόσφατη αναβάθμιση της Ελλάδας σε BBB- με σταθερές προοπτικές υποδηλώνει ότι βλέπουμε σχετική σταθερότητα βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα όσον αφορά την τροχιά αξιολόγησης. Οι θετικές ευαισθησίες που εντοπίσαμε στην τελευταία μας αξιολόγηση είναι η επίμονη και σημαντική μείωση του δημοσίου χρέους και το ισχυρότερο μεσοπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό χωρίς τη δημιουργία ανισορροπιών». «Μετά την αναβάθμισή μας για την Ελλάδα σε BBB- στις 20 Οκτωβρίου, τοποθετήσαμε μια «σταθερή προοπτική» για την αξιολόγηση, γεγονός που σηματοδοτεί πως δεν αναμένουμε επί του παρόντος περαιτέρω αλλαγές στην αξιολόγηση το επόμενο διάστημα», τονίζει στην «Κ»

από την πλευρά του και ο Σάμιουελ Τίλερεϊ, επικεφαλής αναλυτής της S&P για την Ελλάδα. Πάντως, «περαιτέρω μειώσεις του δείκτη καθαρού χρέους της Ελλάδας και σε επίπεδα που ευθυγραμμίζονται με αυτά των χωρών με ανάλογη αξιολόγηση, θα είναι πιθανότατα το βασικό στοιχείο για την επόμενη πιθανή θετική δράση αξιολόγησης», όπως προσθέτει. Η S&P εκτιμά πως «το καθαρό χρέος θα ανέλθει στο 146% του ΑΕΠ το 2023 το οποίο εξακολουθεί να είναι ένα από τα υψηλότερα βάρη στον κόσμο, παρά τη σημαντική πρόοδο τα τελευταία χρόνια».

Ανάλογες είναι οι προϋποθέσεις που θέτει και ο οίκος αξιολόγησης DBRS. «Οι παράγοντες που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σταδιακή βελτίωση των αξιολογήσεων της Ελλάδας είναι: η συνεχής εφαρμογή μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν τις επενδύσεις, βελτιώνοντας έτσι τις μακροπρόθεσμες οικονομικές προοπτικές και η διαρκής δέσμευση για δημοσιονομική ευθύνη, που οδηγεί σε συνεχή μείωση του δείκτη του δημοσίου χρέους», όπως σημειώνει στην «Κ» η Σπιριδούλα Τζίμα, αναπληρώτρια αντιπρόεδρος του οίκου αξιολόγησης.

Δημογραφικό και ανταγωνιστικότητα, οι μεγάλες προκλήσεις

Στους παράγοντες που περιορίζουν την αξιολόγηση της Ελλάδας και άρα στις βασικές προκλήσεις για το 2024 αλλά και τα επόμενα έτη, οι οίκοι αξιολόγησης τοποθετούν κυρίως το δημογραφικό και τον εξωτερικό τομέα. Όπως σημειώνει ο Σάμιουελ Τίλερεϊ της S&P, «παραμένουμε εποικοδομητικοί ως προς τις δημοσιονομικές επιδόσεις της Ελλάδας, ωστόσο υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι στη μεσοπρόθεσμη τροχιά, η οποία είναι απίθανο να δει σημαντικές βελτιώσεις μετά το 2024. Η κυβέρνηση είναι πιθανό να χρειαστεί να εξισορροπήσει την ανάγκη για αύξηση των δαπανών υποδομής έπειτα από πάνω από μία δεκαετία υποεπενδύσεων, ενώ το κόστος που σχετίζεται με την κλιματική μετάβαση και την προσαρμοστικότητα δεν είναι ασή-

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών κατέγραψε έλλειμμα 22 δις. ευρώ πέρυσι, που ισοδυναμεί με 10,3% του ΑΕΠ.

μαντο». Μία από τις βασικές αδυναμίες που παρατηρεί ο Τίλερεϊ για την Ελλάδα είναι η εξωτερική ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών κατέγραψε έλλειμμα 22 δις. ευρώ πέρυσι, που ισοδυναμεί με 10,3% του ΑΕΠ. «Η Ελλάδα θα πρέπει να επικεντρωθεί στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της εάν θέλει να καλύψει αυτό το χάσμα, το οποίο σήμερα εκθέτει τη χώρα σε σημαντικές ανάγκες εξωτε-

ρικής χρηματοδότησης», τονίζει ο αναλυτής. Παράλληλα, «έναν από τους περιορισμούς-κλειδιά για την αξιολόγηση της Ελλάδας είναι το δημογραφικό της προφίλ και το πώς θα επιπράξει την ανάπτυξη, επισημαίνει ο Φεντερικό Μπαρίγκα της Fitch. Αν και η δυναμική στην αγορά εργασίας τα τελευταία δύο χρόνια ήταν ισχυρή, χάρη και στα μέτρα στήριξης της κυβέρνησης, ωστόσο «ίσως πλησιάζουμε το όριο σε ότι αφορά τη μείωση της ανεργίας στη χώρα, εάν δεν υπάρξουν σημαντικές δομικές μεταρρυθμίσεις. Μεσοπρόθεσμα, λοιπόν, «οι κύριες προκλήσεις παραμένουν η άνοδος της παραγωγικότητας και των επενδύσεων για την αντιμετώπιση των δυσμενών δημογραφικών στοιχείων».

Σειρά προκλήσεων για την Ελλάδα το

2024 βλέπει από την πλευρά της η Moody's, ο μόνος οίκος αξιολόγησης που ακόμα κρατάει τη βαθμολογία της χώρας στο junk. Ο επικεφαλής αναλυτής της Moody's για την Ελλάδα, Στέφεν Ντουκ, τονίζει στην «Κ» ότι παρά την προβλεπόμενη μείωση του χρέους της κυβέρνησης, η περαιτέρω μείωση των ακόμη πολύ υψηλών επιπέδων χρέους θα εξαρτηθεί από μια συνετή δημοσιονομική στάση για τα επόμενα χρόνια.

Επίσης, το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων εξακολουθεί να είναι βαρύ και μπορεί να αποδειχθεί πολιτικά δύσκολο να εφαρμοστεί σε περιόδους λιγότερο ευνοϊκών οικονομικών συνθηκών. Παράλληλα, η περαιτέρω βελτίωση της υγείας του τραπεζικού τομέα –πέρα από την επιτυχή μείωση των δεικτών NPL– είναι

μια άλλη πρόκληση.

Κατά τον αναλυτή, το σημαντικό έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών θα μπορούσε με την πάροδο του χρόνου να συμβάλει σε συνεχείς πληθωριστικές πιέσεις, που θα υπονόμευαν την ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας. Επίσης, δεδομένου του μεγέθους και της σημασίας τομέων όπως ο τουρισμός και η ναυτιλία, η οικονομία είναι επιρρεπής σε εξωτερικούς κραδασμούς και περαιτέρω βελτιώσεις όσον αφορά την οικονομική ανθεκτικότητα με τη διεύρυνση της εξαγωγικής βάσης θα απαιτήσουν χρόνο. Τέλος, κατά τη Moody's, μακροπρόθεσμα, η Ελλάδα αντιμετωπίζει όλο και πιο ορατές προκλήσεις από την κλιματική αλλαγή και τα δυσμενή δημογραφικά στοιχεία.

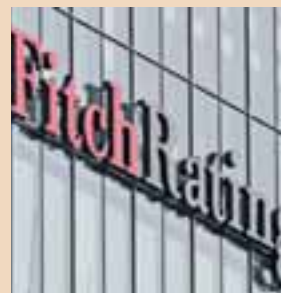

Μεταρρυθμίσεις

«Η Ελλάδα θα πρέπει να επικεντρωθεί στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας εάν θέλει να καλύψει το έλλειμμα στον λογαριασμό τρεχουσών συναλλαγών. Αυτός είναι ο λόγος που πιστεύουμε ότι η συνεχιζόμενη δέσμευση για μεταρρυθμίσεις είναι κεντρικής σημασίας για τις μακροπρόθεσμες οικονομικές προοπτικές και τις πιθανές μελλοντικές αναβαθμίσεις της χώρας», σημειώνει ο Σάμιουελ Τίλερεϊ, επικεφαλής αναλυτής της S&P για την Ελλάδα.

Στο 2,2%

αναβαθμίζει η Scope Ratings την ανάπτυξη το 2024, από 1,6% πριν, ενώ το 2025 την τοποθετεί στο 2,5%.

Αβεβαιότητα

«Οι κύριοι κίνδυνοι για την ανάπτυξη της Ελλάδας προέρχονται από αβεβαιότητες εξωτερικές εξελίξεις, οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε ασθενέστερες εξοχίες και επενδύσεις. Οι εγχώριες προκλήσεις περιλαμβάνουν κινδύνους περιορισμού της παραγωγικής ικανότητας, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς εργασίας, και από την πλευρά των δημοσίων οικονομικών, την ανάγκη παραχής πρόσθετων δαπανών λόγω ενδεχόμενων σοκ», τονίζει ο Φεντερικό Μπαρίγκα, επικεφαλής αναλυτής της Fitch για την Ελλάδα.

Στο 1,9%

του ΑΕΠ εκτιμά η Moody's ότι θα μειωθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα το 2023 και στο 1,7% το 2024.

Το χρέος

«Το διάστημα 2021-2023 εκτιμάμε πως η Ελλάδα έχει καταγράψει από τις μεγαλύτερες μειώσεις δείκτη χρέους διεθνώς και τη μεγαλύτερη στην Ευρωζώνη. Συνολικά, το δημόσιο χρέος θα είναι κάτω από το 150% του ΑΕΠ έως το 2025. Ωστόσο, η χώρα θα εξακολουθεί να έχει ένα από τα υψηλότερα χρέη παγκοσμίως τα επόμενα 3-5 χρόνια», επισημαίνει ο επικεφαλής αναλυτής της Moody's για την Ελλάδα, Στέφεν Ντουκ.

Ημέρες Εθελοντισμού 2023

Μάθετε περισσότερα!

ΑΝΑΛΥΣΗ

Τοπική αυτοδιοίκηση και κλιματική κρίση

Των ΣΤΙΟΥΑΡΤ ΠΙΚΕΡΙΝΓΚ και ΧΙΟΥ ΜΠΑΝ / REUTERS

Καθώς φθάνουμε στην εκπνοή του 2023, βρισκόμαστε στα μισά του δρόμου προς μερικά βασικά ορόσημα που έθεσε η διεθνής κοινότητα το 2015. Μέχρι τώρα υποτίθεται ότι είμαστε σε καλό δρόμο για να επιτύχουμε τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και να μειώσουμε κατά 43% τις εκπομπές ρύπων, όπως ορίζει η Συμφωνία του Παρισιού. Ρεαλιστικά μιλώντας, είναι δύσκολο να πούμε αντικειμενικά εάν είμαστε σε καλό δρόμο για να επιτύχουμε τους στόχους. Συμβατικά μιλώντας, η πρόοδος διαπιστώνεται από τη μεταβολή της θερμοκρασίας ή από τη μείωση των τόνων διοξειδίου του άνθρακα, που εκπέμπονται ως απόλυτος αριθμός ή ως ποσοστό. Αλλά αυτοί οι αριθμοί σημαίνουν κάτι μόνο για τους καλά ενημερωμένους. Με τις εκπομπές, αν μη τι άλλο, μάλλον παρακολουθούμε μια ελαφρά αύξηση έως το 2030, οπότε κάτι πρέπει να αλλάξει.

Υπάρχει σοβαρός λόγος για την αναηλπίσιωση και την απλούστευση των μηνυμάτων καθαρού μηδενισμού των ρύπων σε όρους, που ο καθένας μπορεί γρήγορα να κατανοήσει. Υποσχέσεις για μηδενικές εκπομπές και βιώσιμη ανάπτυξη εκφράζονται από όλους, από εταιρείες που θέτουν στόχους βασισμένους στην επιστήμη, μέχρι τοπικά δημοτικά συμβούλια που κηρύσσουν κατάσταση έκτακτης ανάγκης για το κλίμα. Ωστόσο, οι εκθέσεις προόδου δείχνουν ότι εξακολουθεί να είναι δύσκολο για κάποιον, που δεν έχει εξοικείωση με τη δράση για το κλίμα ή τη βιωσιμότητα, να καταλάβει εάν οι καλές προθέσεις και οι υποσχέσεις μεταφράζονται σε νέα συμπεριφορά και πραγματική πρόοδο.

Στον δημόσιο τομέα, εν τω μεταξύ, αν και διεκπεραιώνονται τεράστια έργα για την αναβάθμιση του εθνικού δικτύου και τη δημιουργία παραγωγικής κανότητας των ΑΠΕ, η εκπλήρωση των πρωτοβουλιών για μηδενικό ανθρακικό αποτύπωμα μετακυλίστα ολοένα και περισσότερο στις τοπικές αρχές, όπου το κόστος της τοπικής δραστηριότητας φθάνει μόλις το ένα τρίτο της εθνικής. Αυτό παρουσιάζει μια σειρά ευκαιριών για τη συμ-

μετοχή περισσότερων ενδιαφερομένων, αλλά και τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φιλοδοξιών, των προτεραιοτήτων και της γλώσσας, που χρησιμοποιείται για τη μετάδοση των μηνυμάτων σχετικά με τη σημειωθείσα πρόοδο και την όλη κατάσταση. Μια νέα, πιο οπτική προσέγγιση μπορεί να βοηθήσει στο να επαναπροσδιορίσουμε τον τρόπο με τον οποίο μιλάμε για το καθαρό μηδέν.

Μια πλατφόρμα ελεύθερης πρόσβασης, που δημιουργήθηκε φέτος στο Ηνωμένο Βασίλειο, η dedlynetracker, δείχνει πώς πραγματικά οι κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις προχωρούν στους καθαρούς μηδενικούς στόχους τους. Η προσέγγιση αναλύει τις τάσεις απόδοσης και θέτει τους στόχους της «ημερομηνίας επίτευξης». Αναφέρεται η διαθεσιμότητα δεδομένων, όπως και το χάσμα μεταξύ τοπικών και εθνικών μηδενικών στόχων και των τρεχουσών προβολών τους. Οι αξιολογήσεις αρθρώνονται οπτικά ως μια απλή «ημερομηνία» σε ένα καντράν.

Η ανάλυση προβλέπει ότι η Βρετανία θα επιτύχει μηδενικό αποτύπωμα έως το 2062, με τουλάχιστον 12 χρόνια καθυστέρηση, για να περιορίσει τις παγκόσμιες θερμοκρασίες να ανέλθουν όχι πάνω από 1,5 βαθμό Κελσίου. Επίσης φαίνεται ότι μόνο το 10% των τοπικών αρχών είναι σε καλό δρόμο για να αποδώσει τα αναμενόμενα μέχρι το 2050, και στο άλλο άκρο της κλίμακας 59 από τις 374 τοπικές αρχές προβλέπεται να μην επιτύχουν το καθαρό μηδέν αυτόν τον αιώνα. Ένα ακόμη πιο εντυπωσιακό εύρημα είναι ότι 11 από αυτούς τους τοπικούς φορείς πρέπει να αντιστρέψουν τις τάσεις για να ορίσουν μια ημερομηνία.

Οι διοικήσεις των περιφερειών είναι ένα εξαιρετικό μέρος για την οργάνωση δράσης με στόχο τους μηδενικούς ρύπους, είτε ονομάζονται τοπικές αρχές όπως στο Ηνωμένο Βασίλειο, είτε περιφερειακά συμβούλια στην Ισπανία. Απαντες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητήσουν από τους τοπικούς εκλεγμένους άρχοντες να λογοδοτήσουν και να συνεισφέρουν ενεργά στις προσπάθειες της κοινότητας.

Ανοίγει ο δρόμος για μειώσεις επιτοκίων από ΕΚΤ και Fed

Οι εκτιμήσεις οικονομολόγων για τις επόμενες κινήσεις των δύο τραπεζών

Ολα δείχνουν πως οι δύο μεγαλύτερες κεντρικές τράπεζες, η ΕΚΤ και η αμερικανική Federal Reserve, έχουν ολοκληρώσει τον γύρο των επιθετικών αυξήσεων των επιτοκίων που εγκαίνιασαν μέσα στο 2022 και δεδομένου ότι αποκλιμακώνεται ο πληθωρισμός στις δύο πλευρές του Ατλαντικού, εύλογα θα πρέπει να προχωρήσουν σε μειώσεις του κόστους δανεισμού. Οι δύο κεντρικές τράπεζες δεν βιάζονται, όμως, να προχωρήσουν σε μειώσεις, όπως άλλωστε έχουν καταστήσει σαφές οι επικεφαλής τους, Κριστίν Λαγκάρντ και Τζερόμι Πάουελ, αλλά και όπως εκτιμούν οι οικονομολόγοι. Και αυτό σημαίνει πως το κόστος δανεισμού θα παραμείνει σε υψηλά επίπεδα για αρκετό καιρό ακόμη.

Από σχετική δημοσκόπηση που διεξήγαγαν μεταξύ οικονομολόγων οι Financial Times, προκύπτει πως στην πλειονότητά τους δεν βλέπουν την ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ να προχωρεί σε μείωση του κόστους δανεισμού πριν από τον Ιούλιο του επόμενου έτους. Σχεδόν τα 2/3 των ερωτηθέντων εξέφρασαν την εκτίμηση ότι η Fed θα διατηρήσει τα επιτόκια του δολαρίου στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 22 ετών για μεγάλο μέρος του επόμενου έτους και θα αρχίσει να χαλαρώνει τη νομισματική πολιτική της το συντομότερο μέσα στο

Τα στοιχήματα στην αγορά την περασμένη βδομάδα προεξοφλούσαν αλληπάλληλες και πιθανόν έξι μειώσεις επιτοκίων μέσα στο επόμενο έτος από την ΕΚΤ.

τρίτο τρίμηνο του 2024 και πιθανώς αργότερα. Και το σημαντικότερο ότι τα τρία τέταρτα των ερωτηθέντων εκτιμούν πως η οποία μείωση γίνει μέσα στο επόμενο έτος δεν θα υπερβεί τη μισή εκατοστιαία μονάδα στην καλύτερη περίπτωση. Όπως επισμαίνει η βρετανική εφημερίδα, αν κρίνει κανείς από τις εκτιμήσεις των οικονομολόγων, τα στοιχήματα της Wall Street είναι υπεραισιόδοξα καθώς πολλά από αυτά ποντάρουν σε μια πρώτη μείωση τον Μάρτιο, με το ύψος των επιτοκίων να περιορίζεται στο 4% στα τέλη του επόμενου έτους, δηλαδή σε επίπεδα κατά μία και πλέον εκατοστιαία μονάδα χαμηλότερα από τα υφιστάμενα. Σημειώτουν ότι η πλειονότητα των οικονομολόγων εκτιμά πως ο πληθωρισμός στην υπερ-

Τα στελέχη της ΕΚΤ, συμπεριλαμβανομένης και της προέδρου Κριστίν Λαγκάρντ, έχουν επανειλημμένως τονίσει ότι δεν έχει εκλείψει ο κίνδυνος επιτάχυνσης του πληθωρισμού στην Ευρωζώνη, αλλά έχουν παραδεχθεί πως είναι απίθανο να χρειαστεί νέα αύξηση των επιτοκίων πάνω από το 4%.

δύναμη θα υπερβεί τον στόχο του 2% σε ένα χρόνο από τώρα, αλλά θα κυμαίνεται σε επίπεδα κάτω του 3% και θα έχει υποχωρήσει από το 3,5% στο οποίο βρισκόταν τον Οκτώβριο.

Οι γνώμες διχάζονται σε ό,τι αφορά το τι πρόκειται να κάνει η ΕΚΤ, με αναλυτές της Pictet Asset Management να εκτιμούν πως τα επιτόκια του ευρώ θα παραμείνουν στα υφιστάμενα επίπεδα μέχρι το τελευταίο τρίμηνο του 2024, καθώς οι πληθωριστικές πιέσεις παραμένουν ισχυρές στην Ευρωζώνη. Μιλώντας στο Bloomberg η Σαμπρίνα Κάντισε, οικονομολόγος της Pictet, επισημαίνει πως ο πληθωρισμός της Ευρωζώνης έχει μεν αποκλιμακωθεί, αλλά αναμένεται να επιταχυνθεί εκ νέου στο εγγύς μέλλον α-

ναγκάζοντας την ΕΚΤ να διατηρήσει σε υψηλά επίπεδα το κόστος δανεισμού. Η ίδια εκτιμά ότι η ΕΚΤ θα καθυστερήσει αρκετά τη μείωση των επιτοκίων προκειμένου να είναι σαφές ότι υποχωρεί ο πληθωρισμός και ότι η μείωσή του «είναι αξιοσημείωτη». Τα στοιχήματα στην αγορά δίνουν μια εντελώς διαφορετική εικόνα, καθώς προεξοφλούσαν αλληπάλληλες και πιθανώς έξι μειώσεις επιτοκίων μέσα στο επόμενο έτος, κάθε φορά από 25 μονάδες βάσης, που έτσι θα μειώσουν τα επιτόκια του ευρώ συνολικά κατά 150 μ.β. στο 2,5%.

Παράλληλα, είναι πολλά τα στοιχήματα σε μια μείωση των επιτοκίων του ευρώ μέσα στο πρώτο τρίμηνο του νέου έτους. Αν δικαιωθούν αυτές οι εκτιμήσεις, τότε

η ΕΚΤ θα είναι η πρώτη από τις μεγάλες κεντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο που θα μειώσει το κόστος δανεισμού και θα υιοθετήσει επιθετική χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής της. Σημειώτουν ότι τα στοιχεία του Νοεμβρίου φέρουν τον πληθωρισμό της Ευρωζώνης να έχει αποκλιμακωθεί στο 2,4% σε ετήσια βάση και να είναι εν ολίγοις πολύ κοντά στον στόχο του 2%.

Τα στελέχη της ΕΚΤ, συμπεριλαμβανομένων και της προέδρου, έχουν επανειλημμένως τονίσει πως δεν έχει εκλείψει ο κίνδυνος επιτάχυνσης του πληθωρισμού στην Ευρωζώνη, αλλά έχουν παραδεχθεί πως είναι απίθανο να χρειαστεί νέα αύξηση των επιτοκίων πάνω από το 4%.

FINANCIAL TIMES, BLOOMBERG

Η κεντρική τράπεζα της Κίνας ρίχνει 140 δισ. δολ. στον κλάδο των ακινήτων

Αντιμέτωπη με την εντεινόμενη κρίση της αγοράς ακινήτων, η κεντρική τράπεζα της Κίνας στρέφεται σε μια επιλογή την οποία επέκρινε ανέκαθεν: την ποσοτική χαλάρωση. Το κάνει, όμως, με τον δικό της τρόπο που διαφέρει ριζικά από εκείνον των μεγάλων κεντρικών τραπεζών της Δύσης. Πρόκειται να χορηγήσει τουλάχιστον 140 δισ. δολ. σε κατασκευαστικά σχέδια μέσω του προγράμματος συμπληρωματικού δανεισμού. Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος η κεντρική τράπεζα χορηγεί φθηνά μακροπρόθεσμα δάνεια στις τράπεζες της χώρας και αποδέχεται τα δάνεια τους ως ενέχυρα προκειμένου αυτές να χορηγήσουν πιστώσεις στους τομείς της στέγασης και των υποδομών.

Σε αντίθεση με τα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης της αμερικανικής Federal Reserve, της ΕΚΤ και άλλων κεντρικών τραπεζών της Δύσης που συστήνεται σε εκτεταμένες αγορές ομολόγων με στόχο να διατηρηθούν σε χαμηλά επίπεδα τις αποδόσεις τους, η κινεζική εκδοχή της ποσοτικής χαλάρωσης είναι πολύ πιο στοχευμένη. Το πρό-

Οικονομολόγοι περιγράφουν το πρόγραμμα συμπληρωματικού δανεισμού ως κινεζική εκδοχή της ποσοτικής χαλάρωσης.

γραμμα του συμπληρωματικού δανεισμού είχε επιστρατευθεί την περίοδο από το 2014 έως το 2019 όταν η Κίνα αντιμετώπισε νομισματική κρίση και είχε διευκολύνει τη χρηματοδότηση μιας πυρετώδους οικοδομικής δραστηριότητας. Έτσι, πολλοί οικονομολόγοι το περιέγραψαν ως κινεζική εκδοχή της ποσοτικής χαλάρωσης ή κινεζικού τύπου πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης υπό την έννοια ότι οδηγούσε στη δημιουργία χρήματος και στη διόγκωση του ισολογισμού της κεντρικής τράπεζας. Πρόκειται, πάντως, για το αντισυμβατικό μέσο στο οποίο καταφεύγουν οι κινεζικές αρχές τώρα που έχουν κατά κάποιον τρόπο εξαντλήσει όλα τα συμβατικά

Στο πλαίσιο του νέου προγράμματος η κεντρική τράπεζα της Κίνας θα χορηγεί φθηνά μακροπρόθεσμα δάνεια στις τράπεζες της χώρας και θα αποδέχεται τα δάνεια τους ως ενέχυρα προκειμένου αυτές να χορηγήσουν πιστώσεις στους τομείς της στέγασης και των υποδομών.

μέσα στήριξης της χειμαζόμενης αγοράς ακινήτων.

«Επείτα από τόση χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής, τόση στήριξη

στην οικονομία και τόσες απαλλαγές φόρων, η αγορά ακινήτων δεν δείχνει κανένα σημάδι βελτίωσης», τονίζει ο Λου Τινγκ, επικεφαλής των οικονομο-

Ερχεται ανάκαμψη στην ευρωπαϊκή αγορά ακινήτων

Η αγορά real estate της Ευρώπης έχει πιάσει πάτο και η κρίση που συμπίπτει τις τιμές των καλύτερων ακινήτων πλησιάζει στο τέλος της, εκτιμά η AEW, που αποτελεί τον βραχίονα ακινήτων της Natixis Investment Managers. Πρόκειται για έναν από τους πρώτους ειδικούς που μιλούν για γύρισμα της αγοράς. Σύμφωνα με έκθεση της AEW, την οποία επικαλείται το Bloomberg, οι αποδόσεις των εμπορικών ακινήτων στο κομμάτι που αφορά καλύτερες αποδόσεις, γραφεία και καταστήματα θα είναι περίπου 9,2% ετησίως την τετραετία έως το 2028.

Οι καλύτερες αποδόσεις θα σημειωθούν στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου η διόρθωση είναι μεγαλύτερη, με την α-

Η κρίση πλησιάζει στο τέλος της, εκτιμά η AEW, ενώ οι αποδόσεις στο εμπορικό real estate θα είναι περίπου 9,2% ετησίως την τετραετία έως το 2028.

γορά να δίνει ετήσιες αποδόσεις 10,7%.

Η απότομη αύξηση των επιτοκίων σε Ηνωμένο Βασίλειο και Ευρωζώνη τα τελευταία δύο χρόνια έδωσε τέλος στην πολυετή άνοδο της ευρωπαϊκής αγοράς ακινήτων, με την αξία των αποθηκών

να βυθίζεται κατά 30% τους τελευταίους 18 μήνες και τις τιμές στα γραφεία να υποχωρούν κατά 20%. Η κρίση οδήγησε αρκετούς κατασκευαστές στη χρεοκοπία, με αποτέλεσμα οι τράπεζες να προχωρήσουν σε προβλέψεις για ζημιές από δάνεια. «Αυτό που έχει αλλάξει πραγματικά είναι το βάθος της ανατιμολόγησης το 2023», είπε στο Bloomberg ο επικεφαλής στρατηγικής και έρευνας της AEW για την Ευρώπη, Χανς Βρένσεν. «Οι προβλέψεις μας για το 2024 είναι ίσως αιφνιδιαστικά θετικές, επειδή θεωρούμε ότι η ανατιμολόγηση έχει ως επί το πλείστον ολοκληρωθεί». Οι επενδυτές συνήθως δανείζονται όταν αγοράζουν ακίνητα για να αυξήσουν τις αποδόσεις

τους, αλλά η απότομη αύξηση των επιτοκίων και η συγκριτικά πιο αργή διόρθωση των τιμών έχουν ανατρέψει αυτή τη στρατηγική. Ωστόσο, η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού και η επιβράδυνση της ανάπτυξης σημαίνουν ότι το κόστος δανεισμού θα μειωθεί μεσοπρόθεσμα, άρα τα deals ακινήτων που στηρίζονται σε δάνεια θα είναι και πάλι πιο ελκυστικά από το 2025 στην Ευρωζώνη και το 2026 στο Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με την AEW.

«Πιστεύουμε ότι το αεροπλάνο θα απογειωθεί ξανά, αλλά ως πούμε ότι το πλήρωμα καθαρισμού είναι ακόμη στο πίσω μέρος του αεροπλάνου», είπε ο Βρένσεν.

Η μεγαλύτερη ανάκαμψη θα σημειωθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο, με την αγορά να δίνει ετήσιες αποδόσεις 10,7%.

Τεράστιο κοίτασμα λευκού υδρογόνου βρήκε η Γαλλία

Στόχος, η εξόρυξη του καθαρού καυσίμου έως το 2028

Της **ΛΙΖ ΑΛΑΝΤΜΑΝ**
THE NEW YORK TIMES

Στο πετρώδες έδαφος της Λωρραίνης κοντά στα γαλλογερμανικά σύνορα σε μια περιοχή στην οποία βρίσκονταν άλλοτε ορυχεία άνθρακα, μια επιστημονική ομάδα ηγείτο ερευνών στο άνοιγμα ενός πρώην ορυχείου κάτω σε 500 μέτρα βάθος κάτω από τον εξωτερικό φλοιό της γης. Ξαφνικά είδαν φουσκάλες σε μέγεθος εκείνων που σχηματίζονται στη σαμπάνια και τους ειδοποίησαν για την ύπαρξη ενός κοιτάσματος μαμούθ, του λεγόμενου λευκού υδρογόνου, ενός από τα καθαρότερα καύσιμα στη φύση. «Το υδρογόνο είναι μαγικό», τονίζει ο Ζακ Πιρονόν, ερευνητής και καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Λωρραίνης, και υπογραμμίζει ότι «όταν το καις απελευθερώνεται νερό και δεν υπάρχουν εκπομπές καυσαερίων». Ο ίδιος εκτιμά πως εντοπίστηκε ένα από τα μεγαλύτερα κοιτάσματα φυσικού υδρογόνου στον κόσμο.

Επείτα από διάφορες δοκιμές, η επιστημονική ομάδα εκτιμά πως το κοιτάσμα περιέχει από 46 έως 260 εκατ. μετρικούς τόνους φυσικού υδρογόνου κάτω από τα ορυχεία άνθρακα, που έ-

χουν εγκαταλειφθεί από τη δεκαετία του 1970, όταν η Γαλλία στράφηκε στην πυρηνική ενέργεια. Σημειώτεον, για λόγους σύγκρισης, ότι η παγκόσμια παραγωγή υδρογόνου ανέρχεται σε 70 εκατ. μ.τ. ετησίως. Έχουν εντοπισθεί κοιτάσματα υδρογόνου προσφάτως σε διάφορα μέρη στις ΗΠΑ, στην Αυστραλία, στην Αφρική, στη Ρωσία και την Ευρώπη. Είναι μάλιστα σύνθησε να εντοπίζεται υδρογόνο ενώ γίνεται εξόρυξη φυσικού αερίου ή πετρελαίου, αλλά στο παρελθόν οι εταιρείες που το έβρισκαν δεν έδιναν σημασία γιατί δεν υπήρχε ζήτηση. Οι ερευνητές δεν ενδιαφέρονταν ιδιαίτεως για το υδρογόνο μέχρι το 1987, όταν βρέθηκε τυχαία σε ένα μικρό χωριό στο Μάλι ένα κοιτάσμα επειδή ένας εργάτης έβαλε κατά λάθος φωτιά ανάβοντας το τσιγάρο του. Τότε εντοπίστηκε η πηγή με το φυσικό υδρογόνο και σήμερα χρησιμοποιείται για να τροφοδοτούνται με ενέργεια καταστήματα και σπίτια, καθώς ένας επιχειρηματίας της περιοχής προσέλαβε μια πετρελαϊκή για να εκμεταλλευθεί το καύσιμο.

Η ανακάλυψη του Πιρονόν και του συνεργάτη του, Φιλίπ ντε Ντονατό, μελών και οι δύο του γαλλικού Εθνικού Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, έχει

Κοντά στα γαλλογερμανικά σύνορα, σε μια περιοχή στην οποία βρίσκονταν άλλοτε ορυχεία άνθρακα, ανακαλύφθηκε το κοιτάσμα λευκού υδρογόνου, που όπως εκτιμά ο Ζακ Πιρονόν, ερευνητής και καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Λωρραίνης, είναι από τα μεγαλύτερα κοιτάσματα στον κόσμο. Είναι το καύσιμο που θεωρητικά θα υποκαταστήσει τα ορυκτά καύσιμα στις βιομηχανίες, στα φορτηγά, στα πλοία και τα αεροπλάνα και θα καταργήσει ενδεχομένως περίπου τις μισές από τις εκπομπές καυσαερίων.

Κυβερνήσεις και επιχειρήσεις ανά τον κόσμο στοιχηματίζουν στο υδρογόνο ως ακρογωνιαίο λίθο της μάχης κατά της κλιματικής αλλαγής.

προκαλέσει αίσθηση στη Γαλλία, η κυβέρνηση της οποίας έχει υποσχεθεί να αναδείξει τη χώρα σε ηγετική δύναμη στο καθαρό υδρογόνο. Υπάρχουν ακόμη ερωτήματα για το εύρημα, όπως το πόσο μεγάλο είναι και ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για την εξόρυξη του. Προστίθεται, πάντως, στη σειρά στοιχείων που καταδεικνύουν πως το ιερό δισκοπότηρο της καθαρής ενέργειας μπορεί να βρίσκεται στη γη και να μπορούμε να το πάρουμε. Κυβερνήσεις και επιχειρήσεις

ανά τον κόσμο στοιχηματίζουν στο υδρογόνο ως τον ακρογωνιαίο λίθο της μάχης κατά της κλιματικής αλλαγής. Έχει ήδη αναδυθεί ολόκληρη βιομηχανία πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων υποστηριζόμενη και από επιδοτήσεις και ιδιωτικές επενδύσεις πολλών άλλων δισεκατομμυρίων και αφορά την παραγωγή υδρογόνου. Είναι το καύσιμο που θεωρητικά θα υποκαταστήσει τα ορυκτά καύσιμα στις βιομηχανίες, στα φορτηγά, στα πλοία και τα αεροπλάνα και θα καταργήσει ενδεχομένως περίπου τις μισές από τις εκπομπές καυσαερίων.

Το πρόβλημα είναι πως για να παραχθεί υδρογόνο πρέπει να διασπαστεί νερό σε υδρογόνο και οξυγόνο, δηλαδή να χρησιμοποιηθεί ενέργεια. Αν, όμως, εμπλέκονται ορυκτά καύσιμα, τότε η διαδικασία είναι ρυπογόνα, οπότε και το αποτέλεσμα είναι το λεγόμενο γκρι υδρογόνο. Αν πάλι χρησιμοποιηθούν

ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για να παραχθεί το λεγόμενο πράσινο υδρογόνο, η διαδικασία είναι πιο καθαρή αλλά και πιο δαπανηρή. Τη μεγάλη ανατροπή μπορεί να κάνει το λεγόμενο λευκό υδρογόνο, το φυσικό υδρογόνο δηλαδή που είναι καθαρό. Όπως επισημαίνουν επιστήμονες, είναι η πιθανή πηγή καθαρής ενέργειας την οποία παράγει διαρκώς η γη. Όταν, για παράδειγμα, ζεστό νερό έρχεται σε επαφή με πετρώματα πλούσια σε σίδηρο, τότε σχηματίζονται κοιτάσματα υδρογόνου. Σύμφωνα με την αμερικανική Γεωλογική Επιθεώρηση, ένα μικρό τμήμα μόνο από αυτά τα κοιτάσματα μπορεί να προσφέρει αρκετή καθαρή ενέργεια για εκατοντάδες χρόνια. «Αν επιβεβαιωθεί η ανακάλυψη, θα είναι πολύ σημαντική και θα έχει μεγάλο αντίκτυπο στην κοινωνία», τονίζει ο Τζέφρι Ελιν, γεωχημικός στην αμερικανική Γεωλογική Επιθεώ-

ρηση και διεθνής εμπειρογνώμων για το υδρογόνο. Και προσθέτει πως «υπάρχουν πολλά άλλα μέρη σε όλο τον κόσμο όπου μπορεί να έχουν σχηματιστεί αντίστοιχα κοιτάσματα και οι άνθρωποι τα αναζητούν γιατί πραγματικά θα επηρεάσουν πολύ».

Ενα θέμα είναι, πάντως, το κόστος. Μολονότι οι ΗΠΑ και η Ευρώπη έχουν διαθέσει δισεκατομμύρια για επιδοτήσεις στην ανάπτυξη πράσινου υδρογόνου με την παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, δεν προβλέπουν κανένα τμήμα αυτών των κονδυλίων για την παραγωγή λευκού υδρογόνου. Αν, πάντως, πάνε όλα στη Λωρραίνη βάσει του προγράμματος, το επόμενο έτος θα αρχίσουν οι εξορύξεις με προχωρημένες δοκιμές και λήψεις δειγμάτων από βάθος 1,8 χλμ., ώστε να διαπιστωθεί το μέγεθος του κοιτάσματος. Στόχος θα είναι η εξόρυξη φυσικού υδρογόνου το 2027 ή το 2028.

Η Ευρώπη μένει πίσω στην κούρσα προμήθειας πρώτων υλών για μπαταρίες

Η Ευρώπη έχει μείνει πίσω σε σύγκριση με τις ΗΠΑ και την Κίνα σε ό,τι αφορά τις δυνατότητές της να εξασφαλίσει τις πρώτες ύλες που απαιτούνται για τις μπαταρίες των ηλεκτροκίνητων οχημάτων. Σύμφωνα με σχετική μελέτη της ομάδας εργασίας Μεταφορές και Περιβάλλον (T&E), οι ευρωπαϊκές αυτοκινητοβιομηχανίες έχουν εξασφαλίσει συμβόλαια προμήθειας που καλύπτουν μόλις το 16% των πρώτων υλών –λίθιου, κοβάλτιου και νικελίου– που χρειάζονται για να επιτύχουν τους στόχους τους για τις πωλήσεις ηλεκτροκίνητων μέχρι το 2030. Επίσης έχουν εξασφαλίσει λιγότερο από το ένα έκτο των βασικών πρώτων υλών που θα χρειαστούν έως το 2030 για την κατασκευή μπαταριών ηλεκτρικών οχημάτων.

Όπως σχολιάζει σε σχετικό ρεπορτάζ η βρετανική εφημερίδα Guardian, οι δύο μεγαλύτερες βιομηχανίες ηλεκτροκίνητων οχημάτων στον κόσμο, η αμερικανική Tesla και η κινεζική BYD, προηγούνται σαφώς από τις ευρωπαϊκές ανταγωνίστρίες τους ως προς την πρό-

Οι αυτοκινητοβιομηχανίες έχουν εξασφαλίσει συμβόλαια που δεν καλύπτουν τις ανάγκες τους για να επιτύχουν τους στόχους σε πωλήσεις ηλεκτρικών οχημάτων το 2030.

σβαση τους στις πρώτες ύλες για την ηλεκτροκίνηση. Αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε εξέλιξη μια παγκόσμια εκστρατεία, ένας ανταγωνισμός για τον εντοπισμό των μετάλλων που απαιτούνται για την παραγωγή μπαταριών ηλεκτροκίνητων. Κατά κύριο λόγο το ενδιαφέρον στρέφεται στο λίθιο, που είναι το ελαφρότερο από τα αναγκαία μέταλλα, αλλά παράλληλα χρειάζονται το κοβάλτιο και το νικέλιο. Σύμφωνα με τη σχετική μελέτη της T&E βάσει των στοιχείων που έχουν ανακοινώσει οι ευρωπαϊκές

Η αμερικανική Tesla και η κινεζική BYD προηγούνται από τις ευρωπαϊκές ανταγωνίστρίες τους ως προς την πρόσβαση τους στις πρώτες ύλες για την ηλεκτροκίνηση.

αυτοκινητοβιομηχανίες, αυτή τη στιγμή έχουν εξασφαλίσει μόνον το 14% του αναγκαίου λιθίου, το 17% του νικελίου

και το 10% του κοβάλτιου που θα χρειαστούν έως το 2030. Και οι προθεσμίες πιέζουν, καθώς τόσο η E.E. όσο και η

Βρετανία σκοπεύουν να απαγορεύσουν το 2035 την πώληση οχημάτων που λειτουργούν με ορυκτά καύσιμα. Μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα, η Τζούλια Πολισκάνοβα, διευθύντρια υπεύθυνη οχημάτων στην T&E, τόνισε πως «υπάρχει σαφής απόσταση ανάμεσα στους στόχους που θέτουν οι ευρωπαϊκές αυτοκινητοβιομηχανίες ηλεκτροκίνητων και τη στρατηγική τους για τη διασφάλιση των κρίσιμων μετάλλων».

Διευκρινίζοντας περαιτέρω, η T&E αναφέρει πως ανάμεσα στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις εντός Ευρώπης που υπολείπονται αισθητά έναντι των ανταγωνιστών τους, συγκαταλέγονται οι Mercedes-Benz, BMW και Hyundai Kia. Αντιθέτως οι Ford, Volkswagen και Stellantis έχουν δώσει στη δημοσιότητα τα σχέδιά τους για την πρόσβαση στα μέταλλα των μπαταριών, που είναι αντίστοιχα με εκείνα της Tesla και της BYD. Ορισμένες αυτοκινητοβιομηχανίες ενδέχεται να έχουν συνάψει μυστικές συμφωνίες με εταιρείες εξόρυξης ή ε-

πεξεργασίας μετάλλων, ώστε να διασφαλίσουν τις απαιτούμενες προμήθειες, ενώ κάποιες άλλες διευρύνουν τη δυνατότητα να παράγουν μπαταρίες με μειωμένη ή ακόμη και μηδενική χρήση των δαπανηρών μετάλλων, όπως το κοβάλτιο και το νικέλιο. Όλα αυτά συμβαίνουν όταν η εταιρεία δεδομένων Benchmark Mineral Intelligence εκτιμά πως μέσα στην επόμενη δεκαετία η ζήτηση για τα κρίσιμα μέταλλα της ηλεκτροκίνησης θα υπερβεί σαφώς την προσφορά.

Προβλέπει συγκεκριμένα πως η ζήτηση για λίθιο θα τετραπλασιαστεί μέχρι το 2030, καθώς η Κίνα, η Ευρώπη και έως τότε και οι ΗΠΑ θα έχουν απομακρυνθεί από τη βενζίνη και το ντίζελ. Υπολογίζει ότι σε παγκόσμιο επίπεδο το 2030 θα υπάρχει έλλειψη 390.000 τόνων λιθίου, όταν η παγκόσμια παραγωγή θα ανέρχεται σε 2,7 εκατ. τόνους. Παράλληλα θα υπάρχει έλλειψη κοβάλτιου και νικελίου, που αναπόφευκτα θα επιβραδύνει τη μετάβαση από τα ορυκτά καύσιμα στην πράσινη ενέργεια.

Στάσιμη η οικονομία, φτωχότερα τα βρετανικά νοικοκυριά

Επείτα από 15 χρόνια οικονομικής στασιμότητας, το μέσο βρετανικό νοικοκυριό είναι πλέον κατά 8.300 στερλίνες (σχεδόν 9.700 ευρώ) φτωχότερο από εκείνα σε χώρες όπως η Γαλλία και η Γερμανία, διαπιστώνει μεγάλη μελέτη για την κατάσταση της βρετανικής οικονομίας. Η τριακοσίαν σελίδων έρευνα του Resolution Foundation και του Centre for Economic Performance στο London School of Economics, συνοδεύεται από προτάσεις για να βγει η βρετανική οικονομία από το τέλμα, να ενισχυθούν η ανάπτυξη και το επίπεδο διαβίωσης και να μειωθούν οι οικονομικές ανισότητες.

Η μελέτη θα μπορούσε να βοηθήσει να διαμορφωθεί η ατζέντα μιας κυβέρνησης των Εργατικών, υπό τον επικεφαλής τους

Κιρ Στάρμερ, εφόσον το κόμμα κερδίσει τις επόμενες εκλογές. Οι ερευνητές προτείνουν ριζικά μέτρα για την τόνωση της παραγωγικότητας μέσω της μείωσης του χάσματος πλούτου μεταξύ των βρετανικών πόλεων, της προώθησης των εξαγωγών υπηρεσιών και της αύξησης των κρατικών επενδύσεων. «Το Ηνωμένο Βασίλειο έχει βιώσει τώρα 15 χρόνια πτώσης, με την παραγωγικότητα να εμφανίζει τη μισή αύξηση από ό,τι καταγράφηκε σε άλλες ανεπτυγμένες οικονομίες», αναφέρει η μελέτη.

Το έργο είναι «τεράστιο, αλλά όχι ανυπέρβλητο», επισημαίνει το Resolution Foundation, καθώς εάν η Βρετανία κλείσει το χάσμα στο μέσο εισόδημα και στις οικονομικές ανισότητες έναντι της Αυστραλίας,

του Καναδά, της Γαλλίας, της Γερμανίας και της Ολλανδίας, «το μέσο νοικοκυριό θα είναι 25%—κατά 8.300 λίρες—πλουσιότερο, με το όφελος για τα πιο φτωχά νοικοκυριά στο 37%». Οι οικονομικές επιδόσεις της Βρετανίας έχουν μείνει πίσω μετά την παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση του 2008, με την ανάπτυξη να επιβραδύνει και την παραγωγικότητα να είναι ιδιαίτερα αδύναμη σε σχέση με άλλες ανεπτυγμένες οικονομίες.

Τα σχέδια της σημερινής κυβέρνησης «δεν είναι σοβαρά», τονίζει το Resolution, μόλις λίγες ημέρες αφότου ο υπουργός Οικονομικών Τζέρεμι Χαντ ανακοίνωσε μειώσεις φόρων κατά 20 δισ. στερλίνες, αλλά προειδοποίησε για μεγάλες περικοπές στις δαπάνες για δημόσιες υπηρεσίες.

Σύμφωνα με το Resolution, απαιτείται μια νέα οικονομική στρατηγική και οι πολιτικοί θα πρέπει να είναι ειλικρινείς για τις επιπτώσεις. Το think tank ζητεί περισσότερες δημόσιες επενδύσεις και χρηματοδότηση για κρατικές υπηρεσίες, αλλά λέει ότι οι φόροι θα πρέπει να αυξηθούν.

Για την ώρα, η στρατηγική που ακολουθείται έχει αφήσει την οικονομία να βαλτώνει και τους εργαζομένους να γίνονται φτωχότεροι σε πραγματικούς όρους, καθώς η παραγωγικότητα μένει πίσω σε σχέση με άλλες συγκρίσιμες χώρες.

Ως αποτέλεσμα, οι μισθοί έχουν μείνει στάσιμοι, κάτι που κοστίζει στον μέσο εργαζόμενο 10.700 λίρες τον χρόνο σε χαμένες αυξήσεις, διαπιστώνει η έκθεση.

Το Ηνωμένο Βασίλειο έχει βιώσει τώρα 15 χρόνια πτώσης, με την παραγωγικότητα να εμφανίζει τη μισή αύξηση από ό,τι καταγράφηκε σε άλλες ανεπτυγμένες οικονομίες, αναφέρει μελέτη του Resolution Foundation και του Centre for Economic Performance στο London School of Economics.

Global Transport and Logistics

Υψηλής ποιότητας λύσεις ομαδοποιημένων μεταφορών. Ανταγωνιστικές τιμές και ταχύτητα.

Σαρώστε αυτόν τον QR κωδικό και μάθετε περισσότερα!

We add value to your business. | gapgroup.com

Φτωχός Ευρωπαίος ο Έλληνας μισθωτός

Ο μέσος μισθός στην Ελλάδα είναι ο πέμπτος χαμηλότερος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, παρά την αύξηση των τελευταίων ετών

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Ο εργαζόμενος στην Ελλάδα είναι ο μοναδικός στην Ευρώπη που εξακολουθεί να έχει χαμηλότερο ονομαστικό μισθό σε σχέση με πριν από μια 10ετία. Αν συγκρίνουμε μάλιστα με τα προ μνημονίων επίπεδα, οι απώλειες φθάνουν στο 17% χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η όποια ζημιά έχει προκαλέσει ο πληθωρισμός. Ακόμη και το 2013 –εν μέσω μνημονιακής θύελλας– η Ελλάδα εξακολουθούσε να διατηρεί τη 14η θέση στην Ευρώπη με βάση τις μέσες ετήσιες αποδοχές του εργαζομένου με πλήρη απασχόληση. Σήμερα κατατάσσεται στην 5η θέση από το τέλος μεταξύ των 27 χωρών-μελών. Ξεπερνάμε μόνο τη Βουλγαρία, την Ουγγαρία και τη Ρουμανία, ενώ με την Πολωνία οι διαφορές είναι πλέον ελάχιστες.

Αποκλίνουμε συνεχώς

Η απόκλιση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες συνεχίζεται, καθώς ακόμη και την τελευταία 2ετία που οι μισθοί ξεκίνησαν και πάλι να ανεβαίνουν, η... ταχύτητα είναι η 2η μικρότερη στην Ε.Ε. Μειζόν πρόβλημα αποτελεί η υστέρηση στην ανταγωνιστικότητα της εργασίας, οι κρατήσεις στους μισθούς –το λεγόμενο μη μισθολογικό κόστος– που παραμένουν υψηλές, παρά τις μειώσεις των τελευταίων ετών, αλλά και οι πολύ χαμηλοί μισθοί που δίνουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα.

Το ύψος των μισθών και η χαμηλή παραγωγικότητα της εργασίας αναδεικνύεται στο νοήμονο ένα πρόβλημα των νοικοκυριών. Ειδικά μετά την πληθωριστική έκρηξη, το γεγονός ότι η Ελλάδα κατατάσσεται στην προτελευταία θέση με βάση την παραγωγικότητα της εργασίας, ενώ έχει εκατοντάδες χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δίνουν πολύ χαμηλούς μισθούς, καθιστά ακόμη πιο δύσκολη την προσπάθεια ανάκτησης της χαμένης αγο-

ραστικής δύναμης.

1. Την τελευταία 10ετία η Ελλάδα είχε αρνητικό πρόσημο στην παραγωγικότητα της εργασίας, με αποτέλεσμα να αποκλίνει από την Ε.Ε. Ο δείκτης με βάση τα στοιχεία της Ε.Ε. παίρνει σχεδόν την ίδια τιμή με το 2015, όταν ο δείκτης για την Ευρώζων και την Ε.Ε. είναι 12%-14% πάνω από τα συγκεκριμένα επίπεδα.

2. Ο μέσος μηνιαίος μισθός στον ιδιωτικό τομέα διαμορφώνεται στα 1.038 ευρώ μεικτά τον μήνα με βάση τα στοιχεία του περασμένου Φεβρουαρίου. Φτάνουν στα 1.251 ευρώ για την πλήρη απασχόληση και στα 430 ευρώ για τη μερική απασχόληση.

Παρατηρείται πολύ μεγάλη απόκλιση

Ο Έλληνας εργαζόμενος είναι ο μοναδικός στην Ευρώπη που εξακολουθεί να έχει χαμηλότερο ονομαστικό μισθό συγκριτικά με πριν από μια 10ετία.

μεταξύ των μικρών και των μεγάλων επιχειρήσεων. Στις εταιρείες με περισσότερα από 10 άτομα προσωπικό, ο μέσος μισθός φτάνει στα 1.159 ευρώ (1.343 ευρώ για την πλήρη απασχόληση και 468 ευρώ για τη μερική απασχόληση), ενώ για τις εταιρείες με λιγότερα από 10 άτομα προσωπικό, ο μέσος μισθός πέφτει μόλις στα 686 ευρώ: 373 ευρώ για τη μερική απασχόληση και 898 ευρώ για την πλήρη απασχόληση.

Απογοητευτική η σύγκριση

Τα στοιχεία της Eurostat για την εξέλιξη του μέσου ετήσιου μισθού που καταβάλλεται σε έναν εργαζόμενο πλήρους απασχόλησης αποτυπώνουν την εικόνα όπως αυτή είχε διαμορφωθεί

στο τέλος του 2022. Κριτήριο σύγκρισης, οι μεικτές ετήσιες αποδοχές για τον εργαζόμενο πλήρους απασχόλησης. Αυτό «ωραιοποιεί» την ελληνική πραγματικότητα, καθώς αν συνυπολογιστούν και οι εκατοντάδες χιλιάδες μερικούς απασχολούμενοι, ο μέσος όρος στην Ελλάδα υποχωρεί ακόμη χαμηλότερα.

Στο τέλος του 2022 οι μέσες ετήσιες αποδοχές εργαζομένου πλήρους απασχόλησης στην Ελλάδα ανήλθαν στα 16.661 ευρώ. Στο ποσό συμπεριλαμβάνεται και ο 13ος και ο 14ος, ενώ τα ποσά είναι τα μεικτά, μαζί με τις ασφαλιστικές εισφορές. Η Ελλάδα έπιασε... πάτο την περίοδο 2018-2020, όταν ο μέσος μισθός υποχώρησε στα 15.740 έως 15.829 ευρώ. Μετά και το τέλος της πανδημίας, άρχισε η ανοδική πορεία. Και πάλι, όμως, ο ρυθμός είναι πολύ μικρότερος σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Έτσι, από το 2020 μέχρι το 2022 οι μέσες αποδοχές στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 5,86%, που είναι και το 2ο χαμηλότερο ποσοστό στην Ε.Ε. για τη συγκεκριμένη περίοδο (σ.σ. το μικρότερο είναι της Σουηδίας με 5,37%, η οποία όμως έχει τριπλάσιες μέσες αποδοχές από την Ελλάδα). Στο τέλος του 2022 οι μέσες ετήσιες αποδοχές διαμορφώθηκαν σε 16.661 ευρώ.

Η μεγαλύτερη διαφορά

Ποτέ ξανά τις τελευταίες 10ετίες δεν είχαμε τόσο μεγάλη διαφορά σε σχέση με τον μέσο όρο της Ε.Ε. Το 2013 η διαφορά ήταν 11.561 ευρώ (17.358 ευρώ η Ελλάδα και 28.919 ευρώ ο μέσος όρος της Ε.Ε.) και στο τέλος του 2022 η απόσταση έφτασε σε 18.668 ευρώ (16.661 ευρώ η Ελλάδα και 35.329 ευρώ η Ευρωζώνη). Χώρες που είχαν πολύ χαμηλότερες ετήσιες αποδοχές από την Ελλάδα (Σλοβακία, Κροατία, Λετονία, Τσεχία, Πορτογαλία, Εσθονία, Λιθουανία) πλέον έχουν ξεπεράσει τη χώρα μας και προσφέρουν καλύτερους μισθούς.

Στην 5η χειρότερη θέση ο Έλληνας εργαζόμενος στην Ευρώπη

ΕΤΗΣΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΠΛΗΡΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

	2013	2020	2022	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 10ΕΤΙΑΣ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2020-2022
Βουλγαρία	€5.704	€9.322	€11.850	107,75%	27,12%
Ουγγαρία	9.920	11.808	13.705	38,16%	16,07%
Ρουμανία	6.402	12.681	14.064	119,68%	10,91%
Πολωνία	10.569	14.327	16.169	52,99%	12,86%
ΕΛΛΑΔΑ	17.358	15.738	16.661	-4,02%	5,86%
Σλοβακία	11.695	15.343	17.359	48,43%	13,14%
Κροατία	14.472	15.136	17.818	23,12%	17,72%
Λετονία	10.317	16.686	20.268	96,45%	21,47%
Τσεχία	12.312	16.826	20.434	65,97%	21,44%
Πορτογαλία	16.625	18.628	20.483	23,21%	9,96%
Εσθονία	12.382	19.237	22.933	85,21%	19,21%
Κύπρος	21.594	21.769	23.129	7,11%	6,25%
Λιθουανία	9.811	19.496	24.284	147,52%	24,56%
Μάλτα	21.316	27.046	29.088	36,46%	7,55%
Ισπανία	26.619	27.743	30.267	13,70%	9,10%
Σλοβενία	21.684	26.728	30.409	40,24%	13,77%
Ιταλία	27.937	28.275	31.459	12,61%	11,26%
Ε.Ε.-27	28.919	32.278	35.329	22,17%	9,45%
Ευρωζώνη (20 χωρών)	32.647	35.849	39.082	19,71%	9,02%
Γαλλία	35.991	37.848	41.962	16,59%	10,87%
Φινλανδία	39.313	43.247	46.238	17,62%	6,92%
Γερμανία	36.912	43.116	46.271	25,35%	7,32%
Σουηδία	45.127	44.084	46.453	2,94%	5,37%
Αυστρία	40.083	46.669	50.849	26,86%	8,96%
Ιρλανδία	41.690	48.890	51.869	24,42%	6,09%
Βέλγιο	43.289	46.063	52.466	21,20%	13,90%
Δανία	54.538	61.384	65.666	20,40%	6,98%
Λουξεμβούργο	59.332	67.748	75.409	27,10%	11,31%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επεκτείνεται σε 100.000 επιχειρήσεις η ψηφιακή κάρτα εργασίας

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Περίοδο χάρτις τριών μηνών για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της βιομηχανίας και τεσσάρων μηνών γι' αυτές του λιανικού εμπορίου, προκειμένου να εφαρμόσουν καθολικά και υπό το βάρος αυστηρών προστίμων την ψηφιακή κάρτα εργασίας σε 100.000 επιχειρήσεις και 600.000 εργαζομένους προβλέπει το τελικό σχέδιο του υπουργείου Εργασίας.

Η σχετική υπουργική απόφαση είναι έτοιμη, με τον υπουργό Εργασίας Αδωνι Γεωργιάδη να ξεκαθαρίζει στην «Κ» ότι η εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας, που από την 1η Ιανουαρίου θα επεκταθεί στο λιανικό εμπόριο και τη βιομηχανία, είναι το μεγαλύτερο όπλο για την καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής. Διαβεβαιώνει μάλιστα, πως η επιβλητική αυτή παρέμβαση θα επεκταθεί εντός του 2024 σε όλο το φάσμα της οικονομίας, προκειμένου να έχουμε σε πραγματικό χρόνο την εικόνα της απασχόλησης και των ωρών εργασίας όλων των εργαζομένων της χώρας, όπως αντίστοιχα και οι εργαζόμενοι να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή τι δηλώνει ο εργοδότης τους στο σύστημα. Βάσει του σχεδιασμού, μετά το καλοκαίρι αναμένεται να εφαρμοστεί το μέτρο σε τουρισμό - επιτοπισμό. Η πιλοτική εφαρμογή του είναι μάλιστα πιθανό να αρχίσει εντός του καλοκαιριού, ωστόσο και πάλι με 3μηνη ή 4μηνη διάρκεια. Στο ενδιάμεσο δεν αποκλείεται να ενταχθούν και οι υπόλοιποι κλάδοι, όπως κεντρικό εμπόριο, υπηρεσίες, δραστηριότητες υγείας, εκπαίδευση, κατασκευαστικές δραστηριότητες κ.ά.

Σύμφωνα με την απόφαση που αποκαλύπτει η «Κ», από την 1η Ιανουαρίου

Μέχρι τα τέλη της άνοιξης, θα πρέπει να ενταχθούν 600.000 εργαζόμενοι στο λιανεμπόριο και στη βιομηχανία.

2024 εντάσσονται, υποχρεωτικά, στο σύστημα της ψηφιακής κάρτας εργασίας οι επιχειρήσεις που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα (βάσει ΚΑΔ) στον κλάδο της βιομηχανίας, καθώς και οι επιχειρήσεις που ανήκουν στον κλάδο του λιανεμπορίου. Εξαιρούνται οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της ενέργειας, στα πετρελαιοειδή και τα ορυχεία.

Βέβαια, προβλέπεται μια άτυπη «περίοδος χάριτος» κατά την οποία το μέτρο πρέπει να εφαρμόζεται, δεν θα επιβάλλονται όμως πρόστιμα κατά τους ελέγχους. Το πλαίσιο θα ξεκινήσει να είναι απόλυτα δεσμευτικό από την 1η Απριλίου 2024 για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη βιομηχανία και από τη 2α Μαΐου 2024 για το λιανικό εμπόριο. Και για τους δύο κλάδους, άλλωστε, ακόμη και για επιχειρήσεις με λιγότερους από 10 εργαζομένους, η πιλοτική περίοδος εφαρμογής λήγει στις 13 Μαΐου 2024.

Έτσι, οι επιχειρήσεις - εργοδότες υποχρεούνται από τις συγκεκριμένες ημερομηνίες και μετά να εφαρμόζουν το σύστημα ψηφιακής κάρτας εργασίας για το σύνολο των εργαζομένων τους με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας, που απασχολούνται με φυσική παρουσία στον χώρο παροχής εργασίας της επιχείρησης, περιλαμβανομένων

Με την εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας, οι αρμόδιες αρχές θα έχουν σε πραγματικό χρόνο την εικόνα της απασχόλησης και των ωρών εργασίας όλων των εργαζομένων. Αντιστοίχως και οι εργαζόμενοι θα γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή τι δηλώνει ο εργοδότης τους στο σύστημα.

και των εργαζομένων που απασχολούνται σε αυτές μέσω δανεισμού.

Πρόστιμα

Μάλιστα, στην υπουργική απόφαση, με την οποία καθορίζονται επίσης κρίσιμες λεπτομέρειες εφαρμογής του προϋπολογισμού εργασιών, δίνεται στους εργοδότες η εξής δυνατότητα: να επιλέξουν ανάμεσα στην προαναγγελία αλ-

λων ωραρίου, οργάνωσης χρόνου εργασίας και υπερωριών ή στο απολογιστικό σύστημα καταχωρίσεως.

Στο πρώτο, τα λογιστήρια των επιχειρήσεων θα πρέπει (όπως ισχύει και σήμερα) να προαναγγέλλουν κάθε αλλαγή στο ωράριο εργασίας, με όλες τις γραφειοκρατικές και δεσμευτικές ως προς τους χρονικούς προσδιορισμούς διαδικασίες και με πρόστιμα που δεν ξεπερ-

νούν τα 500 ευρώ σε περίπτωση παράβασης. Στο δεύτερο, οι εργοδότες «ξεμπερδεύουν» από κάθε γραφειοκρατική διαδικασία προ-δήλωσης των αλλαγών στο ωράριο εργασίας, με μόνη υποχρέωση την ενημέρωση του πληροφοριακού συστήματος «Εργάνη II» στο τέλος κάθε μήνα, για τις αλλαγές των ωραρίων εργασίας που επήλθαν, λόγω της φύσης των εργασιών και των αναγκών των επιχειρήσεων. Στην πράξη, η διασταύρωση θα γίνεται εκ των υστέρων, με βάση τα ωράρια εργασίας που εμφανίζονται με τα κτυπήματα της κάρτας κάθε εργαζομένου. Στην περίπτωση αυτή, όμως, εάν γίνει έλεγχος από την Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρησης Εργασίας και διαπιστωθεί ότι π.χ. κάποιος εργαζόμενος απασχολείται χωρίς αυτό να φαίνεται στην κάρτα χρήσης της ψηφιακής κάρτας για τον κάθε κλάδο ξεχωριστά, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε ιδιαιτερότητες. Όπως μάλιστα έχει δηλώσει ο υπουργός Εργασίας, θα εκδοθούν επίσης οδηγίες που θα αφορούν τη χρήση της από τους εργαζομένους, οι οποίοι απασχολούνται εξ αποστάσεως (με τηλεργασία), αλλά και από όσους εργάζονται σε εξωτερικούς χώρους των επιχειρήσεων.

Η απολογιστική δήλωση θα γίνεται ψηφιακά, στο πληροφοριακό σύστημα «Εργάνη II» έως τη λήξη του επόμενου ημερολογιακού μήνα από την πραγματοποίηση των αλλαγών. Τα απολογιστικά αυτά στοιχεία θα διασταυρώνονται με τις αντίστοιχες σημειώσεις της ψηφιακής κάρτας εργασίας και θα τελούν υπό τον έλεγχο της Επιθεώρησης Εργασίας.

Τηλεργασία

Αμέσως μετά την υπογραφή της υπουργικής απόφασης, βάσει του σχεδιασμού ο κ. Γεωργιάδης και τα αρμόδια στελέχη του υπουργείου Εργασίας αναμένεται να πραγματοποιήσουν εκ νέου συναντήσεις με εκπροσώπους των κλάδων της βιομηχανίας και του λιανεμπορίου, για να εκδοθεί ο οδηγός χρήσης της ψηφιακής κάρτας για τον κάθε κλάδο ξεχωριστά, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε ιδιαιτερότητες. Όπως μάλιστα έχει δηλώσει ο υπουργός Εργασίας, θα εκδοθούν επίσης οδηγίες που θα αφορούν τη χρήση της από τους εργαζομένους, οι οποίοι απασχολούνται εξ αποστάσεως (με τηλεργασία), αλλά και από όσους εργάζονται σε εξωτερικούς χώρους των επιχειρήσεων.

Τα λάθη κοστίζουν

Ιδιαίτερη ενημέρωση απαιτείται και για τους εργαζομένους, καθώς αμέλειες ή παραλείψεις ως προς την ορθή χρήση της κάρτας, όπως για παράδειγμα μη κτύπημα της κάρτας σε είσοδο ή έξοδο, λανθασμένο κτύπημα (είσοδος αντί για έξοδο), προγενέστερο ή μεταγενέστερο κτύπημα κάρτας (π.χ. 15' νωρίτερα ή αργότερα από τη δηλωμένη έναρξη - λήξη του ωραρίου) κ.λπ., ενδέχεται να επιφέρουν κυρώσεις στους εργοδότες.

Τη βοήθεια του ChatGPT επιστρατεύουν οι αναζητούντες εργασία

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Μαζικά χρησιμοποιούν ή προτίθενται να χρησιμοποιήσουν το νέο εργαλείο της τεχνητής νοημοσύνης, το ChatGPT, οι αναζητούντες εργασία, κάποιοι μάλιστα κρυφά από τους εργοδότες τους, την ίδια στιγμή που στη συντριπτική τους πλειοψηφία επιλέγουν να αναπτύξουν νέες δεξιότητες, κάνουν μαθήματα μέσω Ιντερνέτ. Το kariera.gr, το εξειδικευμένο σάιτ για την αναζήτηση εργασίας, αποκωδικοποιεί τις συνθήκες και τις συμπεριφορές όσων αναζητούν εργασία στην Ελλάδα, μέσα από τις τάσεις που έχουν διαμορφωθεί από χιλιάδες απαντήσεις τις οποίες έδωσαν οι λεγόμενοι «job seekers».

Οι νέες τάσεις στις συνθήκες κυρίως των νέων που αναζητούν εργασία ή και που εντάχθηκαν πρόσφατα στην αγορά,

Τι δείχνει η έρευνα του kariera.gr που πραγματοποιήθηκε μέσω LinkedIn με δείγμα 14.000 άτομα.

προέκυψαν μέσα από περισσότερους από 14.000 ανθρώπους που απάντησαν μέσω του LinkedIn, σε ερωτήσεις όπως πόσες σελίδες βιογραφικό έχουν, αν δίνουν σημασία στα reviews των πιθανών εργοδοτών τους, αν χρησιμοποιούν το ChatGPT, αλλά και πώς αυξάνουν τα προσόντα τους. Και οι απαντήσεις καταδεικνύουν ότι οι «job seekers» χρησιμοποιούν το Ιντερνέτ και την τεχνητή νοημοσύνη ως βασικά εργαλεία στην προσπάθειά τους να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, όπως και αυτοί που ήδη βρι-

Οι «job seekers» χρησιμοποιούν το Ιντερνέτ και την τεχνητή νοημοσύνη ως βασικά εργαλεία στην προσπάθειά τους να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, όπως και αυτοί που ήδη βρίσκονται σε κάποια δουλειά.

σκοντα σε κάποια δουλειά. Για παράδειγμα, προκύπτει από τις απαντήσεις 1.481 ατόμων ότι σε ποσοστό 43% προτιμούν τα online courses προκειμένου να αναπτύξουν νέες δεξιότητες για την καριέρα τους. Ενα επίσης σημαντικό ποσοστό της τάξης του 27% επιλέγει τα workshops - σεμινάρια, 26% εκπαιδεύονται ενώ είναι στη δουλειά, και υπάρχει κι ένα 3% που επιλέγει άλλο τρόπο. Στην ερώτηση αν χρησιμοποιούν το νέο εργαλείο της τεχνητής νοημοσύνης ChatGPT για τη δουλειά τους, το 36% απάντησε πως του είναι χρήσιμο, αντίστοιχα ένα 35% απάντησε πως θα το κάνει στο μέλλον και ένα 14% πως το χρησιμοποιεί μν, το κάνει όμως κρυφά από τον εργοδότη του. Υπάρχει βέβαια κι ένα 16% που απάντησε πως δεν το συμβαδίζει (1.360 απαντήσεις). Ερωτώμενοι αν κοιτούν τα reviews των εργοδοτών

πριν αποδεχθούν μια θέση, σε σύνολο 1.958 συμμετεχόντων, οι 6 στους 10 (59%) απάντησαν «πάντα» και άλλοι 3 στους 10 (32%) «κάποιες φορές». Υπάρχει ένα 5% που απάντησε «ποτέ» και το υπόλοιπο 4% που είπε πως «έχει άλλη πηγή πληροφόρησης». Στην ερώτηση πόσες σελίδες είναι ένα βιογραφικό τους, από τους 3.929 που απάντησαν στο poll του kariera.gr στο LinkedIn, το 47% απάντησε πως βάζει δύο σελίδες, το 42% αυστηρά μία, ενώ το 11% λέει περισσότερες από δύο. Μάλιστα, καταρρίπτοντας τα στερεότυπα, 74% (από 2.273 απαντήσεις) αναφέρει πως δεν στέλνει cover letter, ενώ μόλις το 26% λέει πως στέλνει συνοδευτική επιστολή με το βιογραφικό του. Αντίστοιχα κινούνται και αναφορικά με την αποστολή ευχαριστήριου email έπειτα από συνέντευξη: Το 62% δεν στέλνει (από 2.054 απαντήσεις).

ORGANISED BY

epic

STREET FEST

❄️ *The Xmas Edition* ❄️

COME AND JOIN US AT MAKARIOU AVE., NICOSIA

🔊 100 GREATEST HITS 2023 BY DEEJAY RADIO

**SUNDAY
DECEMBER**

17TH

18:00

SUPPORTED BY

HELLENIC BANK

CharPilakoutasgroup

Δήμος Λευκωσίας
Nicosia Municipality

Στον μετασχηματισμό τους επενδύουν οι επιχειρήσεις

Τουλάχιστον ένα έργο μετασχηματισμού υλοποίησε το 85% των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα της ΕΥ Ελλάδας, αναγνωρίζοντας ότι η επένδυση σε προγράμματα μετασχηματισμού είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση ρυθμών ανάπτυξης. Ειδικότερα, σύμφωνα με την έρευνα που κατέγραψε τις απόψεις στελεχών 70 εταιρειών και παρουσιάστηκε στο 34ο Greek Economic Summit, που διοργάνωσε το Ελληνοαμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο, περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις του δείγματος (54%) έχουν ολοκληρώσει περισσότερα από δύο έργα μετασχηματισμού. Δύο στους τρεις συμμετέχοντες στην έρευνα (65%) ανέφεραν ως βασικό κίνητρο για την υλοποίηση ενός προγράμματος μετασχηματισμού την ανάγκη αναδιάρθρωσης της επιχείρησής με στόχο την ανάπτυξη, ενώ ως δεύτερη επιλογή ακολουθεί η αξιοποίηση των ευκαιριών της ψηφιακής τεχνολογίας (62%). Αντίθετα, φαίνεται ότι ζητήματα όπως η βιώσιμη και πράσινη ανάπτυξη και η αποτελεσματική διαχείριση εξωτερικών απειλών, δεν περιλαμβάνονται ακόμη μεταξύ των αναγκών μετασχηματισμού. Μόλις το 5% των συμμετεχόντων ανέφερε την ενεργειακή κρίση ως βασική επιχειρηματική ανάγκη που οδήγησε στον μετασχηματισμό. Αντίστοιχα, το 77% των εταιρειών του δείγματος ανέφερε ως βασικό τομέα εστίασης των προγραμμάτων μετασχηματισμού τις επιχειρησιακές λειτουργίες και 75% την τεχνολογία. Ως σημαντικότερους δείκτες απόδοσης (KPIs) του μετασχηματισμού, η έρευνα ανέδειξε αυτούς που συνδέονται με την οικονομική απόδοση (70%) και τους πελάτες (60%). Επιπροσθέτως, το 45% των ερωτώμενων θεωρεί τα KPIs που αφορούν θέματα εργαζομένων, ως υψηλής σημαντικότητας. Παράλληλα, δείκτες παρακολούθησης θεμάτων, όπως η διαχείριση κινδύνου και περιβαλλοντικοί δείκτες, είναι χαμηλά στην κατάταξη. Για να εξασφαλίσουν επιτυχή αποτελέσματα μετασχηματισμού, οι οργανισμοί θα πρέπει να υιοθετήσουν μια πιο ολοκληρωμένη και πολυδιάστατη προσέγγιση, που θα δίνει προτεραιότητα στους ανθρώπους, να καθορίσουν δείκτες διαχείρισης και να ενορχηστρώσουν προγράμματα που μετρούν κάθε στάδιο της διαδικασίας μετασχηματισμού, συμπεριλαμβανομένων της δέσμευσης, της υιοθέτησης και της απόδοσης της υλοποίησης. Οι μεγαλύτερες προκλήσεις των προγραμμάτων μετασχηματισμού σχετίζονται με την κουλτούρα και τους νέους τρόπους εργασίας (55%), την ομαδική εργασία και τη διατημηματική συνεργασία (37%), την αφοσίωση και τη συμμετοχή των ανθρώπων (32%) και τις ικανότητες του ανθρώπινου δυναμικού (20%).

Το 85% των εταιρειών που μετείχαν στην έρευνα της Ελλάδας έχει υλοποιήσει τουλάχιστον ένα έργο μετασχηματισμού.

Σύσταση Εθνικού Επενδυτικού Ταμείου

Θα τοποθετείται σε ελληνικές εξωστρεφείς επιχειρήσεις με αναπτυξιακές προοπτικές και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

«**Το Υπερταμείο** αλλάζει», διακήρυξε χθες ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κωστής Χατζηδάκης, ανακοινώνοντας δύο σημαντικές κινήσεις στην κατεύθυνση αυτή: τη δημιουργία ενός Εθνικού Επενδυτικού Ταμείου, που θα λειτουργεί στο πλαίσιο του Growthfund Summit, που διοργάνωσε το Υπερταμείο. Ο ESM έχει λόγο, δεδομένου ότι το Υπερταμείο, που συστάθηκε στα δύσκολα χρόνια του τελευταίου μνημονίου το 2016, έχει συγκεκριμένο προσορισμό: να συμβάλει, με την αξιοποίηση της περιουσίας του Δημοσίου, στην αποπληρωμή του

Τη διοίκηση του Ταμείου θα αναλάβει επενδυτική ομάδα κύρους, ενδεχομένως και επενδυτική εταιρεία με διεθνές προφίλ.

Το Εθνικό Επενδυτικό Ταμείο θα είναι ένα επενδυτικό εργαλείο αντίστοιχο με αυτά που λειτουργούν στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενισχύοντας αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, ιδιαίτερα σε κλάδους αιχμής, νέες τεχνολογίες και πράσινες επενδύσεις, τόνισε ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κ. Χατζηδάκης, μιλώντας στο 1ο συνέδριο του Υπερταμείου.

είναι το αρχικό κεφάλαιο του Εθνικού Επενδυτικού Ταμείου. Στο οικονομικό επιτελείο επικρατεί ικανοποίηση για το αποτέλεσμα της διαπραγματεύσεως, καθώς όχι μόνο δεν δόθηκαν καινούργιες επιχειρήσεις για να αντισταθμιστεί η απώλεια από τη μεταφορά της ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ στο Δημόσιο, όπως επιδιώχθηκε αρχικά από την άλλη πλευρά, αλλά συμφωνήθηκαν κι αυτές οι μεταρρυθμίσεις. Το Εθνικό Επενδυτικό Ταμείο, όπως είπε ο κ. Χατζηδάκης, θα είναι ένα επενδυτικό εργαλείο αντίστοιχο με αυτά που λειτουργούν στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε., ενισχύοντας αναπτυξιακές πρωτοβουλίες,

ιδιαίτερα σε κλάδους αιχμής, νέες τεχνολογίες και πράσινες επενδύσεις. Σύμφωνα με πληροφορίες από το οικονομικό επιτελείο, ο στόχος της κυβέρνησης είναι να διοικηθεί το Ταμείο από μια επενδυτική ομάδα κύρους, ενδεχομένως και επενδυτική εταιρεία με διεθνές προφίλ. Η δομή και η λειτουργία του, σύμφωνα με τον σχεδιασμό, θα ακολουθήσει τη διεθνή επιτυχημένη πρακτική εθνικών επενδυτικών ταμείων της Ευρώπης, όπως Νορβηγίας, Ιρλανδίας, Ιβηρικών χωρών και άλλων χωρών, π.χ. Temasek-Σιγκαπούρη. «Το Εθνικό Επενδυτικό Ταμείο θα έχει σύγχρονο μάντζιμεντ και θα λειτουργεί με βάση τις καλύτερες

ευρωπαϊκές πρακτικές. Αξιοποιούμε τη λειτουργία του Υπερταμείου και το στρέφουμε σε κατεύθυνση ολόένα και περισσότερο αναπτυξιακή για την ελληνική οικονομία», είπε ο κ. Χατζηδάκης. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, στόχος είναι να επενδύει το Ταμείο σε ελληνικές επιχειρήσεις με αναπτυξιακές προοπτικές, ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, εξωστρέφεια και ισχυρή ομάδα διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη και την κοινωνικοοικονομική διάσταση, π.χ. τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Θα μπορεί να επενδύσει, σημειώνεται, συμπληρωματικά και με άλλα δημόσια εργαλεία, σχήματα

ή επενδυτικά κεφάλαια συμμετοχών – π.χ. με συμμετοχή της Αναπτυξιακής Τράπεζας Επενδύσεων/HDBI (πρώην ΤΑΝΕΟ), άλλα private equity funds που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, καθώς και πιστωτικά ιδρύματα (ελληνικά, διεθνή, όπως ΕΙΒ, EBRD, BSTDB). Ο ορίζοντας της επένδυσης θα είναι μακροπρόθεσμος και θα υπάρχουν σαφείς μηχανισμοί και ορίζοντας αποπενδύσης (exit strategy). Τα κεφάλαια του νέου Επενδυτικού Ταμείου θα συνεχίσουν να ενισχύονται, μετά την ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ από τα έσοδα των εταιρειών του Υπερταμείου, την αξιοποίηση των ακινήτων της ΕΤΑΔ, στην οποία θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση, καθώς και από μόχλευση. Ο σχεδιασμός προβλέπει, επίσης, δυνατότητα να αξιοποιηθούν διαθέσιμα και συντηρημένα επενδυτικά εργαλεία (π.χ. συμμετοχή σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, μετατρέψιμα ομολογιακά δάνεια κ.ά.). Σε ό,τι αφορά τη δεύτερη πρωτοβουλία, το νέο θεσμικό πλαίσιο για τον εκσυγχρονισμό των δημοσίων επιχειρήσεων που λειτουργούν υπό την ομπρέλα του Υπερταμείου, ο σχεδιασμός προβλέπει ψήφιση της σχετικής πρωτοβουλίας έως το τέλος του α' εξαμήνου του 2024.

«Θέλουμε μεγαλύτερη επιχειρησιακή ευελιξία και εμπορική δυναμική. Δεν θέλουμε τις δυσκαμψίες που υπάρχουν σήμερα σε επιχειρήσεις που σχετίζονται με το Δημόσιο. Έχουμε θετικά και αρνητικά παραδείγματα, εμπνέομαι πιο πολύ από τις επιχειρήσεις που έχουν περιορίσει τα ελλείμματά τους και έδωσαν περισσότερες ευκαιρίες στους εργαζομένους», τόνισε ο υπουργός. Ήδη, όπως σημείωσε, έχει γίνει ένα σημαντικό βήμα με τον νόμο 4972/2022 περί Εταιρικής Διακυβέρνησης Ανωνύμων Εταιρειών του Δημοσίου, με τον οποίο αντιμετωπίστηκαν μια σειρά από χρόνια ζητήματα και δημιουργήθηκε το πλαίσιο για επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων.

HELLENIC BANK παρουσιάζει

ΠΑΡΑΜΥΘΟΥΠΟΛΗ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

17/11/23 - 07/01/24

Τάφρο Ντ' Αβίλα

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ME TH ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ

cyta

ΧΟΡΗΓΟΙ

cyprus

airways

ALEXANDER

COLLEGE

GIANTS

LUNO

COFFEE

Coca-Cola

Fontana

Αγρός

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Carlsberg

TUBORG

YOUR MOMENTS

PARK

PALATSO

misses

Photolimano

Δήμος Λευκωσίας

Nicosia Municipality

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

LOVE

100.7 FM

98.1 & 105.7

Μαγνήτης οι δημοφιλείς εμπορικοί δρόμοι

Οι μεγάλες αλυσίδες αναζητούν μια θέση στις πιάτσες του εμπορίου, αλλά δεν πληρώνουν πλέον όσο όσο ή «αέρα»

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Σε πάνω από 150 υπολογίζονται οι νέες συμφωνίες μίσθωσης εμπορικών καταστημάτων στις δημοφιλέστερες «πιάτσες» της χώρας, τόσο στην Αττική όσο και σε άλλες πόλεις, όπως π.χ. η Θεσσαλονίκη (οδ. Τοιμισκή) ή η Πάτρα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας τριμηνιαίας ανάλυσης της CW Proprius, κατά το φετινό τρίτο τρίμηνο καταγράφηκαν συνολικά 52 νέες μισθώσεις, αριθμός που ήταν υψηλότερος κατά 30% συγκριτικά με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, αλλά και κατά 25% σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Υπενθυμίζεται ότι κατά το πρώτο εξάμηνο είχαν σημειωθεί περί τις 100 νέες συμφωνίες μίσθωσης καταστημάτων.

Σταθερά οι τιμές

Όσον αφορά τις τιμές των ενοικίων, πάντως, αυτές παραμένουν σταθερές, με ελάχιστες αποκλίσεις κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους. Ακόμη και στην οδό Ερμού, η οποία είναι με διαφορά ο ακριβότερος εμπορικός δρόμος της χώρας, το κόστος ενοικίασης για ένα κατάστημα πλυσίων της πλατείας Συντάγ-

Αυξήθηκαν κατά 30% οι νέες μισθώσεις το τρίτο τρίμηνο σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα.

ΠΗΓΗ: CW Proprius

Ενοίκια και αποδόσεις

	ΥΨΟΣ ΕΝΟΙΚΙΟΥ (ευρώ/τ.μ./μήνα)	ΕΤΗΣΙΑ ΑΠΟΔΟΣΗ
Ερμού	290	5,25%
Κολωνάκι	105	6,4%
Γλυφάδα	145	6,0%
Κηφισιά	110	6,5%
Πειραιάς	90	6,5%
Θεσσαλονίκη (Τοιμισκή)	140	6,0%
Πάτρα	75	6,5%
Ηράκλειο Κρήτης	90	6,5%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ματος διαμορφώνεται σήμερα σε 290 ευρώ/τ.μ., από 280 ευρώ/τ.μ. στις αρχές του χρόνου, μια πολύ μικρή διαφοροποίηση. Στην πρόσφατη παγκόσμια έκθεση της Cushman & Wakefield, η οδός Ερμού διατήρησε τη 15η θέση στην παγκόσμια κατάταξη, με τα ενοίκια να κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα σε σχέση με πριν από την πανδημία και ελαφρώς υψηλότερα σε ετήσια βάση. «Η ανθεκτικότητα των ενοικίων είναι κυρίως αποτέλεσμα της χαμηλής διαθεσιμό-

τητας χώρων στην Ερμού, του ανταγωνισμού μεταξύ εμπόρων να εξασφαλίσουν κεντρικό κατάστημα σε αυτή την αγορά αλλά και της τουριστικής κίνησης, σε συνδυασμό με τη βελτίωση των δεικτών σε σχέση με κατανάλωση, προσδοκίες, ρευστότητα κ.λπ.», αναφέρει η διευθύνουσα σύμβουλος της Cushman & Wakefield Proprius Νίκη Σύμπουρα.

Η σταθερότητα των ενοικίων ακόμη και στην οδό Ερμού, που λειτουργεί και σαν βαρόμετρο για όλη την αγορά, κα-

ταδεικνύει ότι η αγορά έχει βρει τις νέες ισορροπίες της και οι αλυσίδες δεν είναι διατεθειμένες πλέον να πληρώσουν όσο όσο προκειμένου να εξασφαλίσουν μια θέση σε κάποιον δημοφιλή εμπορικό δρόμο. Αυτή η τάση έχει παγιωθεί μετά και την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου τα τελευταία χρόνια, τομέας στον οποίο επένδυσαν οι περισσότεροι μεγάλοι ήμιοι, ιδίως από την περίοδο της πανδημίας και μετά.

Αυτό το φαινόμενο έχει διαφοροποι-

ήσει και τη συνολική συμπεριφορά της αγοράς εμπορικών καταστημάτων, περιορίζοντας τις υπερβολές του παρελθόντος, ιδίως κατά την περίοδο πριν από την οικονομική κρίση, όταν κυριαρχούσε το φαινόμενο της καταβολής «αέρα». Τότε ο ανταγωνισμός των αλυσίδων ήταν τέτοιος, ιδίως για μια θέση στην οδό Ερμού ή στο Κολωνάκι, ώστε καταβάλλονταν εκατομμύρια ευρώ μόνο και μόνο για να λυθεί πρόωρα μια μίσθωση, ώστε να αδειάσει το αντίστοιχο

κατάστημα. Σήμερα, όπως αναφέρει η CW Proprius, αν και υπάρχουν περιπτώσεις μισθώσεων που καταβλήθηκε και «αέρας», αυτό δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση κανονικότητα στην αγορά.

Τέτοιες συναλλαγές είναι πλέον μετρημένες και αφορούν μόνο τα πολύ κεντρικά και δημοφιλή σημεία των εμπορικών δρόμων και κυρίως την Ερμού και το Κολωνάκι, περιοχές δηλαδή που ευνοούνται και από την τουριστική κίνηση.

Οι νέες συμφωνίες

Μεταξύ των νέων συμφωνιών μίσθωσης κατά το τρίτο τρίμηνο περιλαμβάνονται εκείνες των αλυσίδων Juicy Couture και JD Sports για τη μίσθωση νέων καταστημάτων στην περιοχή της Γλυφάδας. Η Oysho άνοιξε νέο κατάστημα στην οδό Τοιμισκή της Θεσσαλονίκης, η Polli Follie στο Ηράκλειο της Κρήτης και η Kiko Milano στην περιοχή του Νέου Ψυχικού. Αντιστοίχως, η αλυσίδα Intersport λειτουργησε νέο κατάστημα στο Παγκράτι και η νεοαφιχθείσα αλυσίδα αθλητικών υποδημάτων Tike εγκαίνιασε ένα νέο κατάστημα στο κέντρο της Αθήνας.

Εμπορικά πάρκα

Όσον αφορά τις νέες μισθώσεις σε εμπορικά πάρκα και εκπαιδευτικά κέντρα, η CW Proprius σημειώνει τη λειτουργία καταστήματος της Massimo Dutti στο Smart Park, όπως και το νέο IKEA στο Florida 1 της Θεσσαλονίκης. Επίσης, η αλυσίδα Sinsay λειτουργησε νέα καταστήματα τόσο στο Florida 1 όσο και στο Fashion City Outlet της Λάρσας, στο οποίο τοποθετήθηκε και η αλυσίδα παιχνιδιών Moustakas Toys.

Αντιστοίχως στα εμπορικά κέντρα, η Porsche λειτουργησε νέο κατάστημα στο Golden Hall στο Μαρούσι, ενώ στο Mall Athens εγκαταστάθηκε νέο κατάστημα της αλυσίδας The Big Bad Wolf. Στο δε River West λειτουργησε κατάστημα της αλυσίδας μόδας Alter and Mat. Σημαντικές αφίξεις καταστημάτων πραγματοποιήθηκαν και σε δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς το περασμένο καλοκαίρι. Οι περισσότερες αλυσίδες ειδών πολυτελείας αναζητήσαν χώρους στη Μύκονο και στη Σαντορίνη. Νέα καταστήματα λειτουργήσαν η Moschino στο ξενοδοχείο Cavo Tagoo στη Μύκονο, ενώ η αλυσίδα Palm Angels που εδρεύει στο Μιλάνο και η Alùstre από τη Δανία (είδη ομορφιάς) εγκαίνιασαν καταστήματα στη Χώρα της Μυκόνου. Η Kiton άνοιξε νέο κατάστημα στο ξενοδοχείο Sani Marina στη Χαλκίδα, ενώ η Hublot μισθώσε νέο χώρο στη Σαντορίνη.

ΠΙΕΡΗΣ ΜΑΡΚΟΥ, CEO της Deloitte Κύπρου

Να θεσπιστεί Εθνική Αρχή Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών

Φέτος συμπληρώνονται 65 χρόνια συνεχούς παρουσίας στην Κύπρο από τότε που ιδρύθηκε η Χρυσάνθου & Χριστοφόρου το 1958

Συνέντευξη στον ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Συμπληρώνονται 65 χρόνια παρουσίας της Deloitte Κύπρου στο νησί, παίζοντας μεγάλο ρόλο στα οικονομικά δράματα του κράτους. Το 65ο έτος της τη βρίσκει σε ένα κομβικό σημείο για τον τομέα παροχής επαγγελματικών υπηρεσιών βιώνοντας κοσμοϊστορικές αλλαγές, εν μέσω πολέμων, πανδημιών και αποκαλύψεων για τον Τομέα στην ολόκληρή του, όμως η Deloitte Κύπρου παρουσιάζει υψηλά ακαθάριστα έσοδα ύψους 51,1 εκατομμυρίων ευρώ για το οικονομικό έτος 2023. Η συνεπιφορά της Deloitte Κύπρου στα κρατικά έσοδα ανέρχεται στα 16,5 εκατομμύρια ευρώ για το τρέχον έτος και στο «τιμόνι» της βρίσκεται τον κ. Πιερή Μάρκου. Ο CEO της Deloitte Κύπρου μιλά σε συνέντευξη του στην «Κ» για τις τελευταίες δημοσιοποιήσεις του «κονοόριου» των δημοσιογράφων του ICIJ, «Cyprus Confidential», δίνει το στίγμα του για το χαρακτήρα που θα πρέπει να έχει μια Ενιαία Εποπτική Αρχή και δίνει μια «γεύση» για τις επόμενες κινήσεις της Deloitte Κύπρου σε επίπεδο προσφερόμενων υπηρεσιών. Ο κ. Μάρκου στη συνέντευξη του που παραχωρεί νιώθει περήφανος που είναι επικεφαλής της επιχείρησης που ιδρύθηκε το 1958 ως ένα μικρό ελεγκτικό γραφείο και έχει αναπτυχθεί σήμερα σε μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες παροχής υπηρεσιών στην Κύπρο.

- Σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως έπληξε την εικόνα της Κύπρου η τελευταία δημοσιοποίηση των Cyprus Confidential;

- Τα τελευταία χρόνια η Κύπρος αλλά και πιο συγκεκριμένα ο τομέας παροχής επαγγελματικών υπηρεσιών έχει υποστεί τεράστια πληγή ξεκινώντας από την πανδημία, τον πόλεμο στην Ουκρανία, τις πληθωριστικές πιέσεις, και τώρα η σύρραξη στο Ισραήλ. Ταυτόχρονα είχαμε τη δυσφήμιση με το πρόγραμμα των Διαβητηρίων και τις διάφορες αξιολογήσεις σε θέματα διαφθοράς και διαφάνειας που δυστυχώς η Κύπρος παραμένει σε χαμηλά επίπεδα.

Σίγουρα τα τελευταία δημοσιεύματα του ICIJ με τα Cyprus Confidential δεν

βοηθούν την όλη προσπάθεια που γίνεται τόσο από τη κυβέρνηση, τους διάφορους φορείς αλλά και τον ιδιωτικό τομέα σχετικά με τον κλάδο μας, οι οποίοι κατά την άποψή μου καταβάλλουν τεράστια προσπάθεια για την αποκατάσταση της αντίληψης που υπάρχει για τη χώρα μας. Θεωρώ ότι έχουμε πολλά να κάνουμε, και αυτό που προέχει είναι να συγυρίσουμε «τα του οίκου μας» ως χώρα και αυτό να το αναδείξουμε επικοινωνιακά. Να προβούμε σε αυτές τις ενέργειες και αλλαγές που θα αναδείξουν τη χώρα μας όπως π.χ. η θέσπιση μιας καινούργιας, ανεξάρτητης εθνικής αρχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, η ψήφιση του νόμου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στη βάση της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Foreign Direct Investment Screening Directive» για να δώσω κάποια παραδείγματα, αλλά υπάρχουν και πολλά άλλα.

- Νιώσατε ήδη κάποιους κραδασιούς;

- Ως Deloitte, δεν μας ανησυχεί αυτή η εξέλιξη πέραν από τον αντίκτυπο στη γενική εικόνα της Κύπρου και πως αυτό ενδεχομένως να επηρεάσει τις αποφάσεις ξένων επενδυτών και πως αυτοί χρησιμοποιούν την Κύπρο στις στρατηγικές τους επενδύσεις. Ως Deloitte, από την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία και με την στήριξη του διεθνούς μας δικτύου, εφαρμόσαμε την πολιτική του «prens down», που στην ουσία αυτό σήμαινε «σταμάτα οποιανδήποτε εργασία διεκπεραιώσεις για τον πελάτη», και αυτό έγινε για οποιονδήποτε πελάτη είχε σχέση είτε με εργασίες στη Ρωσία ή ήταν ρωσικών συμφερόντων. Ταυτόχρονα, έγινε λεπτομερές «consultation» με σκοπό να παρθεί απόφαση αν θα συνεχίσουμε ή όχι να εξυπηρετούμε τον σχετικό πελάτη με βάση πολύ αυστηρά κριτήρια που καθόρισε η Deloitte παγκοσμίως.

Τα 14 σημεία

- Συμφωνείτε με την δημιουργία Εποπτικής Αρχής που συζητείται; Ποια μορφή θα πρέπει να έχει κατά τη γνώμη σας;

- Λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές που συντελούνται στη διεθνή σκηνή, καθώς και το βάρος που κουβαλά η

Υποβάλαμε στην κυβέρνηση την εισήγηση όπως το Κράτος μελετήσει την πιθανότητα υιοθέτησης ενός οριζοντίου υπερκαλυπτικού μηχανισμού για ολόκληρο τον χρηματοοικονομικό κλάδο, αναφέρει ο κ. Πιερής Μάρκου.

Κύπρος σε σχέση με τη φήμη της, υποστηρίζουμε καταρχάς την πρόταση της κυβέρνησης για υιοθέτηση μιας ενιαίας αρχής για εποπτεία σε θέματα εφαρμογής των Κυρώσεων. Έχοντας μελετήσει το θέμα πιο ενδελεχώς και κοιτάζοντας πρακτικές άλλων χωρών, πιο προηγμένων από την Κύπρο, στον χρηματοοικονομικό κλάδο, υποβάλαμε στην κυβέρνηση την εισήγηση όπως το κράτος μελετήσει την πιθανότητα υιοθέτησης ενός οριζοντίου υπερκαλυπτικού μηχανισμού για ολόκληρο τον χρηματοοικονομικό κλάδο, για το σκοπούς εποπτείας τόσο θεμάτων που άπτονται της νομοθεσίας για το ξέπλυμα παρόντου χρημάτων όσο και της εφαρμογής των κυρώσεων. Για τον σκοπό αυτό, προτείνουμε όπως θεσπιστεί μια καινούργια, ανεξάρτητη εθνική αρχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (τύπου Financial Services Authority), η οποία θα έχει υπό την ευθύνη της, μεταξύ άλλων, τις 14 ακόλουθες λειτουργίες / αρμοδιότητες.

Πρώτον, την εισαγωγή και τροπο-

ποίηση της σχετικής νομοθεσίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τις κυρώσεις και άλλους συναφείς τομείς. Δεύτερον, να ενεργεί ως άμεσο σημείο επαφής για τις εξωτερικές αρχές, τους διεθνείς οργανισμούς αξιολόγησης, τον τύπο και άλλους οργανισμούς. Τρίτον, να έχει τον συντονισμό για τις διεθνείς αξιολογήσεις (π.χ. Moneyval, AFT, EE, ΟΟΣΑ). Τέταρτον, να έχει την ετοιμασία του έργου της Εθνικής Εκτίμησης Κινδύνων (National Risk Assessment) για τη χώρα. Πέμπτο, να προχωρά στην ενσωμάτωση των Οδηγιών και Κανονισμών της ΕΕ στο ημεδαπό δίκαιο. Έκτο, να έχει τη συμμόρφωση όλων των τομεακών εποπτικών αρχών με τη νομοθεσία και τις ευθύνες τους ως ρυθμιστικές αρχές. Έβδομο, να έχει στο οπλοστάσιό της την εφαρμογή των πιο σύγχρονων συστημάτων εκτίμησης κινδύνου, σχετικών τυπολογιών και προτύπων. Όγδοο, να μπορεί να δώσει την ενθάρρυνση των ε-

πιμέρους αρχών να εφαρμόζουν παρόμοιες διαδικασίες παρακολούθησης και πειθαρχικές διαδικασίες. Ένατο, να έχει τον συντονισμό, την καθοδήγηση και τη συνδρομή που παρέχεται στις τομεακές εποπτικές αρχές. Δέκατο, να μπορεί να δώσει την παροχή διευκρινίσεων και εξηγήσεων σχετικά με δύσκολους τομείς σε σχέση με εκείνους που αφορούν κυρώσεις και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Ενδέκατο, να έχει την ευθύνη της παραλαβής και αξιολόγησης πιθανών καταγγελιών που υποβάλλονται κατά επικρισμένων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Δωδέκατο, να έχει τον έλεγχο και την επιβολή μέτρων σε επιχειρήσεις που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτούμενες υποχρεώσεις. Δέκατο τρίτο, να προχωρά στη διερεύνηση προβληματικών περιπτώσεων και τη δυνατότητα ανάληψης ποινικής δίωξης αυτεπάγγελα, όπου αυτό αιτιολογείται. Δέκατο τέταρτο, να διαθέτει την εμπύκηση εμπιστοσύνης και αξιοπιστίας σε ξένους επενδυτές και σε διεθνείς αρχές. Με τις εισηγήσεις μας αυτές, όλες οι επιμέρους εποπτικές αρχές θα συνεχίσουν να εκτελούν τις αρμοδιότητές τους όπως πράττουν σήμερα (ήτοι την αδειοδότηση και εποπτεία των υπό αυτών ελεγχόμενων οντοτήτων), θα έχουν όμως ένα κεντρικό συντονιστικό και κεντρικό φορέα στον οποίο θα απευθύνονται.

65 έτη παρουσίας

- Συμπληρώνονται 65 χρόνια Deloitte στην Κύπρο και βρίσκεται εσάς στο τιμόνι. Πώς αισθάνεστε;

- Φέτος συμπληρώνουμε 65 χρόνια δυναμικής και συνεχούς παρουσίας από τότε που ιδρύθηκε η Χρυσάνθου & Χριστοφόρου το 1958 και εξελίχθηκε στη σημερινή Deloitte. Είμαι περήφανος που βρίσκομαι στο τιμόνι αυτής της επιχείρησης που ιδρύθηκε το 1958 ως ένα μικρό ελεγκτικό γραφείο, από τους κ. Χριστόδουλο Χρυσάνθου και κ. Μιχαήλ Χριστοφόρου, δυο νεαρούς οραματιστές, και έχει αναπτυχθεί σήμερα σε μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες παροχής υπηρεσιών στην Κύπρο. Πιο σημαντικό όμως είναι να αναγνωρίσουμε ότι αυτή η επιτυχία οφείλεται κυρίως στο κόσμο της Deloitte που

καθημερινά εργάζεται με ζήλο προσφέροντας τις υπηρεσίες μας με τον επαγγελματισμό και το ήθος που πάντα περιέγραφε την εταιρεία μας. Όταν ιδρύθηκε η εταιρεία το 1958, είχε ως κύριο άξονα την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών με ήθος και ακεραιότητα. Παρά το γεγονός ότι η Deloitte πολλαπλασιάστηκε σε μέγεθος και εξελίχθηκε σε έναν πραγματικά πολυδιάστατο οργανισμό παροχής επαγγελματικών υπηρεσιών, καταφέρνει να διατηρεί πάντα τις ίδιες αξίες και παρακαταθήκες των ιδρυτών της, δηλαδή το ήθος, την ακεραιότητα και την ποιότητα.

Προσαρμοστικότητα

- Ποιες οι επόμενες κινήσεις της Deloitte σε επίπεδο προσφερόμενων υπηρεσιών, ετοιμάζετε κάποιες νέες καινοτομίες;

- Στις μέρες μας η ικανότητα να προσαρμοζόμαστε και να ανταποκρινόμαστε στις αλλαγές και στις εξελίξεις που συμβαίνουν γύρω μας έχουν αποδειχθεί πιο σημαντική από ποτέ. Ο κόσμος στον οποίο ζούμε και εργαζόμαστε αλλάζει συνεχώς και ακόμη και η ικανότητά μας να αναπτυσσόμαστε και να εξελισσόμαστε είναι πλέον επιτακτική ανάγκη. Αυτό που κάνει την Deloitte να ξεχωρίζει είναι η ικανότητά μας να παραμένουμε ευέλικτοι μετατρέποντας τις προκλήσεις σε ευκαιρίες, ακόμη και σε περιόδους μεγάλων αναταραχών, και η ικανότητά μας να συνεχίσουμε να αναπτύσσουμε και να προσφέρουμε τις καλύτερες δυνατές υπηρεσίες. Αυτό μας οδήγησε να συνεκτιμηθείσουμε χωρίς την ανάγκη για ψηφιακό μετασχηματισμό και ότι το μέλλον των υπηρεσιών μας περιστρέφεται γύρω από την τεχνολογία, τα δεδομένα και το ταλέντο. Τα τελευταία χρόνια έχουμε δώσει έμφαση στην στρατηγική μας για ευελιξία και τεχνολογική πρόοδο στις υπηρεσίες μας προς τους πελάτες μας, με στόχο τη βελτίωση της επιχειρηματικής απόδοσης, την ενσωμάτωση της τεχνολογίας και την ολοκλήρωση του ψηφιακού μας μετασχηματισμού. Αυτό είναι κάτι που αναμένουμε ότι θα μας βοηθήσει να πληρώσουμε στο μέλλον και να προσαρμοστούμε στις μελλοντικές απαιτήσεις.

Πρώτα η πληρωμή του φόρου και μετά ο έλεγχος

Πώς μπορούν να αμφισβητήσουν
το τεκμαρτό εισόδημα οι επαγγελματίες

ΤΟΥ ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Πρώτα θα πληρώσουν τον φόρο που προκύπτει με βάση το τεκμαρτό εισόδημα και εν συνεχεία μπορούν να ζητήσουν τη διενέργεια ελέγχου από τις φορολογικές υπηρεσίες, αμφισβητώντας το ποσό που τους καταλογίσθηκε. Σύμφωνα με τον νέο νόμο, οι επαγγελματίες, οι ατομικές επιχειρήσεις και οι αυτοαπασχολούμενοι μπορούν να ζητήσουν να ελεγχθούν από την εφορία με στόχο να αποδειχθούν τα πραγματικά τους εισοδήματα. Όσοι λοιπόν αποφασίσουν να προσφύγουν θα πρέπει να πληρώσουν και εν συνεχεία θα ελεγχθούν. Η οποία διαφορά προκύψει θα συμψηφιστεί με άλλους φόρους ή θα τους επιστραφεί, εφόσον δεν έχουν τρέχουσες εκκρεμότητες. Σημειώνεται ότι το επιστημονικό συμβούλιο της Βουλής επισήμανε ότι πρέπει να τεθεί εκ του νόμου εύλογη και αποκλειστική προθεσμία για την ολοκλήρωση του ελέγχου κατόπιν υποβολής του σχετικού αιτήματος, μετά το πέρας της οποίας το τεκμήριο θα ανατρέπεται αυτοδικαίως και τα τυχόν α-

χρεωστικώς καταβληθέντα ποσά θα επιστρέφονται εντόκως. Αυτή η επισήμανση ελήφθη, εν μέρει, υπόψη από την κυβέρνηση, καθώς στη διάταξη προστέθηκε το εξής: «Με απόφαση του διοικητή της ΑΑΔΕ καθορίζονται η διαδικασία, ο χρόνος διενέργειας του ελέγχου και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των παρ. 3 και 4». Αυτό σημαίνει ότι οι έλεγχοι για την αμφισβήτηση του τεκμαρτού εισοδήματος θα γίνονται κατά προτεραιότητα και θα καθοριστούν συγκεκριμένα χρονικά όρια ολοκλήρωσής τους, χωρίς να προβλέπεται η έντοκη επιστροφή των χρημάτων.

Οι λόγοι αμφισβήτησης

Στον νέο νόμο εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις προκειμένου ο φορολογούμενος να αμφισβητήσει το τεκμήριο. Ειδικότερα, οι φορολογούμενοι μπορούν να αμφισβητήσουν το τεκμήριο ιδίως στις παρακάτω περιπτώσεις:

- α) Στρατιωτική θητεία.
- β) Φυλάκιση.
- γ) Νοσηλεία σε νοσοκομείο, κλινική.

δ) Αδυναμία άσκησης δραστηριότητας

Οι έλεγχοι θα γίνονται κατά προτεραιότητα σε συγκεκριμένο διάστημα, αλλά δεν προβλέπεται η έντοκη επιστροφή των χρημάτων.

λόγω εγκυμοσύνης ή λοχείας με βάση την εργατική νομοθεσία.

ε) Εκτεταμένες φυσικές καταστροφές που κατέστρεψαν αδύνατη, συνολικά ή μερικά, την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.

στ) Ανάκληση της άδειας λειτουργίας της ατομικής τους επιχείρησης ή της άδειας άσκησης επαγγέλματός τους.

ζ) Απαγόρευση λειτουργίας του καταστήματος ή άλλου χώρου άσκησης της επαγγελματικής ή επιχειρηματικής

Οι επαγγελματίες, οι ατομικές επιχειρήσεις και οι αυτοαπασχολούμενοι μπορούν να ζητήσουν να ελεγχθούν από την εφορία με στόχο να αποδειχθούν τα πραγματικά τους εισοδήματα. Όσοι αποφασίσουν να προσφύγουν θα πρέπει να πληρώσουν και εν συνεχεία θα ελεγχθούν. Η οποία διαφορά προκύψει θα συμψηφιστεί με άλλους φόρους ή θα τους επιστραφεί.

τους δραστηριότητας σε εφαρμογή απόφασης δημόσιας αρχής για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας ή άλλου λόγου που υπαγορεύει το δημόσιο συμφέρον.

η) Άλλοι λόγοι ανωτέρας βίας που εμποδίζουν την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Ο ελεύθερος επαγγελματίας έχει επιπλέον τη δυνατότητα να αμφισβητήσει το ποσό που προκύπτει από το τεκμήριο της ελάχιστης αμοιβής. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να ζητήσει τη διενέργεια ελέγχου από τις φορολογικές αρχές για να αποδειχθεί η ακρίβεια της δήλωσής του για εισόδημα μικρότερο του τεκμαρτού.

Αγοραπωλησίες ακινήτων

Με στόχο τον περιορισμό της φοροδιαφυγής στις αγοραπωλησίες ακινήτων, το οικονομικό επιτελείο με διάταξη που ψηφίστηκε από τη Βουλή απαγόρευσε

τη χρήση μετρητών. Πλέον όλες οι συναλλαγές θα γίνονται μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων, δηλαδή οι αγοραπωλησίες ακινήτων θα ακυρώνονται εάν διαπιστωθεί η χρήση μετρητών, με πρόστιμα που φθάνουν τα 500.000 ευρώ.

Ωστόσο, με ειδική προσθήκη προβλέφθηκε εξαίρεση για όσους είχαν υπογράψει προσύμφωνα και οι οποίοι επί της ουσίας εξαιρούνται από τις νέες διατάξεις. Μετά τη σχετική νομοτεχνική βελτίωση, η νέα διάταξη ορίζει τα εξής:

«Κατά τη σύνταξη των συμβολαιογραφικών εγγράφων μεταβίβασης ακινήτων με επαχθή αιτία, των προσυμφώνων και των εξοφλητικών πράξεων, η καταβολή του τιμήματος γίνεται αποκλειστικά με τη χρήση τραπεζικών μέσων πληρωμής. Συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο, στο οποίο καταγράφεται προκαταβολή ή μερική ή ολική εξόφληση του τιμήματος με μετρητά ή στο οποίο δεν καταγράφεται η εξόφληση του τιμήματος με τη χρήση τραπεζικού μέσου

πληρωμής, είναι αυτοδικαίως άκυρο, απαγορεύεται να μεταγραφεί στα οικεία βιβλία και δεν παράγει κανένα έννομο αποτέλεσμα έναντι των συμβαλλομένων, του Δημοσίου και οποιουδήποτε τρίτου.

Οι υποχρεώσεις και απαγορεύσεις της παρούσας δεν ισχύουν για συμβόλαια που συνάπτονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος σε εκτέλεση προσυμφώνων, τα οποία είχαν συνταχθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος». Οι παραβάτες τιμωρούνται με πρόστιμο ίσο με το 10% του τιμήματος που καταβλήθηκε με μετρητά. Το πρόστιμο είναι κατ' ελάχιστον 10.000 και μέχρι 500.000 ευρώ για κάθε παράβαση. Για παράδειγμα, η καταβολή του τιμήματος γίνεται αποκλειστικά με τη χρήση τραπεζικών μέσων πληρωμής. Συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο, στο οποίο καταγράφεται προκαταβολή ή μερική ή ολική εξόφληση του τιμήματος με μετρητά ή στο οποίο δεν καταγράφεται η εξόφληση του τιμήματος με τη χρήση τραπεζικού μέσου

Στα 426 ευρώ η κατώτατη εθνική σύνταξη το 2024 και σε €5.114 η ανώτατη

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Στο 3% «κλειδώσε» η αύξηση των συντάξεων για το 2024, με την πρώτη πληρωμή του Ιανουαρίου να έχει ήδη προγραμματιστεί για πριν από τα Χριστούγεννα. Ήδη, δημοσιεύθηκε η κοινή υπουργική απόφαση για την αύξηση συντάξεων από τον υπουργό Εργασίας Αδωνι Γεωργιάδη, τον υφυπουργό Εθνικής Οικονομίας Αθανάσιο Πετραλιά και την υπουργό Κοινωνικής Συνοχής Σοφία Ζαχαράκη και υπεγράφη από τον υφυ-

Αυξημένες κατά 3% θα είναι οι συντάξεις του Ιανουαρίου που θα δοθούν στους συνταξιούχους στις 20 και 22 Δεκεμβρίου.

πουργό Εργασίας Πάνο Τσακλόγλου η εγκύκλιος, προκειμένου οι συντάξεις Ιανουαρίου να πληρωθούν από τον ΕΦΚΑ αυξημένες, στις 20 και 22 Δεκεμβρίου. Βάσει των οδηγιών που δόθηκαν από τον κ. Τσακλόγλου προς όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες, οι αυξήσεις υπολογίζονται και στην εθνική και στην ανταποδοτική σύνταξη. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι οι ήδη συνταξιούχοι θα λάβουν εθνική σύνταξη από 413,76 ευρώ που είναι σήμερα, 426,17 ευρώ (+12,41 ευρώ). Παράλληλα η αύξηση θα δοθεί στην ανταποδοτική και στην εθνική σύνταξη που λαμβάνουν όσοι είναι ήδη συνταξιούχοι, καθώς και σε όσους υπέβαλαν ή θα υποβάλουν αίτηση συνταξιοδότησης για το 2023. Προσοχή όμως. Στην τσέπη τους θα λάβουν αύξηση όσοι δεν έχουν

Στην τσέπη τους θα λάβουν αύξηση όσοι δεν έχουν «προσωπική διαφορά» ή η προσωπική διαφορά είναι μικρότερη από το ποσό που αντιστοιχεί στο +3%. Στη δεύτερη περίπτωση, μάλιστα, η προσωπική διαφορά θα μηδενιστεί και από το 2025 η αύξηση θα δίνεται ολόκληρη.

«προσωπική διαφορά» ή η προσωπική διαφορά είναι μικρότερη από το ποσό που αντιστοιχεί στο +3%. Στη δεύτερη αυτή περίπτωση μάλιστα, η προσωπική διαφορά θα μηδενιστεί και από το 2025 η αύξηση θα δίνεται ολόκληρη.

Εθνική σύνταξη 426,17 ευρώ θα λάβουν και όσοι βγουν στη σύνταξη από 1.1.2024.

Λόγω της αύξησης της εθνικής σύνταξης θα αναπροσαρμοστούν επίσης η προσωρινή σύνταξη, η αναπηρική και οι συντάξεις χρείας.

Την εθνική σύνταξη των 426,17 ευρώ θα λάβουν και οι δικαιούχοι αναπηρικής σύνταξης με ποσοστό αναπηρίας πάνω από 80%. Όσοι έχουν ποσοστό αναπηρίας από 67% έως 79,99% θα λαμβάνουν 319,62 ευρώ (το 75% της εθνικής) από

310,32 ευρώ σήμερα. Επίσης το κατώτατο όριο σύνταξης λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής νόσου, το οποίο έως 31.12.2023 ανέρχεται σε 827,52 ευρώ, αναπροσαρμόζεται αυτόματα και από 01.01.2024 θα ανέρχεται στο ποσό των 852,34 ευρώ. Και βέβαια αυξάνεται και το πλαφόν κύριας και επικουρικής σύνταξης, ήτοι το ανώτατο ποσό συντάξεων που μπορεί να λάβει κανείς. Σήμερα ανέρχεται σε 4.965,12 ευρώ και από την αρχή του χρόνου θα πάει στα 5.114,04 ευρώ.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την εγκύκλιο αυξάνονται από την 1η του έτους τα κάτωτιη ποσά:

• **Εθνική σύνταξη.** Η εθνική σύνταξη, η οποία μέχρι 31.12.2023 ανερχόταν σε 413,76 ευρώ, αυξάνεται από 1.1.2024

σε 426,17 ευρώ, ήτοι κατά 12,41 ευρώ.

• **Συντάξεις χρείας.** Οι συντάξεις χρείας δεν μπορούν να υπολείπονται της εθνικής σύνταξης. Συνεπώς, το ελάχιστο όριο αυξάνεται στα 426,17 ευρώ από 413,76 ευρώ. Αν ο χρόνος ασφάλιστος του θανόντος ήταν μικρότερος των 20 ετών, τότε τα 426 ευρώ μειώνονται κατά 1,25% για κάθε έτος ασφάλιστος που υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση της 20ετίας. Για χρόνο ασφάλιστος μικρότερο των 15 ετών, το ποσό που δικαιούται ο επιζών ή και ο διαζευγμένος σύζυγος δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των 382,8 ευρώ (έναντι 371,7 ευρώ σήμερα).

• **Προσωρινές συντάξεις.** Στο ίδιο ύψος με την εθνική σύνταξη θα αναπροσαρμοστούν οι προσωρινές συντάξεις, καθώς ο νόμος ορίζει επίσης ότι η προσωρινή δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στην εθνική σύνταξη.

• **Βασική σύνταξη π. ΟΓΑ.** Κατά 3% αυξάνεται και η βασική σύνταξη του π. ΟΓΑ η οποία σήμερα είναι 387,90 ευρώ. Συνεπώς, από 1.1.2024 θα ανέλθει στα 399,5 ευρώ. Τα ποσοστά απομείωσης της βασικής σύνταξης υπολογίζονται από 1.1.2024 επί του αυξημένου ποσού.

• **Σύνταξη και επίδομα ανασφάλιστου υπερήλικα.** Το μηνιαίο ποσό της σύνταξης και του επιδόματος ανασφάλιστου υπερήλικα αυξάνεται από 387,90 ευρώ στα 399,5 ευρώ, λόγω της αναπροσαρμογής του ποσού της βασικής σύνταξης του π. ΟΓΑ.

Αντίστοιχα, αναπροσαρμόζονται το επίδομα απολύτου αναπηρίας παλαιών και νέων ασφαλισμένων, το επίδομα απολύτου αναπηρίας π. ΟΓΑ, καθώς και οι συντάξεις των ομογενών οι οποίες απονέμονται σε όσους έχουν 30 έτη μόνης και νόμιμης παραμονής στη χώρα, αρχής γενομένης από το 1992.

Αυξήσεις σε 5.500 συνταξιούχους πρώην τραπεζοϋπαλλήλους

Αυξήσεις στις συντάξεις τους, και μάλιστα αναδρομικά, θα έχουν περίπου 5.500 συνταξιούχοι πρώην τραπεζοϋπάλληλοι, με διάταξη που προστέθηκε στο ασφαλιστικό νομοσχέδιο, το οποίο κατατέθηκε στη Βουλή. Στόχος του υπουργείου Εργασίας είναι να ξεκινήσει τη Δευτέρα η συζήτηση στις επιτροπές και να ψηφιστεί έως τις 18 Δεκεμβρίου, με πιθανή βέβαια την ενδιάμεση διακοπή για την ψηφίση του προϋπολογισμού.

Μεταξύ των οριακών αλλαγών στις οποίες προχώρησε η ηγεσία του υπουργείου, μετά και την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαβούλευσης, περιλαμβάνεται η αλλαγή στις κλίμακες φορολόγησης των παροχών για τα ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης (ΤΕΑ) και τα ομαδικά ασφαλιστήρια συμβόλαια, όπως έχει αποκαλύψει η «Κ», η βελτίωση του πλαισίου για την απασχόληση συνταξιούχων με αναπηρία, καθώς δεν θα περικυπτείται ούτε η σύνταξη ούτε ο μισθός, αλλά και αναδρομικές αυξήσεις 7,75% από το 2023 και 3% για το 2024, αλλά στο 50% της σύνταξης που λαμβάνουν οι συνταξιούχοι των τραπεζών που έχουν αποχωρήσει με το ειδικό προσυνταξιοδοτικό καθεστώς των ταμείων των τραπεζών, τα οποία εντάχθηκαν στο ΕΓΑΤ και είχαν μείνει εκτός αυξήσεων.

Βάσει του σχεδιασμού, οι αυξήσεις θα δοθούν μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2024. Να σημειωθεί βέβαια ότι οι συγκεκριμένοι συνταξιούχοι οι οποίοι έχουν μείνει εκτός αυξήσεων στη σύνταξη τους όταν συμπληρώσουν το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης που ισχύει για τους υπόλοιπους ασφαλισμένους, καθώς ο νόμος ορίζει ότι τότε θα ενταχθούν κανονικά στον

ΕΦΚΑ. Οι υπόλοιπες αλλαγές αφορούν τη φορολόγηση παροχών στα ΤΕΑ και τα ομαδικά συμβόλαια, που θεωρούνται όμως οριακές και εξακολουθούν να προκαλούν έντονες αντιδράσεις κυρίως από την πλευρά της επαγγελματικής ασφάλισης και των ταμείων αλληλοβοήθειας. Για τον λόγο αυτό άλλωστε θα έχει ενδιαφέρον η συζήτηση που αναμένεται να ξεκινήσει τη Δευτέρα στη Βουλή, με τις τοποθετήσεις των αρμόδιων φορέων. Μικρή αλλαγή έγινε και στο ύψος των εισφορών για τα ΤΕΑ και τα ομαδικά συμβόλαια δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 20% του ακαθά-

Σε μικρές αλλαγές στο ασφαλιστικό νομοσχέδιο προχώρησε το υπουργείο Εργασίας.

ριστου εισοδήματος (για τους μισθωτούς) και τα 20.000 ευρώ για τους μη μισθωτούς. Για την εργασία των ατόμων με αναπηρία που λαμβάνουν σύνταξη, αποφασίστηκε να μην επιβληθεί σε αυτή την κατηγορία η παρακράτηση του 10% επί του εισοδήματος από την απασχόληση, όπως θα ισχύσει από 1ης Ιανουαρίου 2024 για τους υπόλοιπους συνταξιούχους-εργαζόμενους. Παράλληλα, ορίζεται ότι άτομα με αναπηρία 50% και άνω, που λαμβάνουν σύνταξη ή προνοιακή παροχή, θα μπορούν να εγγράφονται στα μητρώα της ΔΥΠΑ και να συγκαταλέγονται στις διατάξεις για την απασχόληση προστατευόμενων προσώπων.

Δαπανήσαμε 700 εκατ. για αγορές έξυπνων κινητών τηλεφώνων το 2022

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Σημαντικό τμήμα του προϋπολογισμού των νοικοκυριών αποτελούν οι δαπάνες για την αγορά ή αντικατάσταση κινητών τηλεφώνων. Ενδεικτικό της διαχρονικής προσκόλλησης του Έλληνα με το κινητό είναι ότι μέχρι να εκδηλωθεί η οικονομική κρίση, αρχές του 2010, κατά μέσον όρο η αντικατάσταση μιας συσκευής γινόταν –εάν όχι ανά εξάμηνο– κάθε οκτώ μήνες. Όπως και το γεγονός ότι τα έξυπνα κινητά (smartphones), αν και ακριβότερα από τα συμβατικά, κατάφεραν να εκτοπίσουν πολύ γρήγορα τα τελευταία, από το 2008 που έκαναν σταδιακά την εμφάνισή τους στην ελληνική αγορά. Το 2010 η αξία της αγοράς των συσκευών κινητής τηλεφωνίας είχε ξεπεράσει τα 500 εκατ. ευρώ. Από το

Ο χρόνος αντικατάστασης των smartphones τοποθετείται σε λίγο περισσότερο από 18 μήνες.

2007 μέχρι το 2014, για αναγκαστικές αγορές συσκευών (λόγω ζημιάς ή απώλειας) και επισκευές, οι Έλληνες είχαν πληρώσει 700 εκατ. ευρώ, καταλαμβάνοντας τη δεύτερη θέση στην Ευρώπη για τη σχετική δαπάνη.

Το 2010 η αξία της αγοράς κινητής τηλεφωνίας είχε ξεπεράσει τα 500 εκατ. ευρώ, με το μέσο έξοδα να διαμορφώνεται, τότε, σε περίπου 160 ευρώ. Την ίδια χρονιά, ο αριθμός των νέων συσκευών είχε ανέλθει περίπου σε 3,5 ε-

Τέσσερα στα δέκα νοικοκυριά έχουν περισσότερα ενεργά smartphones από τα μέλη που αποτελούνται.

κατ., από τις οποίες 800.000 ήταν έξυπνες. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία, το 2022 έναντι του 2021 οι πωλήσεις έξυπνων κινητών στη χώρα μας υποχώρησαν ελαφρώς κατά 1,5%, σε 1,88 εκατ. συσκευές. Επίσης πέρυσιν, αν και μειώθηκε ο όγκος των πωλήσεων smartphones, η αξία της αγοράς ήταν σημαντικά αυξημένη (+10,2%) σε σχέση με το 2021. Πέρυσιν, δηλαδή, οι Έλληνες διέθεσαν ποσό άνω των 700 εκατ. ευρώ για την αγορά smartphones, ενώ το 2021 είχαν πωληθεί 1,9 εκατ. συσκευές με συνολική αξία 630 εκατ. ευρώ. Για τη φετινή χρονιά, ακόμη δεν έχουν δημοσιοποιηθεί στοιχεία για την ελληνική αγορά, όμως εκτιμάται ότι οι πωλήσεις smartphones θα επηρεαστούν από τον πληθωρισμό, που έχει οδηγήσει σε μείωση του διαθέσιμου καταναλωτικού ετι-

σοδήματος. Στην Ευρώπη, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της εταιρείας Canalsys, εκτιμάται ότι οι πωλήσεις κινητών συνολικά για το 2023 θα υποχωρήσουν κατά 11%, περίπου σε 146 εκατ. συσκευές.

Ο χρόνος αντικατάστασης των smartphones, σύμφωνα με στοιχεία του 2022 [έρευνα Εργαστηρίου Ηλεκτρονικού Εμπορίου (ELTRUN) Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών], τοποθετείται σε λίγο περισσότερο από ενάμιση χρόνο. Κατά την ίδια μελέτη, 4 στα 10 νοικοκυριά έχουν περισσότερα smartphones από τα μέλη που αποτελούνται, ενώ 7 στα 10 νοικοκυριά, που αποτελούνται από 1 έως 2 άτομα, φαίνεται να έχουν 3 ή περισσότερα λειτουργικά smartphones στην κατοχή τους.

Αλεξάντερ Τσινέλ, CEO Fraport Greece

Τα ρεκόρ στον τουρισμό επιβάλλουν επενδύσεις

Η επιτυχία αυξάνει τον διεθνή ανταγωνισμό και χρειάζεται συνεχής βελτίωση σε υποδομές και στη σχέση υπηρεσιών/τιμών

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Το ελληνικό τουριστικό προϊόν χρειάζεται σημαντικές αλλαγές, ειδικά σε κορεσμένους προορισμούς, που θα δίνουν έμφραση, όχι μόνο στην προσφορά αξίας ανάλογης με τις υψηλές τιμές που καλούνται πλέον να πληρώνουν οι επισκέπτες της χώρας, αλλά και σε θέματα βιωσιμότητας, όπως η λελογισμένη περιαιτέρω ανάπτυξη των υποδομών, η ρύθμιση του κυκλοφοριακού στις τοπικές μεταφορές, η ασφάλεια των επισκεπτών. Μπορεί δηλαδή η Ελλάδα να διαπρέπει διεθνώς στις προτιμήσεις ενός παγκοσμίου κοινού ως προορισμός πρώτης επιλογής, αλλά αυτό κινητοποιεί τον ανταγωνισμό από άλλους προορισμούς, που σημαίνει πως χρειάζεται συνεχής εγρήγορση, βελτίωση και επίλυση κρίσιμων προβλημάτων. Τις προειδοποιήσεις αυτές διατυπώνει ο διευθύνων σύμβουλος της Fraport Greece, η οποία διαχειρίζεται τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια της χώρας, κομβικές δηλαδή πύλες του ελληνικού τουρισμού. Επιπλέον, ο Αλεξάντερ Τσινέλ μιλώντας στην «Καθημερινή» επισημαίνει ότι πολύ συγκεκριμένοι παράγοντες, όπως η γεωπολιτική αστάθεια, η αύξηση των τιμών των εισιτηρίων, η έλλειψη προσωπικού –που επηρεάζει την ποιότητα των υπηρεσιών–, οι ανεπαρκείς επενδύσεις σε υποδομές για την υποδοχή του αυξανόμενου αριθμού τουριστών, η ανάγκη αλλαγής κουλτούρας για την επέκταση του τουρισμού πέρα από το παραδοσιακό καλοκαίρι και η επιτακτική ανάγκη για φιλικές προς το περιβάλλον επενδύσεις στις τοπικές κοινωνίες «πρέπει να μας απασχολήσουν σοβαρά». Απαιτούνται, υπογραμμίζει, «ουσιαστικές και τολμηρές επενδύσεις σε τομείς που μπορεί να μην είχε δοθεί προτεραιότητα».

– **Φέτος είχατε μια δεύτερη συνεχόμενη χρονιά με ρεκόρ επιβατικής κίνησης. Ωστόσο, μεταξύ των αεροδρομίων που διαχειρίζεστε καταγράφονται διαφορετικές τάσεις. Ποια αεροδρόμια αναπτύσσονται ταχύτερα και ποια διορθώνουν ή παραμένουν στάσιμα και γιατί;**

– Η περίοδος από τον Ιανουάριο έως τον Οκτώβριο του 2023 ήταν μια ακόμη περίοδος ρεκόρ για τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια υπό τη διαχείριση της Fraport Greece, τα οποία συνολικά σημείωσαν αύξηση 8,4% στην επιβατική κίνηση, φθάνοντας τους 32,3 εκατομμύρια επιβάτες έναντι 29,83 εκατομμυρίων την ίδια περίοδο το 2022. Μάλιστα, η επίδοση αυτή ξεπέρασε το αντίστοιχο δεκάμηνο του 2019 κατά 12,5%, όπου στα περιφερειακά αεροδρόμια διακινήθηκαν 28,74 εκατομμύρια επιβάτες. Αλλά ακόμη πιο ισχυρή ήταν η εξέλιξη του αεροδρομίου «Μακεδονία» στη Θεσσαλονίκη, το οποίο παρουσίασε αύξηση κατά 19,5% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, εξυπηρετώντας 6,1 εκατομμύρια επιβάτες, υπερβαίνοντας την κίνηση του 2019 κατά 1,7%, με 4,22 εκατομμύρια επιβάτες. Μια επίδοση, η οποία κατάφερε να μετριάσει τον αντίκτυπο της

Η χώρα έχει καταφέρει να είναι διαχρονικά ένας από τους top 3 τουριστικούς προορισμούς στον κόσμο, σημειώνει ο κ. Τσινέλ.

Το ετήσιο επενδυτικό μας σχέδιο προβλέπει 40 έως 50 εκατομμύρια ευρώ για έργα αναβάθμισης και αναδιαμόρφωσης υποδομών.

απώλειες περίπου 300.000 επιβατών από την Ουκρανία, τη Ρωσία και τη Λευκορωσία. Αυτό επιτεύχθηκε κυρίως από την αύξηση της επιβατικής κίνησης από τις υπάρχουσες αγορές (Ιταλία, Αυστρία, Ελβετία, Ρουμανία, Πολωνία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ουγγαρία) και την ενεργοποίηση νέων, όπως η Κροατία, η Νορβηγία, το Λουξεμβούργο και η Αλβανία. Το «Μακεδονία» είναι σίγουρα ένα από τα σημαντικότερα αεροδρόμια στην Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή, με την υψηλότερη επιβατική κίνηση ανάμεσα στα 14 που διαχειριζόμαστε. Διαθέτει πλέον ισχυρή δυναμική και προσαρμοστικότητα, ακόμη και στις ακραίες μεταβολές της τουριστικής κίνησης και αυτό αποδεικνύει, κατά τη γνώμη μας, τη σημαντικότητα της πόλης και του αεροδρομίου.

– **Ωστόσο, η Μύκονος δέχθηκε πείση. Σωστά;**

– Πράγματι, εξαίρεση ήταν το αεροδρόμιο της Μυκόνου, το οποίο σημείωσε οριακή μείωση 1,9%. Αλλά και το αεροδρόμιο της Σαντορίνης, στο πρώτο 10μηνο παρουσίασε οριακή μόνον αύξηση της τάξης του 0,5%. Και για τους δύο συγκεκριμένους προορισμούς είναι σημαντικό να σημειωθεί πως το ποσοστό μείωσης της κίνησης κατά τους καλοκαιρινούς μήνες ήταν υψηλότερο, όμως και οι δύο προορισμοί κατάφεραν να ανακάμψουν. Θα πρέπει όμως σ' αυτό το σημείο να αναλογιστούμε τις συνθήκες οι οποίες συνετέλεσαν σε αυτό το αποτέλεσμα.

Στο επίκεντρο της Fraport η προσέλκυση επιπλέον διεθνών πτήσεων κατά τους χειμερινούς και περιφερειακούς μήνες.

Το διάστημα από τον Ιανουάριο έως τον Οκτώβριο του 2023 ήταν μια ακόμη περίοδος ρεκόρ για τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια υπό τη διαχείριση της Fraport Greece, τα οποία συνολικά σημείωσαν αύξηση 8,4% στην επιβατική κίνηση, φθάνοντας τους 32,3 εκατ. επιβάτες έναντι 29,83 εκατ. την ίδια περίοδο του 2022. Αλλά, όπως επισημαίνει ο CEO της Fraport, ακόμη πιο ισχυρή ήταν η εξέλιξη του αεροδρομίου «Μακεδονία» στη Θεσσαλονίκη, το οποίο παρουσίασε αύξηση κατά 19,5% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

– **Πολλοί μιλούν για κάμψη της ζήτησης ή έστω στασιμότητα εξαιτίας του κορονοϊού αυτών των προορισμών, αλλά και των μεγάλων αυξήσεων στις τιμές των ξενοδοχείων. Συμφωνείτε;**

– Εκτός από κακές καιρικές συνθήκες, πρωταρχικό ρόλο σ' αυτή την εικόνα έχει παίξει η ήδη μεγάλη αύξηση σε επισκεψιμότητα κατά τα προηγούμενα έτη, στοιχείο που μας δείχνει ότι και οι δύο προορισμοί ενδέχεται να έχουν φτάσει σε οριακό επίπεδο υποδοχής, άρα μικρότερης δυνατότητας αύξησης επισκεπτών σε ετήσια βάση. Έχοντας αυτό ως δεδομένο, διαπιστώνεται ανάγκη για στοχευμένες αλλαγές, όχι μόνο σε αυτούς τους δύο premium ελληνικούς προορισμούς, αλλά στο ελληνικό τουριστικό προϊόν γενικότερα. Αλλαγές, οι οποίες θα δίνουν έμφραση, όχι μόνο στη βέλτιστη σχέση του μο-

ντέλου υπηρεσίας/τιμής, αλλά σε θέματα βιωσιμότητας, όπως η λελογισμένη περαιτέρω ανάπτυξη των υποδομών, η ρύθμιση του κυκλοφοριακού στις τοπικές μεταφορές, η ασφάλεια των επισκεπτών, κ.λπ.

– **Ο ελληνικός τουρισμός σημειώνει αλληπάλληλα ρεκόρ. Πώς το εξηγείτε και τι περιμένετε για το μέλλον; Σας ανησυχεί το επίπεδο υποδομών της χώρας για να υποδέχεται κάθε χρόνο τόσα εκατομμύρια επισκεπτών;**

– Η χώρα έχει καταφέρει να είναι διαχρονικά ένας από τους top 3 τουριστικούς προορισμούς στον κόσμο. Αναλογιστείτε το μέγεθος του κατορθώματος, σε σχέση με το μέγεθος της χώρας. Είναι ένα συλλογικό επίτευγμα, για το οποίο θα πρέπει οι κάτοικοί της να είναι εξαιρετικά υπερήφανοι. Και πιστεύετε με, δεν είναι μόνο η θάλασσα,

ο ήλιος, οι παραλίες και τα αρχαία μνημεία οι λόγοι που μας επιλέγουν. Η επιτυχία οφείλεται στη συνολική στρατηγική της χώρας και ως Fraport Greece είμαστε πολύ χαρούμενοι να είμαστε κομμάτι αυτής της επιτυχίας τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, η επιτυχία της χώρας «ενεργοποιεί» άλλους προορισμούς, που ίσως ζημιώνονται και έτσι ο ανταγωνισμός γίνεται όλο και πιο έντονος, παρουσιάζοντας νέες προκλήσεις. Επιπλέον, συγκεκριμένοι παράγοντες, όπως η γεωπολιτική αστάθεια στην περιοχή, η αύξηση των τιμών των αεροπορικών εισιτηρίων, η έλλειψη προσωπικού που επηρεάζει την ποιότητα των υπηρεσιών, οι ανεπαρκείς επενδύσεις σε υποδομές για την υποδοχή του αυξανόμενου αριθμού τουριστών, η ανάγκη αλλαγής κουλτούρας για την επέκταση του τουρισμού πέρα από το παραδοσιακό καλοκαίρι και η επιτακτική ανάγκη για φιλικές προς το περιβάλλον επενδύσεις στις τοπικές κοινωνίες πρέπει να μας απασχολήσουν σοβαρά. Η αναγνώριση αυτών των προκλήσεων υπογραμμίζει την ανάγκη για ουσιαστικές και τολμηρές επενδύσεις σε τομείς που μπορεί να μην είχε δοθεί προτεραιότητα.

– **Είστε ικανοποιημένοι με τη λειτουργική σας απόδοση;**

– Και τα αεροδρόμια λειτουργήσαν αδιάλειπτα, άφθογα και αποτελεσματικά, σε κάθε επίπεδο, από τις αφίξεις και τις αναχωρήσεις έως τη διακίνηση αποσκευών και τις υπηρεσίες

εδάφους. Ακόμη και σε ακραίες καταστάσεις, όπως οι πυρκαγιές στη Ρόδο, καταφέραμε με επιτυχία και κυρίως απόλυτη ασφάλεια να επαναπατρίσουμε μέσα σε μόλις 2-3 ημέρες περισσότερους από 20.000 επισκέπτες μέσω 32 πτήσεων. Η επιχειρησιακή ετοιμότητα που επιδείξαμε σε μια τόσο σοβαρή κατάσταση αποδίδεται στον ολοκληρωμένο σχεδιασμό, στην εγρήγορση των στελεχών μας, αλλά και την ουσιαστική συνεργασία με όλους τους τοπικούς φορείς.

– **Εχετε ξεκινήσει έναν νέο, δεύτερο γύρο επενδύσεων, πέραν δηλαδή αυτών που ολοκληρώσατε με βάση τη σύμβαση παραχώρησης. Σε ποια αεροδρόμια επενδύετε και γιατί;**

– Το ετήσιο επενδυτικό μας σχέδιο προβλέπει 40 έως 50 εκατομμύρια ευρώ για συγκεκριμένους κρίσιμους τομείς. Οι επενδύσεις αυτές περιλαμβάνουν τη συντήρηση υφιστάμενων υποδομών, την ανάπτυξη νέων, κατασκευαστικές εργασίες και τη δημιουργία νέων εγκαταστάσεων και lounges. Παράλληλα συνεχίζουμε έργα αναβάθμισης και αναδιαμόρφωσης υποδομών, όπως η αναδιαμόρφωση του διαδρόμου στο αεροδρόμιο της Κέρκυρας. Όλα αυτά αποτελούν κομμάτι ενός ευρύτερου σχεδιασμού για την περαιτέρω αναβάθμιση του ήδη υψηλού επιπέδου ασφαλείας και λειτουργίας των αεροδρομίων. Επιπλέον, δίνουμε έμφραση στον ψηφιακό μετασχηματισμό για τον εξορθολογισμό των διαδικασιών, τη μείωση του χρόνου αναμονής και τη βελτίωση της συνολικής αποτελεσματικότητας. Αυτό περιλαμβάνει την εφαρμογή online check-in, κάρτες επιβίβασης στο κινητό, προηγμένα συστήματα διαχείρισης αποσκευών, έξυινα check-in, καθώς και αυτόματες διαδικασίες παράδοσης αποσκευών. Ο στρατηγικός μας σχεδιασμός περιλαμβάνει τη χρήση δεδομένων και αναλυτικών στοιχείων σε πραγματικό χρόνο, για τη βελτιστοποίηση των λειτουργιών μας. Οι τεχνολογίες αυτές θα μας επιτρέψουν να ελαχιστοποιήσουμε τις καθυστερήσεις, να βελτιώσουμε την κατανομή των πόρων, την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών και συνολικά την εμπειρία για τους ταξιδιώτες.

– **Τι γίνεται με το ζήτημα της εγκατάστασης του νέου ραντάρ στα Χανιά;**

– Όπως έχουμε επισημάνει και κατά το παρελθόν, ο συγκεκριμένος διαγωνισμός βρίσκεται σε εξέλιξη και βασίζεται σε μια εξαιρετικά απλοποιητική διαδικασία, η οποία εμπεριέχει περισσότερους από 1.000 τομείς αξιολόγησης. Η ολοκλήρωση της αναμένεται εντός διμήνου. Στη συνέχεια θα ακολουθήσει η ανάθεση στον ανάδοχο για την παραγωγή και εγκατάσταση των συστημάτων, διαδικασία που συνήθως απαιτεί τουλάχιστον 18 έως 24 μήνες. Αμέσως μετά η διαδικασία απαιτεί την εκπαίδευση, θεωρητική και πρακτική, του προσωπικού της Πολιτικής Αεροπορίας και της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, ώστε τα συστήματα να καταστούν πλήρως λειτουργικά.

των πυρήνα του επιχειρηματικού μας μοντέλου, παράλληλα με αυτοπυρnings μηχανισμούς παρακολούθησης και αναφοράς για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας των αεροδρομίων. Επιπροσθέτως, η δέσμευσή μας για την αλληλεπίδραση με τις τοπικές κοινωνίες διασφαλίζει ότι αυτές επωφελούνται πάντα από τις δράσεις μας που σχετίζονται με τον τουρισμό, ενισχύοντας την αμοιβαία ανάπτυξη μέσω ευκαιριών απασχόλησης.

Το 2023 θα κλείσει με 34 εκατ. επιβάτες στα αεροδρόμια

– **Από τα δεδομένα του πρώτου δεκαμήνου κατανοούμε ότι να υπάρξει σημαντική αύξηση στην ανάπτυξη της κίνησης. Τι βλέπετε για το μέλλον, ποιες είναι οι νέες προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσετε και πώς προτίθεστε να τις αντιμετωπίσετε;**

– Με βάση τα σημερινά δεδομένα, αναμένουμε το 2023 να κλείσει με περίπου 34 εκατομμύρια επιβάτες, σε σύγκριση με 31,19 εκατομμύρια το 2022. Ωστόσο,

αυτό που θα πρέπει να λάβουμε υπόψη είναι η βιωσιμότητα αυτής της αύξησης και η πιθανότητα συνέχισης της τα επόμενα χρόνια. Θα πρέπει να είμαστε ξεκάθαροι και πολύ προσεκτικοί στις προκλήσεις που κρύβει το μέλλον, αλλά και στους ενδεχόμενους διαφορετικούς από τα σημερινά δεδομένα ρυθμούς ανάπτυξης των επόμενων ετών. Στη Fraport Greece αντιμετωπίζουμε αυτή την πρόκληση μέσω ενός πολύπλευρου

στρατηγικού σχεδίου, που εμπεριέχει την αναγκαιότητα των επενδύσεων και της ανάπτυξης. Παρέχουμε σημαντικά οικονομικά κίνητρα για την προσέλκυση επιπλέον διεθνών πτήσεων κατά τους χειμερινούς και περιφερειακούς μήνες, συνεργαζόμαστε με τις Αρχές σε στοχευμένα προγράμματα προώθησης και ενθαρρύνουμε συνεργασίες με αεροπορικές εταιρείες για νέες συνδέσεις στο δίκτυό μας. Παράλληλα και σύμφωνα με

τη στρατηγική μας, εστιάζουμε σε ένα ευρύ φάσμα δράσεων, συμπεριλαμβανομένων της ενεργειακής απόδοσης, της ενσωμάτωσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της αναβάθμισης των συστημάτων κλιματισμού, της εφαρμογής φιλικού προς το περιβάλλον φωτισμού και της υπεύθυνης διαχείρισης νερού και απορριμμάτων. Η δέσμευσή μας για παρακολούθηση των εκπομπών CO2 και μηδενικό ανθρακικό αποτύπωμα αποτελεί

Χριστούγεννα με πληρότητα έως και άνω του 90%

Τα πρώτα χιόνια στις κορυφές των ελληνικών βουνών είναι γεγονός και μαζί τους αυξάνονται με ζωηρούς ρυθμούς και οι κρατήσεις σε ξενοδοχεία και καταλύματα ορεινών και ημιορεινών προορισμών της χώρας για την περίοδο των εορτών. Ηδη στα τέλη Νοεμβρίου οι υπάρχουσες κρατήσεις διαμορφώνουν την πληρότητα σε επίπεδα μεταξύ 40% και 60% ανάλογα και με τον προορισμό.

Πρόκειται για επιδόσεις που κρίνονται λίαν ενθαρρυντικές με δεδομένο ότι ακόμα βρισκόμαστε τέσσερις εβδομάδες πριν από την περίοδο των χριστουγεννιάτικων διακοπών. Και καθώς το επόμενο διάστημα αναμένεται να κινητοποιηθούν και προγράμματα προσφορών αλλά και να ενεργοποιηθούν όσοι συνηθίζουν να κλείνουν τις χριστουγεννιάτικες εκδρομές τους την τελευταία στιγμή, εκτιμάται ότι η πληρότητα για το δεκαπενθήμερο των εορτών στους ορεινούς και ημιορεινούς χειμερινούς προορισμούς

θα διαμορφωθούν σε επίπεδα μεταξύ 70% και 90%. Τα στοιχεία αυτά μεταφέρει στην «Καθημερινή» ο επικεφαλής της άτυπης ομάδας ξενοδόχων των ορεινών και ημιορεινών προορισμών, πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων Δράμας και γενικός γραμματέας της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων, Αγγελος Καλλίας.

Η υψηλότερη πληρότητα αναμένεται σε προορισμούς με εύκολη πρόσβαση, όπως η παράδειγμα στην Πελοπόννησο. Οι εκεί προορισμοί βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από την πρωτεύουσα και έχουν μικρό κόστος μετάβασης και έτσι η πληρότητα εκτιμάται ότι μπορεί να ξεπεράσει ακόμα και το 90%. Υψηλή πληρότητα όμως αναμένεται να σημειωθούν και στα ξενοδοχεία και τα καταλύματα στην ευρύτερη περιφέρεια της Ηπείρου, η οποία τα τελευταία χρόνια γνωρίζει μεγάλη άνοδο. Στα Ζαγοροχώρια, για παράδειγμα, είναι ήδη δύσκολη η εξεύρεση

πρώτης ποιότητας καταλυμάτων. Ενθαρρυντικά είναι και τα μηνύματα από τη Μαγνησία και ειδικότερα το Πήλιο που επιλήγησαν σφοδρά από τις πλημμύρες στα τέλη του καλοκαιριού. Σε όσα μέρη έχει αποκατασταθεί η πρόσβαση οι κρατήσεις έχουν ήδη αρχίσει να παραπέμπουν σε πληρότητες της τάξης του 45%-50%, με τους πιο αισιόδοξους να μιλούν για προοπτική να φτάσουν στο 60% ή και υψηλότερα κατά την περίοδο των εορτών. Όλα τα παραπάνω στοιχεία αφορούν το δεκαπενθήμερο που ξεκινάει στις 22 Δεκεμβρίου και ολοκληρώνεται αμέσως μετά την εορτή των Θεοφανίων. Όπως είναι αναμενόμενο, υπάρχει ακόμα μεγαλύτερη διαθεσιμότητα δωμάτων στις ενδιάμεσες ημερομηνίες και πολύ μικρότερη γύρω από τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά.

Στη συντριπτική τους πλειονότητα οι κρατήσεις γίνονται από Έλληνες και μόνο στη βόρεια Ελλάδα έχει αρχίσει και παρατηρείται

η τάση χειμερινών ταξιδιών σε ελληνικούς προορισμούς αν και ακόμα κινείται σε χαμηλά συγκριτικά επίπεδα.

Όπως επισημαίνει όμως ο γενικός γραμματέας της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων, Αγγελος Καλλίας, «η περίοδος των χριστουγεννιάτικων διακοπών αντιστοιχεί μόλις στο 10% της συνολικής διάρκειας της σεζόν των ορεινών προορισμών». Για τους άλλους μήνες οι ελλιπείς εναποκείνται στον καιρό και ειδικότερα στο ύψος των χιονοπτώσεων, καθώς διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό την κίνηση των επισκεπτών στα χιονοδρομικά κέντρα ανά την Ελλάδα αλλά και σε άλλους ορεινούς προορισμούς.

Προβληματισμό πάντως εξακολουθεί να προκαλεί μεταξύ των ξενοδόχων το κόστος των καυσίμων και τις ενέργειες εν γένει καθώς από τη φύση τους οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις είναι λίαν ενεργοβόρες προκειμένου να θερμάνουν τις μονάδες τους.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Περί Ακινήτων Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου Κεφ. 224, ότι συμψηφίστηκε να πωληθεί το μερίδιο ή συμφέρον στα ακίνητα που αναφέρονται πιο κάτω

Δήλωση Μεταβίβασης: 1/Π/5256/2023

Πωλητής / τέ: CCSRE REAL ESTATE COMPANY LIMITED

ΓΡΗΓΟΡΗ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ 8, 1096, ΤΡΥΠΙΩΤΗΣ,

ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αγοραστής: ΠΑΝΑΓΗ ΚΥΡΙΑΚΟΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΜΑΡΙΝΟΥ 8, 5510 ΑΥΓΟΡΟΥ, ΑΜΜΟΧΟΣΤΟΣ

Ακίνητο: Αρ. Εγγραφής: 0/1882

Φύλλο/Σχέδ./Τμήμα/Τεμ./Κλίμ.: 17/48/0/343/5

Είδος Ακινήτου: ΧΩΡΑΦΙ

Υποιδιοκτησίες: ΕΛΙΕΣ (2), ΦΥΤΕΙΑ ΑΜΥΓΔΑΛΙΩΝ

Εμβαδό τ.μ.: 5017

Γεωγραφική Περιοχή: ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΠΑΧΥΑΜΜΟΣ,, Τοποθεσία: ΧΑΛΑΤΖΙΕΡΚΑ

Μεταβίβ. Μερίδιο στο Ακιν.: 1/4

Ποσό Πώλησης: €7.000,00

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα ακίνητα ενδέχεται να υπόκεινται σε Φ.Π.Α. ο οποίος δεν συμπεριλαμβάνεται στο ποσό πώλησης.

Με χαμηλές ταχύτητες συνεχίζει να κινείται το Χρηματιστήριο

Μικρά κέρδη 0,60%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 95,3 εκατ. ευρώ

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Αν και το κλίμα στο Χρηματιστήριο Αθηνών ήταν υποτονικό στο μεγαλύτερο μέρος της συνεδρίασης, με τον Γενικό Δείκτη να «επιμένει» σε στενό εύρος διακυμάνσας και τη συναλλακτική δραστηριότητα να έχει «κατεβάσει» ταχύτητα, το τελευταίο δίωρο σημειώθηκε μικρή αφύπνιση των επενδυτικών κινήσεων τόσο στην υψηλή κεφαλαιοποίηση, και ειδικά στις τράπεζες, όσο και στη μεσαία.

Με τις ευρωπαϊκές αγορές να έχουν καταρρίψει τα ιστορικά υψηλά ή να τα έχουν πλησιάσει το τελευταίο διάστημα, οι επενδυτές πραγματοποιούν περιορισμένες κινήσεις γενικότερα αναμένοντας τις αποφάσεις των συνεδριάσεων των Fed και EKT αυτής της εβδομάδας, αλλά και τα «σήματα» για τη συνέχεια σε ό,τι αφορά την πολιτική των επιτοκίων που θα δώσουν οι αξιωματούχοι. Οι αγορές

Ο τραπεζικός δείκτης υπεραπέδωσε με κέρδη 1,86% στις 1.046,87 μονάδες.

έχουν αποτιμήσει πως το 2024 θα είναι ένα έτος εκκίνησης του νέου κύκλου χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής και αναμένουν να δουν τυχόν ενδείξεις για το πόσο γρήγορη ή μεγάλη θα είναι αυτή.

Σε ό,τι αφορά το Χ.Α., εγχώριοι αναλυτές επισημαίνουν πως ο Γενικός Δείκτης, αν και έχει σημειώσει ισχυρή πορεία φέτος (+ 38%), έχει υποαποδώσει έως τώρα στο τελευταίο τρίμηνο του έτους που διανύουμε έναντι των ευρωπαϊκών μετοχικών δεικτών. Ωστόσο, η αγορά ομολόγων συνεχίζει τις εντυπωσιακές επιδόσεις της. Η απόδοση του ελληνικού 10ετούς (στο 3,4% χθες) έχει

Ο Γενικός Δείκτης, αν και έχει σημειώσει ισχυρή πορεία φέτος (+38%), έχει υποαποδώσει έως τώρα στο τελευταίο τρίμηνο του έτους που διανύουμε έναντι των ευρωπαϊκών μετοχικών δεικτών, επισημαίνουν εγχώριοι αναλυτές.

καταγράψει το τρέχον τρίμηνο τη μεγαλύτερη υποχώρηση (σε απόλυτες τιμές) διεθνώς, η οποία διαμορφώνεται στις 92 μονάδες βάσης.

Στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.283,12 μονάδες με άνοδο 0,60%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 95,3 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε στις 3.103,42 μονάδες με κέρδη 0,85%, ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης έκλεισε στις 2.191,98 μονάδες με άνοδο 0,45%, ενώ ο τραπεζικός δείκτης υπεραπέδωσε με κέρδη 1,86% στις 1.046,87 μονάδες.

Στα blue chips, ανοδικά ξεχώρισαν

η Εθνική Τράπεζα και η Τράπεζα Πειραιώς με άνοδο 3,35% και 3,06% αντίστοιχα, ενώ ηπιότερα κέρδη άνω του 1% σημείωσαν οι Jumbo, Titan και Σαράντς.

Σε γενικές γραμμές οι πιέσεις ήταν περιορισμένες, με Aegean και ΕΛΒΑΛ-ΧΑΛΚΟΡ να είναι οι μόνοι τίτλοι που σημείωσαν απώλειες άνω του 1%.

Όπως σχολιάζει ο Δημήτρης Τζάνας, σύμβουλος διοίκησης της Κύκλος ΑΧΕ-ΠΕΥ, τις προηγούμενες ημέρες ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του 11% της HELLENiQ ENERGY, τον Νοέμβριο καταγράφηκαν για πρώτη φορά μετά το 7μηνο Απριλίου - Οκτωβρίου καθαρές

εισορές ξένων επενδυτών ύψους 1,16 δις. ευρώ, ενώ η επενδυτική αναβάθμιση είχε το ευεργετικό της αποτέλεσμα για τους 10ετείς κρατικούς τίτλους. Με αυτά τα δεδομένα, η αγορά δεν τροφοδοτήθηκε ακόμη με ικανοποιητικούς νέους καταλήψεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε έντονη ανοδική κίνηση τον Δεκέμβριο (year-end rally).

Ως αποτέλεσμα, όπως τονίζει ο κ. Τζάνας, ο Γενικός Δείκτης κινείται με συναλλακτική υποτονικότητα σε περιορισμένο εύρος διακυμάνσας συνολικά τις τελευταίες ημέρες, χωρίς να προκύπτει επαρκής όγκος για να προσεγγίσει τις 1.300 μονάδες.

Ο πληθωρισμός των ΗΠΑ έριξε τις ευρωπαϊκές αγορές

Η άνοδος των δεικτών των ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων αποδείχθηκε βραχύβια χθες, ενώ τελικώς έκλεισαν με απώλειες μετά τα κAIRIAS σημασίας στοιχεία του πληθωρισμού στις Ηνωμένες Πολιτείες. Τον Νοέμβριο, ο δείκτης τιμών καταναλωτή στη χώρα εμφάνισε μια απροσδόκητη άνοδο 0,1% μηνιαίως και 0,3% ετησίως, επιτείνοντας τη νευρικότητα εντός μιας εβδομάδας η οποία βρήκει συνεδριάσεων κεντρικών τραπεζών για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την πορεία των αντιστοίχων επιτοκίων. Το αργό Νέας Υόρκης λόγω πληθωρισμού ΗΠΑ και φόβων για ηπιότερη ζήτηση υποχώρησε 4% και άνω, στα 68,35 δολάρια το βαρέλι. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίαση με κάμψη -0,21%, ενόσω οι συναλλασσόμενοι και οι επενδυτές απέσυραν τα στοιχήματά τους αναφορικά με το ότι η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ πρόκειται να προβεί σε μειώσεις επιτοκίων τον Μάρτιο του 2024. Ο γενικός δείκτης τιμών στο Παρίσι CAC-40 είχε ενδοσυνεδριακά ανέλθει έως και 0,4% σε ιστορικά ρεκόρ των 7.582,47 μονάδων, για να κλείσει με πτώση 0,11%. Αντιστοίχως στη Φρανκφούρτη ο DAX, ενώ είχε ενισχυθεί έως και 0,3% στα πρωτοφανή επίπεδα των 16.837,18 μονάδων χάρη στο ότι η αντασφαλιστική εταιρεία Hannover Re θα εμφανίσει του χρόνου βελτιωμένη κερδοφορία 24% επιπλέον συγκριτικά με όσα ανέμενε, τελικά έκλεισε με -0,02%. Επιπροσθέτως, ένας παράγοντας που βάρυνε στην ψυχολογική διάθεση των επενδυτών ήταν ότι η αύξηση των μισθών στη Βρετανία εξακολουθεί να είναι πολύ γρήγορη, παρά την επιβράδυνση που καταγράφεται, ώστε να επιτρέπει στην Τράπεζα της Αγγλίας να χαλαρώσει τη στάση της και να αποκλιμακώσει τα επιτόκια. Στο Λονδίνο, ο FTSE 100 ολοκλήρωσε τη συνεδρίαση με -0,03%, με -0,28% ο FTSE MIB στο

Το αργό Νέας Υόρκης, λόγω φόβων για ηπιότερη ζήτηση, υποχώρησε πάνω από 4%, στα 68,35 δολάρια το βαρέλι.

Πτώση 0,21% για τον πανευρωπαϊκό δείκτη STOXX 600, -0,11% για τον CAC-40 στο Παρίσι.

Μιλάνο και με -0,78% ο IBEX στη Μαδρίτη. «Αναμένω όλες οι κεντρικές τράπεζες να υπενθυμίσουν στις διεθνείς κεφαλαιαγορές ότι ακόμη είναι σε θέση να προβούν σε αύξηση του κόστους δανεισμού, εάν το επιθυμούν», επισημαίνει ο Ζιλ Κόγκλαν, διευθυντής ανάλυσης αγορών στον οίκο GCFX. «Το τελευταίο πράγμα που θέλουν να κάνουν, είναι να αποστειλουν ένα πρόωρο μήνυμα ότι έχουν νικήσει τον πληθωρισμό, διότι κάτι τέτοιο θα έδινε το ελεuthero στις αγορές να αναλάβουν μεγαλύτερο ρίσκο». Η τιμή μετοχής της εταιρείας ιατρικής τεχνολογίας Carl Zeiss Meditec ανήλθε 6,5% λόγω να επιτρέψει στην Τράπεζα της Ιταλικής τράπεζα Banco BPM ενισχύθηκε κατά 1,2%, αφήτον υποσχέθηκε μέτρια αύξηση κερδών έως το 2026.

REUTERS, BLOOMBERG

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

New York/Νέα Υόρκη				(Σε δολάρια)				Tokyo/Τόκιο				Paris/Παρίσι			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	
3M COMPANY	102,625	-0,5186		AIJINOMOTO	5311	0,04		ACCOR	35,24	0,74		ALSTOM	178,30	0,95	
ALCOA CORP	23,835	-4,3923		ASAH GROUP HL	5518	0,46		AIR LIQUIDE	178,30	0,95		AXA	30,07	0,03	
ALTRIA GROUP	41,47	0,1933		ASTELLAS PHARM	1701,5	-1,62		BRIDGESTONE CO	6059	-0,35		BNP PARIBAS	60,82	-0,59	
AMAZON COM	146,8801	0,6787		BRIDGESTONE CO	6059	-0,35		CANON INC	3785	-0,45		BOUYGUES	35,97	-0,61	
AMER EXPRESS C	170,34	1,158		CANON INC	3785	-0,45		CASIO COMPUTER	1227,5	-0,49		CAPGEMINI	193,05	0,08	
AMER INTL GROU	67,29	1,6772		CASIO COMPUTER	1227,5	-0,49		CITIZEN WATCH	830	-0,48		CARREFOUR	17,04	-1,53	
AMGEN	275,215	1,1299		CITIZEN WATCH	830	-0,48		CREDIT SAISON	2560	-0,79		DANONE	59,55	0,12	
APPLE INC	194,0551	0,453		CREDIT SAISON	2560	-0,79		DAIWA SEC GROUP	970	-0,7		CASINO GUICHAR	0,67	-5,24	
BANK OF AMERIC	30,7401	-0,3562		DAIWA SEC GROUP	970	-0,7		SUBARU	2617	0,73		CREDIT AGRICOL	12,66	0,08	
BAXTER INTL IN	36,59	0,4668		SUBARU	2617	0,73		FUJIFILM HOLDI	8738	-0,07		DASSAULT SYSTE	44,84	0,98	
BOEING CO	249,3023	0,4927		FUJIFILM HOLDI	8738	-0,07		FUJITSU	22250	2,44		L'OREAL	444,70	0,19	
BRISTOL MYERS	50,555	-1,0472		FUJITSU	22250	2,44		HINO MOTORS	466,9	-2,42		L.V.M.H.	733,60	-0,86	
CAMPBELL SOUP	44,285	1,0381		HINO MOTORS	466,9	-2,42		HITACHI	1477,5	-1,14		LAGARDERE	18,30	-0,65	
CATERPILLAR INC	260,82	-0,0383		HITACHI	1477,5	-1,14		HONDA MOTOR	1477,5	-1,14		MICHELIN	31,88	-0,99	
THE CIGNA GP O	297,78	-1,3876		HONDA MOTOR	1477,5	-1,14		IHI	2669	-0,74		PERNOD RICARD	155,95	-0,7	
CHEVRON	142,195	-1,4929		IHI	2669	-0,74		ISUZU MOTORS	1875,5	-1,08		KERING	410,45	0,23	
CISCO SYSTEMS	49,395	0,0101		ISUZU MOTORS	1875,5	-1,08		KAWASAKI HYY I	3110	-0,16		PUBLICIS GROUP	82,40	1,35	
CTIGROUP	47,98	-0,3531		KAWASAKI HYY I	3110	-0,16		KAJIMA CORP	2356	0,04		RENAULT	37,62	-1,01	
CERVECEIAS	13,185	1,3451		KAJIMA CORP	2356	0,04		KEIO	4420	-0,05		SAINT-GOBAIN	63,01	0,86	
COCA-COLA CO	59,21	0,2879		KEIO	4420	-0,05		KOBE STEEL	1679	0,51		SANOFI	87,87	0,08	
COLGATE PALMOL	78,035	0,5088		KOBE STEEL	1679	0,51		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		SCHNEIDER ELEC	176,96	0,23	
DANAOS CORP	67,1	-0,0596		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		JTEKT	1274,5	-0,74		SOCIETE GENERA	23,71	-0,46	
DIANA SHIPPING	2,9	0,6944		JTEKT	1274,5	-0,74		KAJIMA CORP	2356	0,04		SODEXO	100,40	0,15	
DOW INC	50,975	-0,5948		KAJIMA CORP	2356	0,04		KEIO	4420	-0,05		TFI	7,08	-2,08	
DUPONT DE NMOU	71,1132	-0,3738		KEIO	4420	-0,05		KOBE STEEL	1679	0,51		THALES	137,45	0,04	
GBL X EM MR E	24,48	-0,2851		KOBE STEEL	1679	0,51		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		BBVA	8,42	-0,8479	
ENTERGY CP	101,62	-0,4799		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		JTEKT	1274,5	-0,74		BANKINTER	6,01	-1,2163	
EIKON MOBIL	97,72	-1,9072		JTEKT	1274,5	-0,74		KAJIMA CORP	2356	0,04		CAIXABANK	3,866	-1,1	
FEDEX CORP	274,78	1,2529		KAJIMA CORP	2356	0,04		KEIO	4420	-0,05		DSTR INT ALIME	0,012	0,8403	
FORD MOTOR CO	11,155	0,7678		KEIO	4420	-0,05		KOBE STEEL	1679	0,51		ENDESA	19,62	0,102	
INTL BUS MACHI	164,96	0,8868		KOBE STEEL	1679	0,51		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		ENAGAS	16,755	-0,0596	
GENERAL DYNAMI	253,795	0,5447		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		JTEKT	1274,5	-0,74		FERROVIAL	32,39	0	
GENERAL ELEC C	121,69	1,1723		JTEKT	1274,5	-0,74		KAJIMA CORP	2356	0,04		FOMENTO DE CON	14,14	1,4347	
GOLDM SACHS GR	352,21	0,1279		KAJIMA CORP	2356	0,04		KEIO	4420	-0,05		GRIFOLS	13,92	-1,0309	
HALLIBURTON CO	34,42	-1,0066		KEIO	4420	-0,05		KOBE STEEL	1679	0,51		IBERDROLA	11,695	-0,4681	
HARTFORD FINL	79,53	0,9264		KOBE STEEL	1679	0,51		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		INT AIRLINES G	1,848	1,5385	
HP INC	30,315	0,7344		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		JTEKT	1274,5	-0,74		INDRA SISTEMAS	14,12	1,7291	
HOME DEPOT INC	334	0,8058		JTEKT	1274,5	-0,74		KAJIMA CORP	2356	0,04		INDITEX	38,3	0,3669	
INTEL CORP	44,095	-0,9991		KAJIMA CORP	2356	0,04		KEIO	4420	-0,05		MAPFRE	1,985	-1,1454	
JOHNSON JOHN SO	154,7679	-0,1884		KEIO	4420	-0,05		KOBE STEEL	1679	0,51		MERLIN PROP	9,43	-2,7835	
JPMORGAN CHASE	160,035	0,5877		KOBE STEEL	1679	0,51		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		ARCELORMITTAL	23,97	0,1253	
LAZARD	32,44	1,3433		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		JTEKT	1274,5	-0,74		BEPSOL	13,5	-2,2801	
MCDONALD'S COR	290,12	0,3355		JTEKT	1274,5	-0,74		KAJIMA CORP	2356	0,04		BCO DE SABADEL	1,226	-1,1689	
MERCK & CO	104,51	0,1341		KAJIMA CORP	2356	0,04		KEIO	4420	-0,05		BANCO SANTANDE	3,8755	-1,662	
MICROSOFT CP	372,78	0,3986		KEIO	4420	-0,05		KOBE STEEL	1679	0,51		SACYR	3,114	0,0643	
3M COMPANY	102,62	-0,5235		KOBE STEEL	1679	0,51		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		TELEFONICA	3,8	-5,402	
MORGAN STANLEY	83,405	0,7064		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		JTEKT	1274,5	-0,74		TECNICAS REIN	8,38	-1,7009	
NIKE INC CL B	119,2	0,4974		JTEKT	1274,5	-0,74		KAJIMA CORP	2356	0,04					
NORFOLK SOUTHE	222,14	0,1759		KAJIMA CORP	2356	0,04		KEIO	4420	-0,05					
PFIZER INC	28,565	-0,2619		KEIO	4420	-0,05		KOBE STEEL	1679	0,51					
PROCTER & GAMB	145,4275	-0,2692		KOBE STEEL	1679	0,51		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7					
ROCKWELL AUTOM	284,9	1,8264		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		JTEKT	1274,5	-0,74					
SCHLIMBERGER L	49,025	-0,2543		JTEKT	1274,5	-0,74		KAJIMA CORP	2356	0,04					
SOUTHERN	70,53	-1,1631		KAJIMA CORP	2356	0,04		KEIO	4420	-0,05					
STEALTHGAS	6,12	-3,1646		KEIO	4420	-0,05		KOBE STEEL	1679	0,51					
TSAKOS ENERGY	19,55	-0,1532		KOBE STEEL	1679	0,51		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7					
UNISYS CORP	5,33	-2,0221		KONICA MINOLTA	441,2	-0,7		JTEKT	1274,5	-0,74					
UNITEDHEALTH G	544,57	0,1637		JTEKT	1274,5	-0,74		KAJIMA CORP	2356	0,04					
US BANCORP	40,34	-0,4688		KAJIMA CORP	2356	0,04		KEIO	4420	-0,05					

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ		ΤΙΜΕΣ SPOT	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0804	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,3327
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	156,84	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4656
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,7447
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	24,420	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,4377
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4569	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	16.835,06
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,85928	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	4,0044
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	381,80	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	90,0765
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,3393	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.415,21
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9732	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	18,7419
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,2815	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΪΣΙΑΣ	5,0611
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9443	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,7573
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	151,10	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	60,103
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,7780	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4479
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	31,3765	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	38,543
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6398	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	20,4297

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατούσων συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ	
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0911
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8703
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4547
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,3900

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ		
ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	419,21	505,17
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	419,21	505,17
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	419,21	500,63

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.283,12	1.275,50	7,62	0,60%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.103,42	3.077,32	26,10	0,85%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	8.610,15	8.640,98	-30,83	-0,36%
FTSE/Χ.Α.ΥΠΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.786,76	3.776,42	10,34	0,27%
ATHEX SELECT PLUS	4.532,58	4.526,42	6,16	0,14%
ATHEX SELECT	7.008,60	6.977,71	30,89	0,44%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	5.503,68	5.495,88	7,80	0,14%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.191,98	2.182,26	9,72	0,45%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	3.868,37	3.845,53	22,84	0,59%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	741,37	735,58	5,79	0,79%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	2.335,29	2.321,41	13,88	0,60%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.046,87	1.027,71	19,16	1,86%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.455,52	4.465,05	-9,53	-0,21%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.356,42	1.346,54	9,88	0,73%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	8.336,35	8.268,35	68,00	0,82%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	1.178,01	1.182,46	-4,45	-0,38%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	14.395,13	14.232,88	162,25	1,14%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	9.935,83	9.925,52	10,31	0,10%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	8.480,60	8.519,72	-39,12	-0,46%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ	4.858,97	4.828,18	30,79	0,64%
FTSE/Χ.Α. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	5.515,19	5.512,10	3,09	0,06%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ	2.685,25	2.687,94	-2,69	-0,10%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	3.140,51	3.145,39	-4,88	-0,16%
FTSE/Χ.Α. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	3.691,20	3.705,04	-13,84	-0,37%
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ	485,27	494,38	-9,11	-1,84%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.714,54	5.704,38	10,16	0,18%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	33.506.047,46
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	15.501.371,79
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	7.553.095,89
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	6.578.441,57
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΚΗΩΔΙΑ	5.471.216,66
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	4.110.124,80
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.829.492,50
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.931.243,88
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	2.186.540,82
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	2.137.030,00
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	1.923.350,27
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.904.055,73
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.061.799,33
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	802.762,82
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	792.879,58
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	632.024,19
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	416.682,45
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	373.770,95
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	291.301,37
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	257.040,56
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	249.961,11
ΤΡΟΦΙΜΑ	246.972,15
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	239.909,51
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	218.319,31
ΥΔΡΕΥΣΗ	208.004,27
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	205.642,02
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	195.948,08

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΑΤΤΙΣΑ BANK (ΚΟ)	11,100	5,51%	ΑΤΤΙΣΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,925	-9,62%
ΑΛΟΥΜΥΛΑ (ΚΟ)	2,900	4,69%	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	1,400	-5,08%
ΑΒΑΞ (ΚΟ)	1,674	4,49%	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	1,055	-3,21%
ΕΛΙΝΟΙΑ (ΚΟ)	2,430	3,85%	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	3,820	-2,55%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6,170	3,35%	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	8,540	-2,29%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	3,168	3,06%	MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	3,500	-1,96%
ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	2,720	3,03%	ΛΑΝΙΡΗΑΡΜ (ΚΟ)	0,754	-1,82%
ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	3,250	2,85%	AUSTRIACARD HOLDINGS AG (ΚΑ)	6,100	-1,61%
KPI - KPI (ΚΟ)	9,400	2,17%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	0,389	-1,52%
TITAN CEMENT INTERNATIONAL (ΚΑ)	21,200	1,92%	ΚΕΚΡΩΦ (ΚΟ)	1,730	-1,42%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	17.047.410,29
HELLENIQ ENERGY Holdings (ΚΟ)	15.501.371,79
ΟΤΕ (ΚΟ)	6.578.441,57
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	6.406.894,72
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	6.161.937,64
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	5.537.917,81
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4.813.897,07
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	4.236.718,20
JUMBO (ΚΟ)	4.110.124,80
ΔΕΗ (ΚΟ)	2.926.229,04

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	215	2.520	5.233
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	19	849	1.667
FTSE/Χ.Α. Large Cap	194	1.665	3.462
MSCI GREECE REBASED	2	6	104
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	4.747	141.080	477.055
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	126	3.622	24.061
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	158	2.300	6.637
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	912	49.751	199.225
ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	16	126	195
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	87	140	1.007
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	18	65	389
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	57	3.147	4.658
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	17	149	1.153
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	60	607	1.364
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	100	9.207	29.164
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	56	575	3.265
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	40	173	1.047
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	29	4.063	6.162
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	91	2.329	9.535
HELLENIQ ENERGY (ΚΟ)	346	2.352	4.370
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	175	3.609	6.985
INTRAKAT (ΚΟ)	55	757	9.831
JUMBO (ΚΟ)	104	273	1.165
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	82	970	5.710
MIG (ΚΟ)	12	35	155
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	22	75	868
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	180	1.211	3.126
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	354	6.297	29.960
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	95	908	1.681
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK (ΚΟ)	0	0	66
ΟΤΕ (ΚΟ)	154	1.488	7.670
ΟΛΠ (ΚΟ)	7	39	159
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	670	34.413	70.369
ΔΕΗ (ΚΟ)	282	7.285	25.893
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	7	57	103
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	253	3.648	15.795
TITAN CEMENT (ΚΑ)	30	176	749
ΥΠΟΛΟΓΟ ΣΑ/ΝV (ΚΑ)	152	1.233	4.538
Δικαιώματα σε Δείκτες	44	475	2.397
FTSE/Χ.Α. Large Cap	44	475	2.397
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	1.793
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	1.594
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	167
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	22
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	10
Συνολική Δραστηριότητα	5.006	144.075	486.478

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	5,46	-0,73
CENER (CENERGY HOLDINGS SA)	7	-0,57
TITC (TITAN)	21,2	1,92
ΕΕΕ (COCA COLA HBC)	26,43	0,08
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	13,2	-0,38
ΑΡΑΙΓ' (AEGEAN AIRLINES)	11,56	-1,2
TENERGY (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	15,38	-0,45
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΙΣ)	8,08	1,25
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΕΛΛΑΚΤΟΡ)	2,35	-0,63
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	13	-0,46
ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	36,94	0,98
ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)	6,78	-0,29
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,91	-1,04
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	1495	0,27
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	25,82	1,25
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	6,17	3,35
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	3168	3,06
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	1613	0,81
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	7,1	-0,98
ΚΟΥΕΣ (QUEST)	5,58	-0,89
ΟΤΟΕΛ (ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ)	12,6	-0,32
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	6,22	0
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	14,61	0,07
ΜΟΗ (MOTOR OIL)	25,06	0,32
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	10,75	0,37

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 12 Δεκεμβρίου 2023

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	2.2700	2.2800	2.2736	-0.5430	"47,782"	2.2600	2.2700	2.2700	-0.44
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	3.3300	3.4300	3.3570	-5.3430	"49,692"	3.3900	3.4400	3.3900	-1.17
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0.6800	0.6950	0.6811	-1.5370	"2,842"	0.6800	0.7000	0.6800	-0.73
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0.0700	0.0810		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0600	0.0620	0.0606	-0.1590	"36,069"	0.0600	0.0620	0.0620	-0.80
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	2.9000	2.9400	2.9106	-3.2470	940	2.9000	2.9800	2.9000	-1.36
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1.6800	1.7200		
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0.0560	0.0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0.0000	0.0180		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0180	0.0000		
ΓΙΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.0000	0.0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)						0.0000	0.0545		
ΚΑΕΠ	KARYEΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0.0000	0.2300		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0030	0.0050		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0020	0.0035		
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0265		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0.2500	0.2660		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΒΟΛΗ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ *						1.2100	0.0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0.0200	0.0210		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0805	0.0860		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.0550	0.0585		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0.7400	0.7400	0.7400	0.0000	2	0.7500	0.8100	0.7400	0.00
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						3.1400	3.4800		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0590	0.0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0500		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΑΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						1.0000	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.7000	0.7000	0.7000	-0.1200	"4,250"	0.6850	0.7000	0.7000	0.00
ΚΥΡΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.3200	0.3500		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	3.1200	3.1400	3.1210	-1.9000	"1,000"	3.1200	3.2200	3.1200	-0.64
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS IOANNIDOU PUBLIC LTD (Σ)	0.0415	0.0415	0.0415	-0.4500	"20,000"	0.0000	0.0460	0.0415	-9.78
ΚΕΟ	KEO PLC	1.6500	1.6700	1.6600	-1.0000	200	1.6000	1.6700	1.6500	-1.20
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	0.2840	0.2840	0.2840	1.4000	700	0.2700	0.0000	0.2840	5.19
ΜΠΚΕ	BLUE ISLAND PLC	0.8100	0.8300	0.8160	0.5150	435	0.7850	0.8100	0.8100	0.00
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.2820	0.2900		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC						0.0000	1.0900		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0.0000	0.1060		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.3260	0.3480		
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΑΔΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0.0700	0.0700	0.0700	-0.4660	"10,000"	0.0700	0.0740	0.0700	-9.09
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0.0000	0.1100		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1.1000	1.1000	1.1000	0.7540	81	1.0900	1.1000	1.1000	0.00
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	"ΑΙΛΑΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΙΣΕΠ	"ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΡΕΕΠ	"REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	"ΕΡΙΜΕΣ DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΟΕΠ	"ΤΟΣΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0315		
ΝΤΟΔ	"DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0.0000	0.0000		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	"CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	"WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗΟ24	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογο)						0.0000	0.0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						97.0200	103.0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2						96.7000	97.5000		

Αγωνιστικό déjà vu στη Σούπερ Λιγκ

Παναθηναϊκός, ΑΕΚ, ΠΑΟΚ και Ολυμπιακός έπесαν στο «νήμα» του α΄ γύρου και υπόσχονται ακόμη ένα φινάλε - θρίλερ

Του ΑΚΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Λίγους μήνες μετά το φι-νάλε του πιο συγκλονιστι-κού πρωταθλήματος των τελευταίων χρόνων όπου όλα κρίθηκαν κυριολεκτικά στο νήμα, όλες οι ενδείξεις συνηγορούν πως με τη φε-τινή Σούπερ Λιγκ 1 θα βιώ-σουμε ένα... déjà vu. Δεν είναι αίσθηση, αλλά πραγ-ματικότητα, και μάλιστα πιο έντονη, με βάση τα όσα εκτυλίχθηκαν στο χορτάρι από το Big-4 στον πρώτο γύρο που ολοκληρώθηκε την περασμένη Δευτέρα. Ο Παναθηναϊκός για δεύ-τερη συνεχή χρονιά ανα-δείχθηκε πρωταθλητής χει-μώνα. Οι τέσσερις ομάδες τερμάτισαν έχοντας την ι-δια κατάταξη, έστω κι αν οι βαθμολογικές διαφορές ήταν άλλες, κι αυτό φαντά-ζει ως το μεγαλύτερο εχέγ-γυο πως θα ζήσουμε έντο-νες συγκινήσεις μέχρι το τέλος και των φετινών play off. Και μόνο το γεγονός πως οι «πράσινοι» πέρυσι είχαν κλείσει το πρώτο μισό με οκτώ βαθμούς διαφορά από την πρωταθλήτρια Α-ΕΚ, ενώ φέτος βρίσκονται μόλις στο +1, τα λέει όλα. Η «Κ» κάνει έναν απολογι-σμό και μια σύγκριση του φετινού με τον περυσινό πρώτο γύρο. Και οι αριθμοί, που σπανίως λένε ψέματα, συμφωνούν πως ελάχιστα είναι αυτά που χωρίζουν το καρέ των μονομάχων.

Φώτης Ιωαννίδης
ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ
23 ετών, σέντερ φορ

Δυνατός, γρήγορος και εξίσου αποτελεσματικός εντός και εκτός περιοχής, μετράει 12 συμμετοχές, 5 γκολ και 3 ασίστ.

ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ

Βελτιωμένος, αλλά «χλωμός» στα ντέρμπι

Δεν είναι τόσο ο άτυπος τίτλος του πρωτα-θλητή χειμώνα που κάνει τους «πράσινους» να αισιοδοξούν για τη συνέχεια, όσο η πραγ-ματικότητα που αποτυπώνεται και μέσω των στατιστικών πως ήταν η καλύτερη ομάδα στις 13 πρώτες αγωνιστικές. Με τις περισσότερες νίκες (10), την καλύτερη επίθεση και άμυνα, την καλύτερη διαφορά τερμάτων (+28 με την κατακύρωση του υπέρ τους 3-0 επί του Ολυ-μπιακού), με πρωτιά στις ασίστ και πιο αποτε-λεσματικοί από τον καθέναν, δείχνουν απο-φασισμένοι να μην επαναλάβουν τα λάθη που έκαναν στον περυσινό β΄ γύρο. Μπορεί η διαφορά από την ΑΕΚ να ήταν πέρυσι πολύ μεγαλύτερη, όμως η εικόνα της ομάδας του Ι-βάν Γιοβάνοβιτς είναι σαφώς βελτιωμένη. Και σε αυτό πρέπει να συνυπολογίσει κανείς τις ευρωπαϊκές υποχρεώσεις, που την προη-γούμενη σεζόν δεν υπήρχαν. Ο Παναθηναϊ-κός πείθει περισσότερο, πετυχαίνει νίκες με μεγάλο σκορ, έχει μεγαλύτερο βάθος στο ρό-στερ και εκτός του Φώτη Ιωαννίδη παίκτες που είναι σταθερά βελτιωμένοι και επιδρα-στικοί είναι ο Παλάσιος (4 γκολ - 4 ασίστ), ο πιο καθοριστικός Σπόραρ, ο δημιουργικός Μπερνάρ, ο ακούραστος Τσέριν στα χαφ αλ-λά και ο Αϊτόρ που επανεντάχθηκε πλήρως. Παράμετρος που θα πρέπει να ληφθεί υπό-ψη και ενόψει play off είναι η προσώρως α-δυναμία του να νικήσει σε ντέρμπι.

Στίβεν Τσούμπερ
ΑΕΚ
32 ετών, μεσοεπιθετικός

Λόγω των τραυματισμών του Λιβάι Γκαρσία, ο Ελβετός αναγκάζεται να παίζει και στην κορυφή της επίθεσης, αποδεικνύοντας πως είναι το ίδιο επιδραστικός έχοντας 4 κρίσιμα γκολ και 2 ασίστ.

ΑΕΚ

Παραμένει πιεστική, αν και συχνά «άστοχη»

Όσοι εκτιμούσαν πως η φετινή ΑΕΚ θα δείξει διαφορετικά πράγματα στο χορτάρι κυρίως λό-γω και της ευρωπαϊκής της επιβάρυνσης, δεν έ-πесαν έξω. Παρά το γεγονός πως έχουμε να κ-νουμε σχεδόν με την ίδια ομάδα, η οποία κατέ-πληξε πέρυσι με το ποδόσφαιρο που έπαιξε, η εικόνα των παικτών του Ματίας Αλμέϊδα δεν ε-ίναι ίδια και αυτό έως ένα βαθμό είναι κάτι το φυσιολογικό. Οι «κιτρινομαυροί» έχουν χάσει μέρος της αποτελεσματικότητας του πιεστικού παιχνιδιού τους, ενώ στην αρχή της σεζόν δέχο-νταν συνεχώς γκολ και μάλιστα πρώτοι, κάτι που στην πορεία φαίνεται πως διόρθωσαν. Η Ένωση είχε δύο στραβοπατήματα (1-1) με Κηφισιά και Πανσερραϊκό που της στοίχισαν βαθμολογικά και έχασε από τον ΟΦΗ στο Ηράκλειο κάνοντας τη χειρότερη εμφάνισή της με τον Αλμέϊδα στον πάγκο. Είναι το ίδιο αναποτελεσματική με πέρυ-σι σε σχέση με τις πολλές φάσεις που δημιουρ-γεί στην αντιπαλή εστία, αλλά βρήκε τον τρόπο να πετυχαίνει τέρματα από στατικές φάσεις σε ένα ποσοστό που πλησιάζει το 40%. Η μάστιγα των τραυματισμών δεν την έχει εγκαταλείψει, απόρροια και των δυνατών προπονήσεων, με μεγάλο θύμα μέχρι στιγμής τον παίκτη-βαρόμε-τρο στην επίθεση, Λιβάι Γκαρσία. Ειδική μνεία πρέπει να γίνει και στον Στάνκοβιτς, ο οποίος με τις επεμβάσεις του διόρθωνε τις αμυντικές α-στοχίες της ομάδας, που φέτος δίνει δικαιώμα-τα και δέχεται περισσότερες φάσεις.

Αντρίγια Ζίζκοβιτς
ΠΑΟΚ
27 ετών, μεσοεπιθετικός

Ο ηγέτης του φετινού ΠΑΟΚ εντός και εκτός αποδυτηρίων. Εξ γκολ, τα δυο εκ των οποίων κόντρα σε Παναθηναϊκό και Ολυμπιακό, ο ενορκη-στρωτής όλου του παιχνιδιού της ομάδας του.

ΠΑΟΚ

Προοδεύει και υπόσχεται εκπλήξεις

Ο ΠΑΟΚ είναι βελτιωμένος σε όλα τα επίπεδα σε σχέση με τον περυσινό πρώτο γύρο και αυτό είναι εμφανές και με γυμνό μάτι. Ισως μόνο ο Ραζβάν Λουτσέσκου το καλοκαίρι να πίστευε πως η ομάδα του θα έχει αυτή την εικόνα λίγους μήνες μετά, έχοντας εξασφαλίσει την πρόκρισή της στους «16» του Conference League με ένα αήττητο 11 παιχνιδιών, ευρισκόμενη δύο βαθ-μούς πίσω από την κορυφή και παίζοντας εξαι-ρητικό ποδόσφαιρο. Έχοντας σημειώσει δέκα γκολ περισσότερα σε σχέση με πέρυσι, ο «Διέ-φθαλος του Βορρά» αξιοποιεί στον μέγιστο βαθ-μό το ροτέισον που γίνεται από τον προπονητή του. Όλοι οι παίκτες του ΠΑΟΚ έχουν ενεργο-ποιηθεί από τον Ρουμάνο τεχνικά, κανείς δεν νιώθει «παγκίτης» και άπαντες έχουν προσφέ-ρει μέχρι στιγμής σε Ελλάδα και Ευρώπη. Η δια-χείριση του ρόστερ είναι το ένα «όπλο», ενώ το άλλο, που φυσικά θεωρείται αλληλένδετο, είναι το κλίμα στ΄ αποδυτήρια που θυμίζει πολύ εκεί-νο της ομάδας του 2019 η οποία είχε κατακτή-σει το νταμπλ. Πέραν του Ζίζκοβιτς που είναι αρχηγός σε όλα του, οι εμφανίσεις του Γιάννη Κωνσταντέλια δίνουν άλλο χρώμα στο παιχνί-δι των «ασπρόμαυρων», συνδυάζοντας θέαμα και ουσία. Καθοριστική και φέτος είναι η παρουσία του Κοτάρσκι κάτω από τα δοκάρια, ενώ οι προ-σθήκες του Οζντόεφ στα χαφ και των Ντεσπό-ντοφ και Σαμάτα στην επίθεση έχουν συμβάλει σημαντικά στην παραγωγή φάσεων.

Κώστας Φορτούνης
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ
31 ετών, μεσοεπιθετικός

Χωρίς υπερβολή είναι όλος ο φετινός Ολυμπιακός. Εχοντας ελεύθερο ρόλο, με τις εμπνεύσεις του και τις εξαιρετικές εκτελέσεις, σε 11 εμφανίσεις μετράει 5 γκολ και 5 ασίστ.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ

Δεν πειθεί, άλλαξε και προπονητή

Μέσω και των στατιστικών αλλά και της συνολι-κής εικόνας της ομάδας επιβεβαιώνεται το κα-λύτερο φρενιό πρόσωπο σε σχέση με αυτό του περυσινού πρώτου γύρου. Ωστόσο αυτό δεν ή-ταν αρκετό για να συνεχίσει ο Ντιέγκο Μαρτίνεθ στον πάγκο, αφού οι «ερυθρόλευκοι» προχώ-ρησαν στην αντικατάστασή του. Μια κίνηση που σε τέτοιες περιπτώσεις πάντα αποτελεί ρίσκο εν μέσω υποχρεώσεων. Εκτός του Κώστα Φορ-τούνη, μπροστάρης στο δυνατό και αήττητο ξε-κίνημα ήταν ο Ελ Κααμπί που απέδειξε την ε-κτελεστική του δεινότητα. Ο Μαροκινός φορ παρά τη στεριρότητα των τελευταίων αγωνιστι-κών, με τα επτά τέρματα βρίσκεται στην πρώτη θέση των σκόρερ του πρωταθλήματος. Εκεί ο-φείλεται σε μεγάλο βαθμό και το ποσοστό 53% ευστοχίας (62 τελικές στον στόχο, εκ των οποί-ων οι 33 έγιναν γκολ). Σε γενικές γραμμές πά-ντως και φέτος, τόσο σε Ελλάδα όσο και σε Ευ-ρώπη, οι Πειραιώτες δεν πείθουν. Αν εξαιρέσει κανείς τον δημιουργικό οίστρο του Φορτούνη, η ομάδα δυσκολεύεται να κάνει ορθολογικό παι-χνίδι από τον άξονα, ενώ η γενικότερη ανασταλ-τική λειτουργία της είναι προβληματική. Εκμε-ταλλεύτηκε στο έπακρον το βοτό πρόγραμμα που είχε στην εκκίνηση, με αρκετά εντός έδρας ματς, φτιάχνοντας ένα αήττητο σερί, το οποίο διακόπηκε αρχικά στα... δικαστήρια έπειτα από το επεισοδιακό ντέρμπι με τον ΠΑΟ και εν συνε-χεία στο χορτάρι με αντίπαλο τον ΠΑΟΚ.

Η ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ		
	ΦΕΤΟΣ	ΠΕΡΥΣΙ
Παναθηναϊκός	31	37
ΑΕΚ	30	29
ΠΑΟΚ	29	25
Ολυμπιακός	28	25

ΟΙ ΒΑΘΜΟΙ ΣΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΜΑΤΣ	
ΑΕΚ	7
ΠΑΟΚ	4
Παναθηναϊκός	4
Ολυμπιακός	1

ΓΚΟΛ ΥΠΕΡ - ΚΑΤΑ		
	ΦΕΤΟΣ	ΠΕΡΥΣΙ
Παναθηναϊκός	36-8	24-4
Ολυμπιακός	33-12	18-8
ΠΑΟΚ	29-10	19-10
ΑΕΚ	23-9	23-5

ΓΚΟΛ ΑΝΑ ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ		
	ΦΕΤΟΣ	ΠΕΡΥΣΙ
Παναθηναϊκός	1/5.0	1/8.4
ΠΑΟΚ	1/5.4	1/7.2
Ολυμπιακός	1/6.2	1/6.7
ΑΕΚ	1/9.6	1/8.6

X GOALS* ΥΠΕΡ		
	ΦΕΤΟΣ	ΠΕΡΥΣΙ
ΑΕΚ	2.12	2.12
Παναθηναϊκός	1.81	1.50
Ολυμπιακός	1.78	1.74
ΠΑΟΚ	1.61	1.66

* X Goals (επιθετική απειλή): Μέτρηση πιθανοτήτων για γκολ ανά τελική προσπάθεια

ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ΟΡΙΑΝΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
12:00 - 13:30

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

MARAVEYAS
CHRISTMAS PARTY

ΠΕΜΠΤΗ
14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2023

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ 20.30

BALLROOM
ANNABELLE HOTEL

ENAVSMA

Πληροφορίες / Κρατήσεις: 26885473, 99313535, 99756355

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

HELLENIC BANK

ΧΟΡΗΓΟΙ

Annabelle

Cyprus Fruit CITRUS

YΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

ipn

KLINETE

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

LOVE 100.7 FM

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΕΥ ΚΥΠΡΟΥ

Η θεμελιώδης αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζει την εργασία

Η **πανδημία** οδήγησε σε μια θεμελιώδη αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουμε την εργασία, ωθώντας τους οργανισμούς να επαναξιολογήσουν τις παραδοσιακές δομές και να υιοθετήσουν μια υβριδική προσέγγιση. Η Ernst & Young (EY), συμμερίζομενη την ανάγκη για αυτή την αλλαγή, αναγνωρίζοντας παράλληλα τον κεντρικό ρόλο ενός δυναμικού εργασιακού περιβάλλοντος, ανταποκρίθηκε ενεργά σε αυτήν την αλλαγή εφαρμόζοντας ένα υβριδικό μοντέλο που επιτρέπει στους εργαζομένους να εξισορροπούν αποτελεσματικά την εργασία εξ αποστάσεως και από το γραφείο. Τα νέα γραφεία της EY Κύπρου αποτελούν επιβεβαίωση της δέσμευσης του οργανισμού για βιωσιμότητα, ευημερία, συνεργασία, καινοτομία και ευελιξία, και αποτελούν σημείο αναφοράς για το μέλλον της εργασίας.

Η ιδέα ενός υβριδικού μοντέλου

εργασίας έχει κερδίσει έδαφος, καθώς τους παρέχει την ευελιξία να επλέξουν πότε θα εργαστούν στο γραφείο. Ενώ ενισχύεται η εξ αποστάσεως εργασία, οι φυσικοί χώροι συνεχίζουν να δραματίζουν κρίσιμο ρόλο στον υβριδικό κόσμο. Το γραφείο έχει μετατραπεί σε κόμβο συνεργασίας, καινοτομίας και ομαδικότητας. Οι πρόσωπο-με-πρόσωπο αλληλεπιδράσεις ενισχύουν την αίσθηση του ανήκειν, τη συνοχή της ομάδας και την εταιρική κοινότητα. Αναγνωρίζοντας αυτό, η EY έχει επενδύσει στον επανασχεδιασμό των φυσικών χώρων εργασίας για να καλύψει τις εξελισσόμενες ανάγκες των εργαζομένων της. Η απάντηση της EY στο εξελισσόμενο εργασιακό τοπίο ξεπερνά την εφαρμογή ενός υβριδικού μοντέλου. Η εταιρεία έχει επενδύσει σημαντικά στην ψηφιακή υποδομή για να διευκολύνει την απρόσκοπτη συνεργασία και επικοινωνία μεταξύ των αν-

θρώπων της που εργάζονται σε ολόκληρο τον κόσμο. Η ευελιξία αποτελεί σήμερα τον ακρογωνιαίο λίθο της προσέγγισής τους, επιτρέποντας στους εργαζομένους να ισορροπούν αποτελεσματικά την επαγγελματική και την προσωπική τους ζωή.

Τα νέα γραφεία της EY Κύπρου αποτελούν φάρο καινοτομίας ως μια απάντηση στην εξελισσόμενη δυναμική της εργασίας μετά την πανδημία. Η δέσμευση του οργανισμού στη βιώσιμη ανάπτυξη, την ευημερία, τη συνεργασία, την καινοτομία και την ευελιξία δημιουργεί ένα πρότυπο για το μέλλον της εργασίας. Καθώς ο επιχειρηματικός κόσμος συνεχίζει να εξελίσσεται, η πρωτοποριακή προσέγγιση της EY λειτουργεί ως έμπνευση για οργανισμούς που επιδιώκουν να πληγθθούν στο μεταβαλλόμενο τοπίο και να επαναπροσδιορίσουν τον τρόπο εργασίας μας.

PORSCHE ΚΥΠΡΟΥ
Παιδική Εκδήλωση
Οδικής Ασφάλειας

Η **Porsche** Κύπρου, με αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, διοργάνωσε το Σάββατο 2 Δεκεμβρίου –στο Showroom της- Παιδική Εκδήλωση Οδικής Ασφάλειας. Πρόκειται για μία εκδήλωση που εντάσσεται σε ένα ευρύτερο πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, που έχει υιοθετήσει η Porsche Κύπρου με δράσεις εκπαίδευσης και ενημέρωσης των παιδιών σε θέματα οδικής ασφάλειας. Παιδικά χαμόγελα και φωνές κατέκλυσαν το Showroom της Porsche, δημιουργώντας ένα ευχάριστο και γεμάτο ενέργεια κλίμα. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, τα παιδιά παρακολούθησαν από μέλος της Αστυνομίας Κύπρου, θεωρητικό εργαστήριο με βασικούς κανόνες οδικής ασφάλειας, όπως η διάβαση πεζών, τα φώτα τροχαίας, η ζώνη ασφαλείας κ.ά., ενώ με το πέρας του μαθήματος εμφάνισαν όλα όσα έμαθαν, μέσα από πρακτική άσκηση και παιχνίδι, οδηγώντας πρότυπα αυτοκινητήκια της Porsche. Τα παιδιά, είχαν επίσης την ευκαιρία να δημιουργήσουν τη δική τους βιώσιμη πόλη με κύριο θέμα την οδική ασφάλεια. Βάζοντας την παιδική τους φαντασία να δουλέψει, σχεδίασαν και έφτιαξαν με ανασυγκλώσιμα και βιώσιμα υλικά μια ζωντανή πόλη με συνοικιακά κτίρια, φανάρια, προειδοποιητικά σήματα, αυτοκίνητα, κατοίκους, διαβάσεις πεζών κ.ά. Στον εξωτερικό χώρο του Showroom, βρισκόταν το πυροσβεστικό όχημα Πήγασος 1 του SupportCY, αλλά και περιπολικό όχημα της αστυνομίας. Εκεί το Σώμα Εθελοντών του SupportCY προσκαλούσε τα παιδιά ώστε να γνωρίσουν από κοντά τα οχήματα. Και εκεί που κυλούσαν όλα ομαλά, ακούστηκαν καμπάνες και με μαγικό τρόπο εμφανίστηκε ο αγαπημένος των παιδιών, Άγιος Βασίλης, σκροπώντας μεγάλη χαρά στους μικρούς μας φίλους, μοιράζοντας δώρα σε όλους. Η Παυλίνα Ιακωβίδου, Marketing & PR Manager της A.I. Motokini Ltd, αφού εξέφρασε τη χαρά της που το Showroom της Porsche γέμισε με μικρά παιδιά φτιάχνοντας μία αλληλεπική ατμόσφαιρα, σημείωσε πως: «Η Παιδική Εκδήλωση Οδικής Ασφάλειας, αποτελεί την αφετηρία ενός προγράμματος ενημέρωσης που έχει αναλάβει η Porsche Κύπρου με την υποστήριξη του SupportCY της Τράπεζας Κύπρου. Προγραμματίζουμε μια σειρά δράσεων προς αυτήν την κατεύθυνση, και είμαστε ιδιαίτερα χαρούμενοι που το 2024 η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη της Porsche θα έχει ως πρωταγωνιστές τα παιδιά».

MALL OF LIMASSOL**Ολοκληρωμένες**
κυκλοφοριακές λύσεις

Το **προτεινόμενο** Mall of Limassol στη Λεμεσό έχει σχεδιαστεί λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τη διαχείριση της κυκλοφορίας. Η Atterbury Europe, κορυφαία εταιρεία ανάπτυξης ακινήτων, παρουσίασε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για τη διαχείριση της κυκλοφορίας στην κεντρική Λεμεσό, εν όψει της προτεινόμενης ανάπτυξης του Mall of Limassol. Η πρωτοβουλία αυτή αντανακλά τη δέσμευση της Atterbury, όχι μόνο για την ενίσχυση της αγοραστικής εμπειρίας αλλά και τη βελτίωση της κυκλοφοριακής ροής στην περιοχή. Οι προτεινόμενες κυκλοφοριακές λύσεις για το Mall of Limassol είναι ολοκληρωμένες, καλύπτοντας διάφορες πτυχές όπως η διαχείριση της στάθμευσης, η κυκλοφορία των πελατών εντός του εμπορικού κέντρου και η διατήρηση ασφών και αποτελεσματικών διαδρομών πρόσβασης. Τα μέτρα αυτά αναμένεται όχι μόνο να καλύψουν τις ανάγκες του εμπορικού κέντρου, αλλά και να συμβάλουν μέρος της υφιστάμενης κυκλοφοριακής συμμόρφωσης στην περιοχή.

EPIC**Το γρηγορότερο Δίκτυο Σταθερού Internet στην Κύπρο**

Μια **σημαντική** διάκριση για την Epic, η οποία ανέβηκε στο υψηλότερο βάθρο με το βραβείο για το Δίκτυο Σταθερού Internet από την Ookla, εδραιώνοντάς την στην κορυφή των τηλεπικοινωνιών στην Κύπρο. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Speedtest, η Ookla, ο διεθνής αναγνωρισμένος οργανισμός διαδικτυακών μετρήσεων και αναλύσεων, ανέδειξε την Epic ως το Γρηγορότερο Δίκτυο Σταθερού Internet στην Κύπρο.

Τα Ookla Speedtest Awards απονέμονται στους κορυφαίους παρόχους, οι οποίοι καθορίζονται βάσει μιας βαθμολογίας (Speed Score), που αναλύει τις ταχύτητες λήψης και αποστολής για κάθε πάροχο, αξιολογώντας έτσι την απόδοση του δικτύου σε θέματα ταχύτητας. Εκατοντάδες χιλιάδες δοκιμές διενεργήθηκαν από χρήστες σε όλη την Κύπρο κατά το 2ο και 3ο τρίμηνο του 2023, με όλους τους παρόχους να εκπροσωπούνται και την Epic να επιτυγχάνει το υψηλότερο Speed Score. Η πρωτιά αυτή επιβεβαιώνει την υπεροχή, τη δυναμική και την αξιοπιστία του σταθερού δικτύου internet της Epic, χαρακτηριστικά τα οποία την ξεχωρίζουν και την κάνουν να την επιλέγει ο καταναλωτής. Αποτελεί, επιπρόσθετα, υλοποίηση

της δέσμευσης της εταιρείας να προσφέρει στους καταναλωτές, στο σπίτι και στην επιχείρηση, την καλύτερη εμπειρία σταθερού internet με τις υψηλότερες ταχύτητες. Αναφερόμενος στη διάκριση από την Ookla, ο διευθύνων σύμβουλος της Epic, Θάνος Χρονόπουλος, δήλωσε: «Η σταθερή μας δέσμευση να προσφέρουμε στους συνδρομητές μας μία επική εμπειρία επικοινωνίας μέσα από ένα υπερσύγχρονο δίκτυο οπτικών ινών νέας γενιάς, μας έφερε στην κορυφή με τη μεγάλη διάκριση από την Ookla ως το γρηγορότερο δίκτυο σταθερού internet στην Κύπρο. Μία τέτοια διάκριση από ένα διεθνώς αναγνωρισμένο οργανισμό είναι επιστέγασμα των συνεχών επενδύσεων και της σκληρής δουλειάς στο δίκτυο Epic Fiber, ένα έργο

που βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη και υλοποιείται με ταχείες ρυθμούς. Αποτελεί ξανά την απόδειξη πως συνεχίζουμε να πρωτοπορούμε στις τηλεπικοινωνίες στην Κύπρο, φέρνοντας σαρωτικές αναβηθμίσεις στις ταχύτητες του διαδικτύου και μεγιστοποιώντας τις δυνατότητες των καταναλωτών και των επιχειρήσεων, τόσο μέσα από τις υπηρεσίες σταθερού internet όσο και από τις υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας». Ο Stephen Bye, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Ookla, ανέφερε: «Μετά από λεπτομερή ανάλυση των αποτελεσμάτων των δοκιμών Speedtest, τα οποία εξάγονται από μετρήσεις που πραγματοποιούνται από τους ίδιους τους καταναλωτές, η Epic διακρίθηκε ως το Γρηγορότερο Δίκτυο Σταθερού Internet στην Κύπρο στα Speedtest AwardsTM της Ookla. Αυτό το βραβείο απονέμεται σε παρόχους που επιδεικνύουν εξαιρετική ταχύτητα και απόδοση συγκριτικά με άλλα κύρια δίκτυα της αγοράς για το 2ο και 3ο τρίμηνο του 2023. Με μεγάλη χαρά αναγνωρίζουμε την Epic για αυτό το επίτευγμα, το οποίο είναι αποτέλεσμα της ακράδαντης δέσμευσης της εταιρείας για παροχή ενός εξαιρετικού δικτύου στους συνδρομητές της».

ΧΟΡΗΓΟΣ

cyta

INOLEUM

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 21:00

LINOLEUM / ΚΩΜΩΔΙΑ

Ο Κάμερον προσπαθεί να πραγματοποιήσει το παιδικό του όνειρο, που είναι να γίνει αστροναύτης. Ενώ κατασκευάζει ένα πύραυλο στο γκαράζ του, συμβαίνουν διάφορα αλλόκοτα γεγονότα που τον κάνουν να αμφισβητεί την πραγματικότητα.

Το Κανάλι Διατίθεται:

cable.net cyta vision

MESIMVRIA

www.mesimvria.com

Οι πρόεδροι του Ομίλου Λαογραφικών Ερευνών, του Λαογραφικού Ομίλου Λεμεσού και του Πολιτιστικού Ομίλου Διόνυσος

Κυριάκος Ζίττης, Κωνσταντίνος Πρωτοπαπάς και Μιχάλης Λανίτης

ΘΑ ΣΥΡΙΣΟΥΝ ΤΟ ΜΟΥΣΤΑΚΙ ΤΟΥΣ

ΜΕ ΒΙΟΛΙΑ, ΛΑΟΥΤΑ, ΤΣΙΑΤΤΙΣΤΑ ΚΑΙ ΧΟΡΟΥΣ ΓΙΑ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΣΚΟΠΟ

Κυριακή 17 Δεκεμβρίου 2023

στο Πολιτιστικό Κέντρο Ευαγόρα Λανίτη

11:00 - 13:00

Όλα τα έσοδα θα δοθούν στο Ίδρυμα "Ταμείο Ημέρας Αγάτης Παιδιού"

ΔΙΚΤΑΓΜΑΤΕΣ

6 KANAAL

ΤΣΙΑΚΚΑΣ ONDROIO WINERY

sunfresh

ΧΟΡΗΓΟΙ

frootopia

ΕΠΙΘΟΡΙΟΥ

KEAN

PLUS PRIN

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ε. ΕΓΓΩΝΕ

ΧΑΡΩΝΙ

ΕΥΡΩ

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Προοπτικές τιμών πετρελαίου μετά τις περικοπές του OPEC+

Ο πόλεμος στη Γάζα αποτελεί το γεγονός το οποίο προκάλεσε την ισχυρότερη αβεβαιότητα ως προς τον ομαλό εφοδιασμό της παγκόσμιας οικονομίας με προϊόντα πετρελαίου μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία, λόγω μιας ενδεχόμενης εμπλοκής του Ιράν σ' αυτόν και μιας ευρύτερης αποσταθεροποίησης στη Μέση Ανατολή. Μετά το ξέσπασμα του πολέμου, η τιμή του αργού πετρελαίου Brent ανήλθε έως τα 93,79 δολάρια το βαρέλι στις 20 Οκτωβρίου. Άλλες εξελίξεις οι οποίες ενίσχυσαν τις τιμές αργού πετρελαίου το 2023 ήταν η απόφαση του OPEC+ για περαιτέρω περικοπές στην παραγωγή του κατά 1,66 εκατ. βαρέλια ανά ημέρα από τον Μάιο και οι εθελοντικές περικοπές στην παραγωγή της Σαουδικής Αραβίας (1 εκατ. βαρέλια ανά ημέρα από τον Ιούλιο) και στις εξαγωγές της Ρωσίας (300.000 βαρέλια από τον Αύγουστο), αμφότερες έως το τέλος του 2023. Με την πρόσφατη απόφαση του OPEC+, οι υφιστάμενες περικοπές 1,3 εκατ. βαρελίων την ημέρα παρατάθηκαν έως την 30ή Μαρτίου 2024 και αποφασίστηκαν πρόσθετες, κατά 900.000 βαρέλια ανά ημέρα, για το πρώτο τρίμηνο του 2024, που θα προέλθουν από τη Ρωσία, το Ιράκ, τα ΗΑΕ, το Κουβέιτ, το Καζακστάν, την Αλγερία και το Ομάν. Παρά ταύτα, οι τιμές αργού πετρελαίου υποχωρούν έκτοτε. Οι τάσεις υποχώρησης των τιμών αντανakλούν την αμφισβήτηση από τις αγορές της εφαρμογής των περικοπών, εξαιτίας του εθελοντικού τους χαρακτήρα. Προκειμένου να ενισχύσουν την αξιοπιστία της πρόσφατης απόφασης του OPEC+, η Σαουδική Αραβία και η Ρωσία κάλεσαν στις 7 Δεκεμβρίου τις χώρες-μέλη του να εφαρμόσουν τις περικοπές, ωστόσο αυτή η έκκληση συνηγορεί υπέρ της άποψης πως υφίσταται ενδεχόμενο παρέκκλισης από τα συμφωνηθέντα. Μια άλλη τρέχουσα εξέλιξη που τροφοδοτεί την πτώση τιμών είναι η έντονη υποχώρηση των εισαγωγών αργού από την Κίνα τον Νοέμβριο, κατά 10,4% σε μηνιαία και κατά 9,3% σε ετήσια βάση. Σε ό,τι αφορά την αναμενόμενη προσφορά πετρελαίου εκτός OPEC+ το 2024, εκτιμάται η διεύρυνσή της κατά 1,3 εκατ. βαρέλια ανά ημέρα (π.χ. από IEA), προερχόμενη κυρίως από τις ΗΠΑ και τη Βραζιλία, που υπερβαίνει τις επιπλέον περικοπές του OPEC+, συνεισφέροντας να ανασχέσει τυχόν αυξητικές επιδράσεις τους στις τιμές αργού πετρελαίου.

EUROBANK RESEARCH

Νέα μικρή πτώση στο ΧΑΚ την Τρίτη

Μικρή πτώση και στη δεύτερη χρηματιστηριακή συνάντηση της εβδομάδας παρουσίασε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης του ΧΑΚ έκλεισε στις 135,00 μονάδες, παρουσιάζοντας ζημίες 0,79%. Ο δείκτης FTSE/CySE20 έκλεισε στις 81,97 μονάδες με πτώση 0,80%. Η ημερήσια αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στα 290.910 ευρώ. Από τους επιμέρους δείκτες, η Κύρια Αγορά έκλεισε με πτώση κατά 0,88%, η Εναλλακτική Αγορά σημείωσε πτώση 0,59% και οι Επενδυτικές Εταιρείες έκλεισαν με πτώση της τάξης του 0,71%. Χωρίς μεταβολή παρέμειναν τα Ξενοδοχεία. Την μεγαλύτερη εμπορευσιμότητα είχε η μετοχή της Τράπεζας Κύπρου με όγκο συναλλαγών 166.816 ευρώ (τιμή κλεισίματος 3,39 ευρώ – πτώση 1,17%), ακολουθούμενη από τη μετοχή της Ελληνικής Τράπεζας με όγκο 108.635 ευρώ (τιμή κλεισίματος 2,27 ευρώ – πτώση 0,44%), τη μετοχή της Τοιμετοποιία Βασιλικού με όγκο 3.121 ευρώ (τιμή κλεισίματος 3,12 ευρώ – πτώση 0,64%), τη μετοχή της Κυπριακής Εταιρείας Τοιμεντών με όγκο 2.975 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,70 ευρώ – χωρίς μεταβολή) και τη μετοχή της Logicom με όγκο 2.736 ευρώ (τιμή κλεισίματος 2,90 ευρώ – πτώση 1,36%). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, 1 κινήθηκε ανοδικά, 9 πτωτικά και 4 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ήταν μόλις 112.

Εξάλλου, το Χρηματιστήριο, σε συνέχεια της ανακοίνωσής του ημερομηνίας 23 Νοεμβρίου 2023, ανακοίνωσε ότι σύμφωνα με τον Κανόνα 5.4.1 των Βασικών Κανόνων Διαχειρίσεως του Δείκτη FTSE/CySE20, κατά την εξαμηνιαία αναθεώρηση του Δείκτη οι συμμετέχουσες σε αυτό μετοχές των οποίων η βαρύτητα υπερβαίνει το 25% θα σταθμίζονται στο 25% του Δείκτη. Αναφέρει πως με βάση την αξιολόγηση που έγινε στην αναθεωρημένη σύνθεση του Δείκτη, λαμβάνοντας υπόψη δεδομένα που ίσχυαν στις 8 Δεκεμβρίου 2023, όπως σημειώνεται στους Κανόνες Διαχειρίσεως του Δείκτη FTSE/CySE20, η μετοχή της εταιρείας «Bank of Cyprus Holdings Plc» θα σταθμισθεί με συντελεστή βαρύτητας (weight factor) 0,185249 ενώ, η μετοχή της εταιρείας «Hellenic Bank Public Company Ltd» θα σταθμισθεί με συντελεστή βαρύτητας (weight factor) 0,862248 αφού η βαρύτητα τους υπερβαίνει το 25% του Δείκτη. Προσθέτει ότι η πιο πάνω αλλαγή τα τεθεί σε ισχύ από τη Δευτέρα, 18 Δεκεμβρίου 2023.

120.000 κλήσεις από δανειολήπτες δέχονται κάθε μήνα οι servicers

Εκρηξη καταγγελιών, αυξήθηκαν κατά 83% το 9μηνο σε συγκριση με πέρυσι

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΣΟΤΖΗ

Μπορεί οι ισολογισμοί των τραπεζών να καθάρισαν από τα κόκκινα δάνεια, με την αρωγή κρατικών εγγυήσεων 20 δισ. ευρώ, αλλά ακόμη τρία χρόνια μετά ο όγκος ληξιπρόθεσμων οφειλών εξακολουθεί να είναι ένα τεράστιο βάρος για την οικονομία, αλλά και μια ανοικτή πληγή στη ζωή χιλιάδων δανειοληπτών.

Από τα 86 δισ. κόκκινων δανείων μόλις 25,5 δισ. ευρώ έχουν ρυθμιστεί, κι αυτό από μόνο του θα αρκούσε για να αντιληφθεί κάποιος το μέγεθος του προβλήματος. Το θέμα ωστόσο δεν εξαντλείται εκεί, καθώς εκτός από την οικονομική οφειλή του καθενός από τους περίπου 1,5 εκατ. ληξιπρόθεσμους δανειολήπτες, έρχεται να προστεθεί πληθώρα άλλων προβλημάτων, όπως οι συνεχείς τηλεφωνικές οκλήσεις από τις εταιρείες διαχειρίσεως (servicers), η προσπάθεια διαπραγμάτευσης για ρύθμιση, η απόρριψη αιτημάτων χωρίς αιτιολογία, τα ερωτήματα που εκκρεμούν χωρίς απάντηση, τα τηλεφωνικά κέντρα που είναι μονιμώς κατειλημμένα. Όλα αυτά συνιστούν την καθημερινότητα στη σχέση δανειοληπτών και εταιρειών διαχείρισης, που βρίσκεται το τελευταίο διάστημα στο «κόκκινο».

2,5 εκατ. δάνεια 1,5 εκατ. οφειλετών πέρασαν από τις τράπεζες στις εταιρείες διαχείρισης.

Η αύξηση των καταγγελιών από την πλευρά των οφειλετών για παράτυπες πρακτικές οδήγησε τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή την περασμένη εβδομάδα στην επιβολή προστίμων ύψους 670.000 ευρώ σε δύο εταιρείες διαχείρισης, που σύμφωνα με τη ΓΓΚ έκαναν επαναλαμβανόμενες οκλήσεις για ενημέρωση οφειλετών περί ύπαρξης ληξιπρόθεσμων οφειλών, οι οποίες ενώ είχαν υποβληθεί σε ρύθμιση και τηρούνταν, δεν είχε προηγηθεί η απαιτούμενη εκ μέρους της εταιρείας επιβεβαίωσή τους.

Σύμφωνα με τον αρμόδιο γενικό γραμματέα Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, Σωτήρη Αναγνωστόπουλο, παρόμοιες καταγγελίες από οφειλές έχουν αυξηθεί τους τελευταίους μήνες, οδηγώντας σε περίπου 15 καταγγελίες την ημέρα. Η πλειονότητα αυτών αφορά περιπτώσεις, που ενώ οι δανειολήπτες έχουν ρυθμίσει και πληρώνουν τη δόση της οφειλής τους, οι εταιρείες διαχείρισης το αμφισβητούν και ζητούν ποσά που δεν θα έπρεπε. Παρόμοια εικόνα προκύπτει και από στοιχεία της ΤτΕ, βάσει των οποίων οι καταγγελίες κατά το 9μηνο του 2023 έχουν αυξηθεί κατά 83% σε σχέση με το 2022, οδηγώντας σε συνολικά πρόστιμα της τάξης των 247.000 ευρώ, τα οποία όμως αφορούν κυρίως εποπτικά ζητήματα και όχι την τήρηση της νομοθεσίας περί καταναλωτή. Οπως εξηγεί ο κ. Αναγνωστόπουλος,

Η προβληματική σχέση μεταξύ δανειοληπτών και εταιρειών διαχείρισης δεν εξαντλείται στον τρόπο επικοινωνίας τους. Αφορά επίσης και τις ρυθμίσεις των οφειλών που διαχειρίζονται, αφού σύμφωνα με στοιχεία της ενωσης των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, από το σύνολο των 86 δισ. ευρώ, οι ρυθμίσεις που έχουν γίνει μέχρι σήμερα αφορούν 25,5 δισ. ευρώ και από αυτά οι ρυθμίσεις που τηρούνται δεν ξεπερνούν τα 19 δισ. ευρώ. Την εικόνα αυτή επιβεβαιώνουν τα στοιχεία της ΤτΕ με βάση τα οποία οι ρυθμίσεις που έχουν πραγματοποιηθεί αφορούν το 27,6% του συνολικού υπό διαχείριση χαρτοφυλακίου που έχουν αναλάβει οι servicers για λογαριασμό των funds που έχουν αγοράσει τα δάνεια αυτά είτε μέσω τιτλοποίησης είτε μέσω απευθείας πωλήσεων χαρτοφυλακίων. Να σημειωθεί ότι τα δάνεια αυτά αντιπροσωπεύουν το 79% των υπό διαχείριση δανείων από τους servicers, καθώς

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΚΚΙΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

οι καταγγελίες που καταφθάνουν στη Γενική Γραμματεία ελέγχονται και τελικά ένα μικρό ποσοστό της τάξης του 10% στοιχειοθετείται ως βάσιμο, αλλά μισοί στον όγκο των δανείων που διαχειρίζονται οι servicers το ποσοστό αυτό δεν είναι ευκαταφρόνητο και συνιστά σημαντικό πρόβλημα για την καθημερινή ζωή δεκάδων χιλιάδων οφειλετών. Τον προβληματικό τρόπο με τον οποίο έγινε η μεταφορά ενός σημαντικού αριθμού από τα 2,5 εκατ. δάνεια (αντιστοιχούν σε 1,5 εκατ. οφειλές) από τις τράπεζες στις εταιρείες διαχείρισης, επιβεβαιώνουν και τα ίδια τα στοιχεία της Ενωσης των Εταιρειών Διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, βάσει των οποίων ο μέσος όρος των κλήσεων που δέχονται οι εταιρείες του κλάδου από δανειολήπτες ανέρχεται σε 120.000 τον μήνα, ανεβάζοντας το σύνολο των κλήσεων που έχουν δεχθεί το 10μηνο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου κοντά στο 1,3 εκατ. Αντιστοίχως, ο μέσος όρος των παραπόνων που υποβάλλονται κάθε μήνα στις εταιρείες προσεγγίζει τις 27.000, ανεβάζοντας το σύνολο των παραπόνων κατά το 10μηνο του 2023 πάνω από τις 260.000.

Το γεγονός μάλιστα, όπως οι ίδιοι οι εκπρόσωποι των εταιρειών διαχείρισης παραδέχονται, ότι η υπηρεσία που παρέχουν έχει να κάνει με την προστασία της ακίνητης περιουσίας και του σπιτιού ενός νοικοκυριού

ή ενός επαγγελματία, τους καθιστά διπλά υπεύθυνους για την ταχεία επίλυση των προβλημάτων. Μιλώντας στη Βουλή κατά την πρόσφατη συζήτηση του νόμου για τις νέες υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους servicers και τις βελτιώσεις στον εξωδικαστικό μηχανισμό, οι εκπρόσωποι των εταιρειών υπερασπίστηκαν τις προσπάθειές τους να διαχειριστούν τον μεγάλο όγκο των κλήσεων και των έγγραφων αιτημάτων που λαμβάνουν κάθε μήνα και σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσίασαν, ο βαθμός ανταπόκρισης έχει βελτιωθεί από το 70% δύο χρόνια πριν στο 90% στο τέλος Οκτωβρίου. Αυτό σημαίνει ότι το 90% των τηλεφωνημάτων εξυπηρετείται την ίδια ημέρα, ενώ το υπόλοιπο 10% εντός ενός 10ημέρου και στόχος, όπως υποστήριξαν, είναι το ποσοστό αυτό να βελτιωθεί στο 95%.

Παρ' όλα αυτά, ο υψηλός βαθμός άμεσας ανταπόκρισης δεν σημαίνει ότι το πρόβλημα επιλύεται, αφού στην πλειονότητα των περιπτώσεων ο δανειολήπτης καλείται να επικοινωνήσει μία, δύο ή πολύ περισσότερες φορές μέχρι να βρει λύση στο πρόβλημά του, το οποίο δεν έχει να κάνει με τη συμφωνία ρύθμισης για το δάνειο ενός οφειλέτη - κάτι που εξ ορισμού θεωρείται δύσκολο, λαμβάνοντας υπόψη ότι πρόκειται για κόκκινα δάνεια. Πολλές φορές το πρόβλημα έχει να κάνει με μια απλή βεβαίωση ή ακόμη

και την αποδοχή ότι ο οφειλέτης έχει πράγματι πληρώσει τη δόση του δανείου του, αφού δεκάδες είναι τα παράπονα για το ότι ενώ η δόση καταβλήθηκε, το σύστημα δεν τη «βλέπει».

Από την πλευρά των εταιρειών διαχείρισης, οι εκπρόσωποι του κλάδου επικεντρώνουν την επιχειρηματολογία τους στα προβλήματα που προκύπτουν κυρίως από τον νόμο 3869, γνωστό ως νόμο Κατσέλη και την αρρωμία που υπάρχει από την έκδοση έως και τη δημοσίευση των δικαστικών αποφάσεων. Πρόκειται, όπως σημειώνουν, για 25.000-30.000 αποφάσεις, οι οποίες για να εντοπιστούν θα πρέπει κάποιος δικηγόρος να πάει στα αρμόδια ερηννοδικεία να τις αναζητήσει, προκειμένου στη συνέχεια αυτές να μπουν στα συστήματα των εταιρειών, με αποτέλεσμα ο χρόνος που μεσολαβεί για να ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία να είναι μακρύς και οι σχετικές ρυθμίσεις να μην είναι άμεσα διαθέσιμες από τις εταιρείες.

Δεν είναι ωστόσο και λίγες οι περιπτώσεις που οι εταιρείες υποστηρίζουν ότι πίσω από καταγγελίες κρύβονται γνωστοί στρατηγικοί κατακοιτητές, που αρνούνται συστηματικά και επί χρόνια να ρυθμίσουν τις οφειλές τους, έχοντας προηγουμένως μεταβιβάσει την ακίνητη περιουσία τους σε συγγενείς πρώτου βαθμού, προκειμένου να αποφύγουν τα βάρη που έχουν δημιουργήσει.

και οι βραχυπρόθεσμες ρυθμίσεις (10,4%). Στα τέλη Ιουνίου το υπόλοιπο των ρυθμιζόμενων οφειλών στα οποία έχουν εφαρμοστεί λύσεις οριστικής διευθέτησης ανήλθε σε 8,5 δισ., ενώ τα αντίστοιχα υπόλοιπα για τις βραχυπρόθεσμες ρυθμίσεις ήταν 1,97 δισ. και για τις μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις 8,46 δισ. Το μεγαλύτερο ποσοστό (41%) των βραχυπρόθεσμων ρυθμίσεων αφορά λύσεις κεφαλαιοποίησης ληξιπρόθεσμων οφειλών, ενώ πιο συνήθεις τύποι μακροπρόθεσμων ρυθμίσεων είναι η μερική διαγραφή οφειλής, ο διαχωρισμός οφειλής και η παράταση της διάρκειας, με ποσοστό 41%, 25% και 22% αντίστοιχα. Σε ό,τι αφορά τις λύσεις οριστικής διευθέτησης, οι πιο συνήθεις τύποι ρυθμίσεων είναι λύσεις που υπόκεινται σε καθεστώς νομικής προστασίας, όπως ο νόμος Κατσέλη (αφορά το 60% του συνόλου) και οι λύσεις διακανονισμού απαιτήσεων (αφορά το 24% του συνόλου).

Deloitte.

2023 Global Human Capital Trends

© 2023 Deloitte Limited

Στελέχη από κορυφαίους οργανισμούς αναλύουν τις νέες βασικές αρχές για έναν κόσμο χωρίς όρια.

